

Załącznik Nr 1
do UCHWAŁY NR
RADY GMINY DUSZNIKI
z dnia

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY DUSZNIKI

UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY

TOM I

DUSZNIKI, 2022 r.

PRACOWNIA URBANISTYCZNA Magdalena Kalinowska

„PLAN 21”

Niniejsze opracowanie - Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania

Przestrzennego gminy Duszniki, sporządził zespół projektowy w składzie:

Główny projektant:

mgr Magdalena Kalinowska

(Członek Zachodniej Okręgowej Izby Urbanistów nr Z-383)

Zespół projektowy:

mgr inż. arch. kraj. Julita Bogumińska

mgr inż. Katarzyna Kalisz

*Herbem Gminy jest kłos zboża (złoto-żółty),
stanowiący pionową oś górnej części
dwudzielnej w pas tarczy (żółto-błękitna).
W dolnej – zielonej; biały orzeł piastowski
na czerwonym tle małej tarczy w połowie
ściętej. Pola rozdziela czarna pięciolinia
na białym tle. Herb wpisany jest w tarczę
w połowie ściętą. Kłos symbolizuje pracę
rolnika i jego godność, orzeł piastowski
określa nasze narodowe korzenie, pięciolinie
– związki ze śpiewaczą tradycją.*

WPROWADZENIE	5
CZĘŚĆ FORMALNO-PRAWNA	8
CZĘŚĆ MERYTORYCZNA	10
I. Uwarunkowania	10
1. Uwarunkowania zewnętrzne obszaru	10
1.1. Położenie gminy	10
1.2. Powiązania zewnętrzne	11
1.3. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu	11
2. Uwarunkowania przyrodniczo-kulturowe	15
2.1. Rzeźba terenu	15
2.2. Budowa geologiczna	15
2.3. Charakterystyka i ocena surowców mineralnych	16
2.4. Wody powierzchniowe	19
2.5. Wody podziemne	23
2.6. Grunty orne, użytki zielone oraz rolnicza przydatność gleb	25
2.7. Szata roślinna i zwierzęca	26
2.8. Klimat	28
3. Historyczne i kulturowe uwarunkowania rozwoju	30
3.1. Rys historyczno-przestrzenny	30
3.2. Obiekty zabytkowe i ochrona stanowisk archeologicznych	32
3.3. Kultura	40
3.4. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym	40
4. Uwarunkowania demograficzno-społeczne	41
4.1. Stan ludności, aktywność zawodowa	41
4.2. Oświata i wychowanie	43
4.3. Ochrona zdrowia	44
4.4. Turystyka	45
4.5. Warunki mieszkaniowe	45
4.6. Gospodarka odpadami	48
5. Uwarunkowania rozwoju funkcji gospodarczych	48
5.1. Rolnictwo	48
5.2. Przemysł	49
6. Uwarunkowania rozwoju komunikacji	51

7. Uwarunkowania rozwoju infrastruktury technicznej.....	53
7.1. Elektroenergetyka	53
7.2. Zaopatrzenie w gaz.....	56
8. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy Duszniki	57
8.1. Analizy ekonomiczne	58
8.2. Analizy finansowe	67
8.3. Analizy środowiskowe.....	72
8.4. Analizy społeczne i gospodarcze	72
8.5. Prognoza demograficzna.....	74
8.6. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy	74
8.7. Potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy, na obszarach zwartych oraz objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.....	82
8.8. Potrzeby inwestycyjne gminy, a możliwości finansowania	84
8.9. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę....	84
8.10. Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej (zwarte obszary osadnicze).....	86
8.11. Chłonność obszarów przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę.....	91
8.12. Chłonność obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zwartych obszarów osadniczych) oraz obszarów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.....	94
8.13. Zapotrzebowanie na nową zabudowę, a chłonność obszarów	95
8.14. Lokalizowanie zabudowy na terenach poza obszarami zwartymi i obowiązującymi planami miejscowymi.....	98
9. Stan prawny gruntów	101
10. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych	109
11. Tereny zamknięte.....	109
12. Zagrożenia ludności i jej mienia	109
13. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej.....	110
SPIS RYCIN:	112
SPIS TABEL:	112

WPROWADZENIE

Posiadanie przez gminę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkiem nałożonym na mocy ustawy z dnia 27 marca 2003r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, zwanej dalej Ustawą. Wymagany zakres Studium określony zostały w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Zgodnie z wymienionym rozporządzeniem projekt Studium powinien zawierać:

- część określającą uwarunkowania rozwoju, przedstawioną w formie tekstowej i graficznej, która uwzględnia m.in. dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu, stan ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony, stan środowiska naturalnego, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych, warunki i jakość życia mieszkańców w tym ochronę ich zdrowia, zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia, potrzeby i możliwości rozwoju gminy, stan prawny gruntów, występowanie obiektów i terenów chronionych, występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych, występowanie udokumentowanych złóż kopalin i zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla, występowanie terenów górniczych, stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami, wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej, a także zadania służące realizacji celów publicznych o zasięgu ponadlokalnym;
- część określającą kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy w formie tekstowej i graficznej, która uwzględnia m.in. kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego, kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy, obszary i zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk, obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym oraz

o znaczeniu ponadlokalnym, obszary dla których obowiązkowe będzie sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obszary wymagające scaleń i podziału nieruchomości, obszary przestrzeni publicznej, obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych, obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny, obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych, obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji, granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych, obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb występujących w gminie, a także obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500kW i ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu;

- uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu Studium.

Celem tworzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest określenie polityki przestrzennej gminy, a jego ustalenia są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Studium sporządza się dla obszaru w granicach administracyjnych gminy. Proces opracowywania Studium składa się z trzech etapów: rozpoznanie i diagnoza uwarunkowań rozwoju gminy, wskazanie kierunków zagospodarowania przestrzennego i rozwoju gminy na podstawie przeprowadzonej wcześniej analizy stanu istniejącego oraz sformułowanie polityki przestrzennej gminy. Pierwszy etap polega na rozpoznaniu stanu istniejącego w gminie (potrzeb, problemów, zasobów) na podstawie inwentaryzacji terenowej, analizy istniejących opracowań i dokumentów oraz badań własnych. Dotyczy to całej sfery życia społeczno-gospodarczego gminy, stanu środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz powiązań zewnętrznych i wewnętrznych gminy. Na podstawie tak utworzonej bazy danych i informacji, określa się kierunki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy, a następnie politykę przestrzenną gminy, które mają wpływać na rozwój społeczno-gospodarczy obszaru przy jednoczesnym zachowaniu zasobów środowiska naturalnego dla przyszłych pokoleń. Zakres opracowania Studium określa art. 10 pkt 1 i pkt 2 Ustawy. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Duszniki opracowano z uwzględnieniem wymogów Ustawy. W Studium: określono funkcje gminy oraz sposoby

ich aktywizacji, wskazano strategiczne tereny rozwojowe dla aktywizowanych funkcji i nowych funkcji, wskazano sposób wzbogacenia krajobrazu, przedstawiono możliwości rekonstrukcji stosunków wodnych, określono sposób kształtowania zieleni w poszczególnych strefach funkcjonalnych w nawiązaniu do istniejących walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu oraz rozwiązano zagadnienia infrastruktury technicznej.

CZĘŚĆ FORMALNO-PRAWNA

Do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Duszniki przystąpiono na podstawie uchwały Nr XXXIV/253/17 podjętej przez Radę Gminy Duszniki w dniu 28 lutego 2017 r. zgodnie z art. 9 ust. 1 Ustawy. Studium sporządzono dla całego obszaru w granicach administracyjnych gminy Duszniki. Proces opracowania Studium jest szczegółowo określony w Ustawie. Składa się on zatem z następujących etapów:

- podjęcie Uchwały Rady Gminy Duszniki Nr XXXIV/253/17 w dniu 28 lutego 2017r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Duszniki, zwanego dalej „Studium”,
- ogłoszenie w prasie miejscowej oraz przez obwieszczenie, a także w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości, o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania Studium, określając formę, miejsce i termin składania wniosków,
- zawiadomienie w formie pisemnej o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania Studium instytucji i organów właściwych do uzgadniania i opiniowania projektu Studium,
- sporządzenie projektu Studium rozpatrując ww. wnioski, a także uwzględniając ustalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego,
- otrzymania od komisji urbanistyczno-architektonicznej opinii o projekcie Studium,
- uzgodnienie projektu Studium z zarządem Województwa Wielkopolskiego w zakresie jego zgodności z ustaleniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego i z Wojewodą Wielkopolskim w zakresie jego zgodności z ustaleniami programów zawierających zadania rządowe, służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym,
- wystąpienie o opinie dotyczące rozwiązań przyjętych w projekcie Studium do instytucji i organów właściwych do opiniowania projektu Studium,
- wprowadzenie zmian wynikających z uzyskanych opinii i dokonanych uzgodnień,
- ogłoszenie o wyłożeniu projektu Studium do publicznego wglądu,
- wyłożenie do publicznego wglądu projektu Studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz publikacji na stronach internetowych Urzędu, a także organizacja w tym czasie dyskusji publicznej nad przyjętymi w Studium rozwiązaniami,

- wnoszenie uwag do projektu Studium przez osoby prawne i fizyczne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej,
- przedstawienie Radzie Gminy Duszniki do uchwalenia projektu Studium wraz z listą nieuwzględnionych uwag,
- uchwalenie Studium przez Radę Gminy Duszniki,
- przedstawienie Wojewodzie Wielkopolskiemu uchwały o uchwaleniu Studium wraz z załącznikami.

CZĘŚĆ MERYTORYCZNA

I. Uwarunkowania

1. Uwarunkowania zewnętrzne obszaru

1.1. Położenie gminy

Gmina Duszniki, o pow. 15 628 ha, położona jest w zachodniej części woj. wielkopolskiego, w południowej części powiatu szamotulskiego. Graniczy z gminami: Szamotuły, Kaźmierz, Tarnowo Podgórne, Buk, Opalenica, Kuślin, Lwówek oraz Pniewy. Granice gminy nie wynikają z układu przyrodniczego. Wyjątek stanowi granica południowo - zachodnia (Zakrzewko - Sędzinko) biegnąca wzdłuż koryta rzeki Mogilnicy. W dwudziestu miejscowościach zamieszkuje ok. 8 900 mieszkańców. Gmina Duszniki liczy 17 sołectw (Brzoza – Grodziszczko, Ceradz Dolny, Chełminko, Duszniki, Grzebienisko, Kunowo, Mieściska-Sarbia, Młynkowo, Niewierz, Podrzewie, Sędzinko-Zalesie, Sędziny, Sękowo, Wierzeje, Wilczyna, Wilkowo, Zakrzewko), zaś podzielona została na 18 obrębów (Brzoza, Ceradz Dolny, Chełminko, Duszniki, Grzebienisko, Kunowo, Mieściska, Młynkowo, Niewierz, Podrzewie, Sarbia, Sędzinko, Sędziny, Sękowo, Wierzeja, Wilczyna, Wilkowo, Zakrzewko).

ryc. 1. Położenie gminy Duszniki na tle gmin sąsiednich

źródło: opracowanie własne

1.2. Powiązania zewnętrzne

Gmina Duszniki położona jest w centrum województwa wielkopolskiego, w odległości ok. 40 km od Poznania. Przez gminę Duszniki przebiegają drogi o znaczeniu ponadlokalnym tj. autostrada A2, droga krajowa nr 92, droga wojewódzka nr 306 oraz siedemnaście dróg powiatowych.

Ziemia dusznicka w dawnych czasach była krainą porostą lasami, obfitującą w dzikie zwierzęta. Za czasów pierwszych Piastów znajdowało się tu kilka grodów stanowiących przedpole obronne Poznania. Obecnie gmina ma typowo rolniczy charakter, na obszarze gminy Duszniki przeważają grunty orne (86,43 %). Lasy i zadrzewienia stanowią niecałe 7 % jej powierzchni, co sprawia, że charakteryzuje ją krajobraz wiejski, którego funkcją przewodnią jest rolnictwo.

Gmina Duszniki leży na falistej równinie urozmaiconej wzniesieniami polodowcowymi. Pozostałością po lodowcu są także niewielkie jeziora: Wilczyńskie (8,5 ha) i Niewierskie (3,5 ha). Przez gminę przebiega autonomiczna strefa wododziałowo - rozrządowa o znaczeniu hydrologicznym (między północnymi i południowymi zlewniami Warty), biologicznym, klimatycznym i glebochronnym. Zapewnienie ciągłości przestrzennej tej strefy, jak i pozostałych wododziałów, powoduje konieczność zachowania wartości oraz prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego wraz z ochroną przed jego degradacją i zanieczyszczeniem. Autonomiczna strefa wododziałowa stanowi łącznik ekologiczny pomiędzy obszarami chronionego krajobrazu. U podnóża tej strefy znajdują się źródła rzeki Mogilnicy Wschodniej, Małej i Samicy Słężewskiej. Centralna część gminy znajduje się w zasięgu hydrologicznej struktury czwartorzędowej o dużych zasobach wód podziemnych dla ujęć komunalnych i przemysłowych.

W oparciu o znajomość funkcjonalnego układu przestrzennego, gospodarowanie w gminie Duszniki polegać powinno na racjonalnym użytkowaniu podporządkowanym ekologicznym zasadom ochrony środowiska.

1.3. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu

Na rysunku Studium oznaczono obszary o różnym przeznaczeniu, które stanowią dotychczasowe zagospodarowanie terenów gminy Duszniki:

1. tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych,
2. tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
3. tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej,
4. tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,

5. **UA** - tereny usług administracji,
6. **U** – tereny usług, w tym handel,
7. **UKR** – tereny usług kultu religijnego,
8. **UE** – tereny usług oświaty i edukacji,
9. tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej,
10. tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach rybackich, tereny zabudowy usługowej i produkcyjnej,
11. **US** – tereny sportu i rekreacji,
12. tereny zieleni,
13. **ZC** – cmentarze,
14. tereny infrastruktury technicznej,
15. tereny użytków kopalnych,
16. garaże, budynki gospodarcze,
17. zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie budowy.

Ponadto na rysunku Studium zaznaczono następujące tereny:

1. drogi gminne oraz pozostałe ciągi komunikacyjne,
2. lasy,
3. łąki,
4. zadrzewienia,
5. tereny rolnicze klasy gruntów I-III,
6. tereny rolnicze klasy gruntów IV-VI,
7. pastwiska,
8. sady,
9. nieużytki,
10. wody powierzchniowe śródlądowe oraz wody powierzchniowe na roli.

Na rysunku Studium wyznaczono także następujące obiekty i obszary:

1. granicę gminy Duszniki,
2. granice obrębów gminy Duszniki,
3. pomniki przyrody żywej (okazale drzewa) i nieożywionej (głazy narzutowe),
4. granicę rezerwatu przyrody „Duszniczki” wraz z otuliną,
5. granicę specjalnych obszarów ochrony "Grądy Bytyńskie", PLH300051, Natura 2000,
6. granicę regionalnych korytarzy ekologicznych dolin rzecznych,

7. granicę głównego zbiornika wód podziemnych GZWP Nr 145 Dolina Kopalna Szamotuły-Duszniki,
8. granicę głównego zbiornika wód podziemnych GZWP Nr 146 Subzbiornik Jezioro Bytyńskie - Wronki – Trzciel,
9. lasy wodochronne,
10. lasy trwale uszkodzone na skutek działalności przemysłu,
11. odwierty,
 - odwiert istniejący,
 - odwiert zlikwidowany wraz ze strefą ochronną,
 - strefę ochronną odwiertów czynnych,
12. złoża surowców naturalnych (Z1-Z28):
 - granice złóż gazu ziemnego,
 - granice złóż kruszywa naturalnego,
 - granice złóż wód termalnych,
13. tereny i obszary górnicze,
 - obszary górnicze (O1-O16),
 - tereny górnicze (T1-T16),
14. obiekty budowlane wpisane do rejestru zabytków (1-11),
15. granice zabytkowych parków podworskich (A-J),
16. zespoły dworsko-folwarczne (I-IX),
17. stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków (1-4),
18. strefę ścisłej ochrony stanowisk archeologicznych,
19. strefę ochrony stanowisk archeologicznych,
20. drogę krajową - autostrada A2,
21. drogę krajową nr 92,
22. drogę wojewódzką,
23. drogi powiatowe,
24. szlaki turystyczne,
25. ścieżki edukacyjne,
26. strefę negatywnego oddziaływania autostrady A2:
 - nie mniej niż 150 m dla wielokondygnacyjnych obiektów budowlanych z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi,
 - nie mniej niż 120 m dla jednokondygnacyjnych obiektów budowlanych z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi,
 - nie mniej niż 50 m dla obiektów budowlanych nie przeznaczonych na pobyt ludzi,

27. strefę negatywnego oddziaływania drogi krajowej nr 92,
- nie mniej niż 200 m dla obiektów budowlanych z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi,
 - nie mniej niż 25 m dla obiektów budowlanych nie przeznaczonych na pobyt ludzi,
28. infrastrukturę techniczną – elektroenergetykę,
- stację elektroenergetyczną WN 110/kV/SN Główny Punkt Zasilania Duszniki,
 - przesyłową linię elektroenergetyczną 400 kV "Krajnik - Plewiska",
 - pas technologiczny przesyłowej linii elektroenergetycznej 400 kV "Krajnik – Plewiska", na terenie którego obowiązują ograniczenia jego użytkowania i zagospodarowania, po trasie której dopuszczalna jest budowa nowej elektroenergetycznej linii 400 kV albo linii wielotorowej, wielonapięciowej,
 - linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110 kV relacji GPZ Duszniki - SE Plewiska oraz GPZ Duszniki – GPZ Pniewy,
 - pasy ochrony funkcyjnej linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia 110 kV,
29. infrastrukturę techniczną - gazociągi i rurociągi naftowe tranzytowe,
- gazociąg tranzytowy wysokiego ciśnienia DN 1400 Jamał - Europa Zachodnia wraz z kablem światłowodowym,
 - strefę ochronną gazociągu tranzytowego wysokiego ciśnienia DN 1400 Jamał - Europa Zachodnia, odległości podstawowe gazociągu od obiektów terenowych,
 - rurociąg naftowy DN500,
 - rurociąg naftowy DN800 wraz z kablem światłowodowym,
 - strefę bezpieczeństwa dla rurociągów naftowych DN500 i DN800,
30. infrastrukturę techniczną związaną z eksploatacją złóż i przesyłem gazu ziemnego,
- stację gazową Duszniki,
 - Ośrodek Grupowy (OG) Duszniki,
 - gazociągi i rurociągi czynne,
 - gazociągi i rurociągi nieczynne,
 - strefę kontrolowaną wzdłuż gazociągów i rurociągów,
31. granice strefy ograniczonej wysokości zabudowy lotniczego urządzenia naziemnego - radaru meteorologicznego Poznań – Wysogotowo oraz radaru dozoru,

- maksymalny zasięg ograniczenia wysokości dotyczący wszystkich obiektów budowlanych,
 - maksymalny zasięg ograniczenia wysokości jedynie dla turbin wiatrowych,
32. strefy ochronne odnawialnych źródeł energii
- strefa ochronna odnawialnych źródeł energii - elektrowni wiatrowych wytwarzających energię o mocy przekraczającej 500 kW;
33. infrastrukturę radiowo – telewizyjną,
- pas łączności radiowo-telewizyjnej,
34. granice obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na rysunku Studium przedstawiono tabelarycznie:

1. Walory kulturowe – szczegółowy wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków;

2. Uwarunkowania przyrodniczo-kulturowe

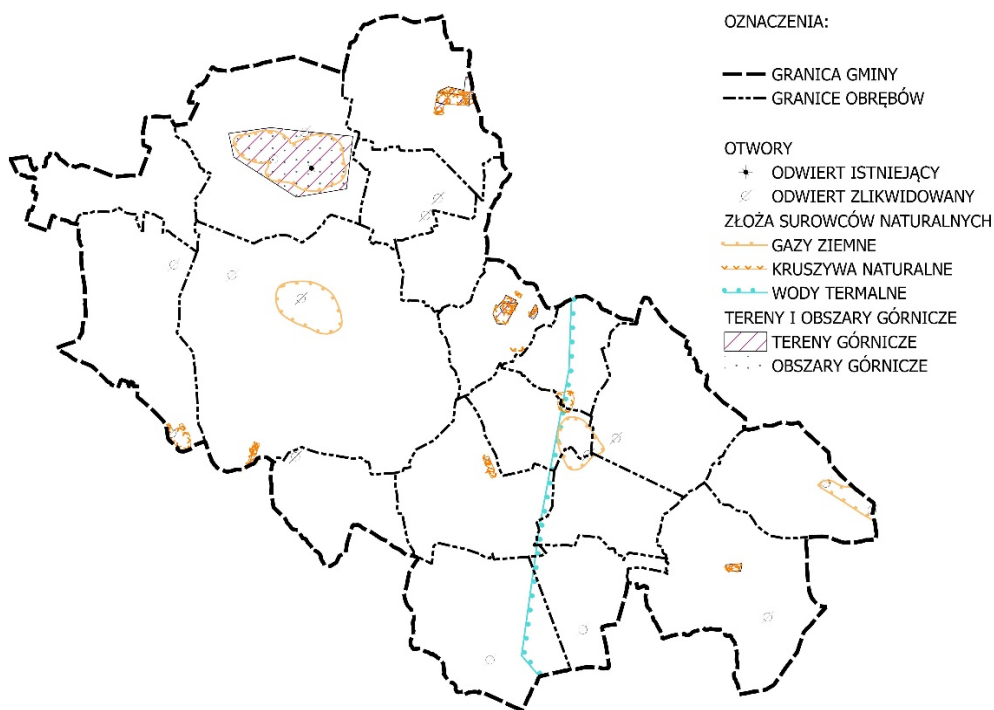
2.1. Rzeźba terenu

Gmina Duszniki leży na obszarze stosunkowo płaskim głównie w części centralnej i południowej, a urozmaiconym na obrzeżach północno - wschodnich w autonomicznej strefie wododziałowej wzdłuż granicy z gminą Kaźmierz i w rejonie Niewierza. Porozcinana jest przez liczne cieki i rowy różnej wielkości, które tworzą dolinę rzeki Mogilnicy.

2.2. Budowa geologiczna

Pod względem fizyczno-geograficznym (wg. Kondrackiego) obszar Gminy leży w: Prowincji Niż Środkowopolski, Podprowincji Pojezierze Południowo-Bałtyckie, Makroregionie Pojezierze Wielkopolskie, Mezoregionie Pojezierze Poznańskie. Gmina Duszniki leży na falistej równinie moreny dennej, urozmaiconej wzniesieniami polodowcowymi. W jej równinnym krajobrazie dominują położone wokół wiosek pola uprawne i łąki. Pod względem geologicznym obszar Gminy tworzą utwory trzecio- i czwartorzędowe. Utwory trzeciorzędowe to osady z oligocenu i miocenu, ułożone na ogół poziomo. Stwierdza się ich miąższość od 120 m w rejonie Sędzin Grzebieniska oraz do 158 m w rejonie Ceradza Dolnego. Osady trzeciorzędowe leżą na ogół w układzie poziomym. Utwory czwartorzędowe to przede wszystkim poziomy glin morenowych rozdzielonych lokalnie osadami rzecznyymi w postaci piasków, żwirów i iłów.

ryc. 2. Mapa poglądowa złóż, terenów i obszarów górniczych oraz otworów wiertniczych

źródło: opracowanie własne

2.3. Charakterystyka i ocena surowców mineralnych

Występowanie piasku, żwiru, glin i torfu nie ma znaczenia przemysłowego, a eksploatacja piasków prowadzona jest na potrzeby lokalne. Perspektywiczne zasoby kruszywa występują w rejonie wsi Zakrzewko - Śliwno oraz zasoby piasku ze żwirem w trójkącie Niewierz - Mieścisko – Sękowo.

Obszar gminy znajduje się też w rejonie perspektywnym występowania surowców energetycznych. Mioceńskie pokłady węgla brunatnego zalegają na głębokości 149 m ppt. w rejonie Wsi Sędziny - Grzebienisko - Ceradz Dolny. Zasoby szacunkowe złoża wynoszą 326.716 ton. Jednakże, z uwagi na znaczną głębokość zalegania, trudne warunki eksploatacji oraz małą miąższość (1,5 m) wydobywanie nie jest przewidywane. Drugim surowcem energetycznym jest gaz ziemny (Tab.1). W gminie Duszniki udokumentowano dwa złoża gazu ziemnego będące pod nadzorem Okręgowego Urzędu Górniczego w Poznaniu.

Tab. 1. Złoże gazu ziemnego

Lp.	ID złoże (MIDAS)	Nazwa złoże	Numer dokumentacyjny
Z1	4704	Sędziny	3923/250
Z2	4728	Podrzewie	3923/280
Z3	4705	Ceradz Dolny	1368/2002
Z4	4726	Duszniki E	638/2011

(liczba porządkowa zgodna z oznaczeniem na rysunku Studium – zał. 3 Uwarunkowania rozwoju)
 źródło: opracowanie własne

Na obszarze gminy Duszniki udokumentowano dwadzieścia trzy złoże kruszyw naturalnych w podziale na ID (Nr MIDAS) złoże (Tab. 2), w tym niektóre składają się z kilku znajdujących się blisko siebie odrębnych lokalizacji oraz jedno złoże wód termalnych Tarnowo Podgórne GT-1 Nr MIDAS 15707 (Nr dokumentacyjny 114/2012) – oznaczone na rysunku Studium liczbą porządkową Z28. Na terenie gminy zlokalizowane są 4 udokumentowane złoże gazu ziemnego – „Ceradz Dolny” – ID złoże 4705, „Duszniki E” – ID złoże 4726, „Podrzewie” – ID złoże 4728 oraz „Sędziny” – ID złoże 4704. Dla udokumentowanego złoże gazu ziemnego „Podrzewie” utworzono obszar i teren górniczy „Podrzewie I” na podstawie koncesji nr 130/93 z dnia 21.06.1993 r. wydanej przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa – ważnej do dnia 21.06.2023r. Ponadto gmina Duszniki objęta jest koncesją PGNiG SA w Warszawie na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złóż na obszarze „Pniewy-Stęszew” nr 14/2001/Ł z dnia 14.11.2017 r. – ważną do dnia 14.11.2047 r.

Tab. 2. Złoże kruszyw naturalnych

Lp.	ID złoże (MIDAS)	Nazwa złoże	Numer dokumentacyjny
Z5	8908	Brzoza DD	5670/2009
Z6	13445	Brzoza DD-I	5670/2009
Z7	11766	Duszniki MD	1425/2008
Z8	11766	Duszniki MD	1425/2008
Z9	11766	Duszniki MD	1425/2008
Z10	11766	Duszniki MD	1425/2008
Z11	10252	Kunowo CM	5078/2019
Z12	10252	Kunowo CM	5078/2019
Z13	14289	Kunowo CM II	5100/2019Z1
Z14	8840	Kunowo PC	6771/2010
Z15	10329	Kunowo TP	3484/2005
Z16	10329	Kunowo TP	3484/2005
Z17	14607	Niewierz MŁ	7825/2010
Z18	10241	Sarbia BW	2495/2005

Z19	14195	Sędziny	8880/2010
Z20	14611	Sędziny I	8870/2010
Z21	14759	Sędziny II	9205/2010
Z22	8815	Sękowo	4304/2009
Z23	8815	Sękowo	4304/2009
Z24	8815	Sękowo	4304/2009
Z25	14068	Sękowo DS	1769/2016
Z26	9179	Sękowo II	2989/2002
Z27	9965	Sękowo LP	2249/2021

(liczba porządkowa zgodna z oznaczeniem na rysunku Studium – zał. 3 Uwarunkowania rozwoju)
źródło: opracowanie własne

Na obszarze Gminy Duszniki występuje dwanaście terenów górniczych w podziale na ID złoża (Nr MIDAS) (Tab. 3), przy czym najwięcej zlokalizowanych jest w rejonie Sękowa. Na tym obszarze odnotowano sześć odrębnych lokalizacji, w tym niektóre stanowią jedno stanowisko.

Tab. 3. Tereny górnicze

Lp.	ID złoża (MIDAS)	Nazwa terenu górniczego	Numer w rejestrze
T1	8908	Brzoza DD-A	10-15/7/488
T2	13445	Brzoza DD-B	10-15/7/526
T3	10252	Kunowo CM Pole E	10-15/5/378/b
T4	10252	Kunowo CM Pole W	10-15/5/378/a
T5	14289	Kunowo CM II	10-15/8/711
T6	14607	Niewierz Mł	10-15/12/1181
T7	4728	Podrzewie I	2/1/80a
T8	10241	Sarbia BW	10-15/13/1277
T9	14195	Sędziny	10-15/7/572
T10	14611	Sędziny I	10-15/8/614
T11	9179	Sękowo II	10-15/3/209
T12	9965	Sękowo LP	10-15/6/391
T13	8815	Sękowo Pole A	10-15/2/122a/a
T14	8815	Sękowo Pole B	10-15/2/122a/b
T15	8815	Sękowo Pole C	10-15/9/789/a
T16	8815	Sękowo Pole D	10-15/9/789/b

(liczba porządkowa zgodna z oznaczeniem na rysunku Studium – zał. 3 Uwarunkowania rozwoju)
źródło: opracowanie własne

Na obszarze Gminy Duszniki występuje dwanaście obszarów górniczych w podziale na ID złoża (Nr MIDAS) (Tab. 4), przy czym najwięcej zlokalizowanych jest w rejonie Sękowa. Na tym obszarze odnotowano sześć odrębnych lokalizacji, w tym niektóre stanowią jedno stanowisko.

Tab. 4. Obszary górnicze

Lp.	ID złoża (MIDAS)	Nazwa obszaru górniczego	Numer w rejestrze
O1	8908	Brzoza DD-A	10-15/7/488
O2	13445	Brzoza DD-B	10-15/7/526
O3	10252	Kunowo CM Pole E	10-15/5/378/b
O4	10252	Kunowo CM Pole W	10-15/5/378/a
O5	14289	Kunowo CM II	10-15/8/711
O6	14607	Niewierz Mł	10-15/12/1181
O7	4728	Podrzewie I	2/1/80a
O8	10241	Sarbia BW	10-15/13/1277
O9	14195	Sędziny	10-15/7/572
O10	14611	Sędziny I	10-15/8/614
O11	9179	Sękowo II	10-15/3/209
O12	9965	Sękowo LP	10-15/6/391
O13	8815	Sękowo Pole A	10-15/2/122a/a
O14	8815	Sękowo Pole B	10-15/2/122a/b
O15	8815	Sękowo Pole C	10-15/9/789/a
O16	8815	Sękowo Pole D	10-15/9/789/b

(liczba porządkowa zgodna z oznaczeniem na rysunku Studium – zał. 3 Uwarunkowania rozwoju)
źródło: opracowanie własne

Nie odnotowano udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla, ani obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.

2.4. Wody powierzchniowe

Obszar gminy położony jest w dorzeczu rzeki Odry (PL6000), na terenie regionu wodnego Warty (PL6000WA). Obszar Gminy Duszniki znajduje się w zlewniach następujących rzek: Mogilnicy Górnej (Mogilnicy), Mogilnicy Wschodniej, Samicy Służewskiej oraz Samy. Najważniejszymi dopływami są: prawobrzeżna Mogilnica Zachodnia oraz lewobrzeżna Mogilnica Wschodnia o długości 22,6 km i powierzchni zlewni 133,1 km² uchodząca do Mogilnicy w 32,4 km w miejscowości Wojnowice. Wyływa z sieci rowów na podmokłych łąkach położonych około 1,5 km na południowy-zachód od wsi Wilczyna w gminie Duszniki.

Obszar Gminy jest pokryty licznymi ciekami wodnymi i rowami - dopływami Mogilnicy. Rzeką Mogilnicą nazywane są trzy ciekі łączące się ze sobą w rejonie Wojnowic i Troszczyzna. Zlewnia rzeki Mogilnicy zajmuje prawie cały obszar gminy ze sptywem w kierunku południowym do rzeki Warty. Skrawek północny gminy jest odwadniany przez rzekę Samę w kierunku północno-wschodnim. Zlewnia rzeki Samy – północno-wschodni kraniec gminy, to dopływ jeziora Bytyńskiego. Natomiast wschodnia

część jest położona w zlewni rzeki Samicy Stęszewskiej z kierunkiem spływu południowo-wschodnim do rzeki Warty. Samica Stęszewska jest dopływem Kanału Mosińskiego.

Jako podstawowy ciek przyjmuje się Mogilnicę Górną nazywając ją Mogilnicą, pozostałe cieki o nazwach Mogilnica Wschodnia i Mogilnica Zachodnia uznano za jej dopływy. Mogilnica Górna i Wschodnia przepływają przez gminę Duszniki. W dolnym biegu koryto rzeki dzieli się ponownie na 2 ramiona: Kanał Prut I, odprowadzający 60% wód do Kanału Mosińskiego i Kanał Prut II odprowadzający wody do Obry. Pod względem administracyjnym zlewnia rzeki leży na terenie gmin: Pniewy, Duszniki, Buk, Lwówek, Kuślin, Opalenica, Granowo. Całkowita długość Mogilnicy wynosi 67,3 km powierzchnia zlewni to 700 km². Rzeka wypływa z Jeziora Pniewskiego położonego na wysokości 94,1 m n.p.m. Ujście Mogilnicy do Kanału Mosińskiego przez Kanał Prut I następuje w miejscowości Sepno na wysokości 70 m n.p.m. Górna część zlewni ma charakter pagórkowatej moreny czołowej zbudowanej z glin i żwirów z licznymi zagłębieniami wypełnionymi wodą oraz gliniastej moreny dennej. Zlewnię Mogilnicy budują gliny i piaski strefy moreny czołowej. W obniżeniach torfy. Deniwelacja terenu 10-15 m. Niewielkie fragmenty północnej zlewni (okolice Pniew) zbudowane z piasków sandrowych stanowią obszary bardzo korzystne pod względem infiltracyjnym. Również obszar wysoczyzny niedaleko miejscowości Duszniki charakteryzuje się korzystnymi warunkami infiltracji wód. Duża chłonność gruntów wymaga zachowania szczególnej ostrożności w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej w celu zapobieżenia degradacji środowiska i ochrony zasobów wód podziemnych. Znacznie mniejsze prawdopodobieństwo zasilania lub skażenia przez infiltrację występuje na obszarach zbudowanych z glin zwałowych, które zaliczone są do bardzo niekorzystnych podtypów infiltracyjnych. Dotyczy to prawie całej zlewni Mogilnicy z wyjątkiem wyżej wspomnianych fragmentów oraz zachodnich obszarów odwadnianych przez Mogilnicę Zachodnią i Dopływ spod Władysławowa.

Na terenie gminy występują m.in. dwa małe, płytkie jeziora: Wilczyńskie (8,5 ha) i Niewierskie (3,5 ha). Wody powierzchniowe obejmują ponadto szereg małych zbiorników wodnych, stawów wiejskich i nieużytków wodnych.

Gmina Duszniki znajduje się w granicach czterech Jednolitych Części Wód Powierzchniowych Rzeki (JCWP Rzeki).

Zgodnie z ustaleniami „Oceny stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 na podstawie monitoringu” JCWP Samica Stęszewska (PLRW6000161856969) oraz Mogielnica od Mogielnicy Wschodniej (PLRW6000161856849) charakteryzują się stanem chemicznym poniżej dobrego, stan wód określono jako zły.

Tab. 5. Jednolite Części Wód Powierzchniowych, w granicach których znajduje się gmina Duszniki zgodnie z ustaleniami Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Powierzchnia JCWP w gminie [km ²]	Jednolita Część Wód Powierzchniowych Rzeki	
	Nazwa JCWP	Europejski kod JCWP
9,18	Sama do Kan. Lubosińskiego	PLRW600025187249
128,91	Mogilnica do Mogilnicy Wschodniej	PLRW6000161856849
0,53	Mogilnica Zachodnia	PLRW6000161856869
17,58	Samica Stęszewska	PLRW6000161856969

źródło: opracowanie własne

Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych Rzeki według Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry:

- JCWP *Sama do Kan. Lubosińskiego* (PLRW600025187249) jest silnie zmienioną częścią wód (SZCW), stanowi ciek łączący jeziora (25). Charakteryzuje się złym stanem i zagrożona jest nieosiągnięciem celów środowiskowych, którym jest uzyskanie dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego. Dodatkowymi działaniami podstawowymi są działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej, kontrola użytkowników prywatnych i przedsiębiorstw oraz realizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych. JCWP poddane jest stałemu monitorowaniu. Wody JCWP nie są przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz nie są przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpielisk. Gmina Duszniki położona jest w granicach obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 – Grądy Bytyńskie (PLH300051) w związku z czym na tym obszarze występują przedmioty ochrony zależne od wód tj. siedlisko 91E0, siedlisko 91F0, Triturus cristatus oraz Leucorrhinia pectoralis, dla których należy utrzymać lub odtworzyć właściwy stan ochrony;
- JCWP *Mogilnica do Mogilnicy Wschodniej* (PLRW6000161856849) jest naturalną częścią wód (NAT), stanowi potok nizinny lessowy lub gliniasty (15), charakteryzuje się złym stanem wód oraz zagrożona jest nieosiągnięciem celów środowiskowych, którym jest (z odstępstwem przedłużenia terminu osiągnięcia celu ze względu na

brak możliwości technicznych) osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego wód. Dodatkowymi działaniami podstawowymi są działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej, kontrola użytkowników prywatnych i przedsiębiorstw, ograniczenie dopływu biogenów z terenów rolniczych oraz realizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych. Wyznaczono również zadania uzupełniające tj. opracowanie warunków korzystania z wód zlewni oraz przegląd pozwoleń wodnoprawnych. JCWP poddane jest stałemu monitorowaniu. Wody JCWP nie są przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz nie są przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpielisk;

- JCWP *Mogilnica Zachodnia* (PLRW6000161856869) jest silnie zmienioną częścią wód (SZCW), stanowi potok nizinny lessowy lub gliniasty (15), charakteryzuje się złym stanem wód oraz zagrożona jest nieosiągnięciem celów środowiskowych, którym jest (z odstępstwem przedłużenia terminu osiągnięcia celu ze względu na brak możliwości technicznych) uzyskanie dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego. Dodatkowymi działaniami podstawowymi są działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej, kontrola użytkowników prywatnych i przedsiębiorstw oraz realizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych. Wyznaczono również zadania uzupełniające tj. opracowanie warunków korzystania z wód zlewni oraz przegląd pozwoleń wodnoprawnych. JCWP poddane jest stałemu monitorowaniu. Wody JCWP nie są przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz nie są przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpielisk. Gmina Duszniki położona jest w granicach obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 – Grądy Bytyńskie (PLH300051) w związku z czym na tym obszarze występują przedmioty ochrony zależne od wód tj. siedlisko 91E0, siedlisko 91F0, *Triturus cristatus* oraz *Leucorrhinia pectoralis*, dla których należy utrzymać lub odtworzyć właściwy stan ochrony;
- JCWP *Samica Stęszewska* (PLRW6000161856969)) jest naturalną częścią wód (NAT), stanowi potok nizinny lessowy lub gliniasty (15), charakteryzuje się złym stanem wód oraz zagrożona jest nieosiągnięciem celów środowiskowych, którym jest (z odstępstwem przedłużenia terminu osiągnięcia celu ze względu na brak możliwości technicznych) osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego wód. Dodatkowymi działaniami podstawowymi są działania

wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej oraz realizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych. JCWP poddane jest stałemu monitorowaniu. Wody JCWP nie są przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz nie są przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpielisk.

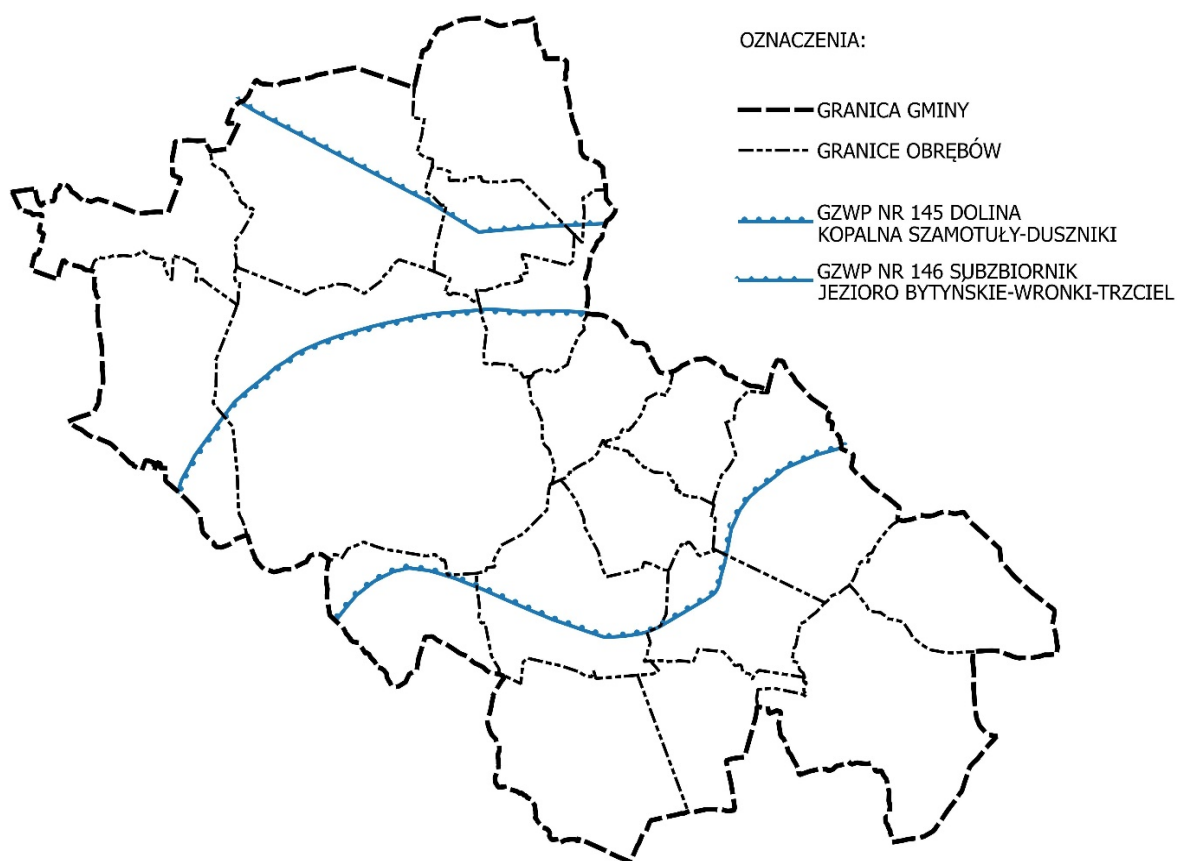
Gmina Duszniki znajduje się:

- poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$);
- poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$);
- poza obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$) oraz obszarem narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

2.5. Wody podziemne

Poziom gruntowy występuje w osadach piasku i żwiru dolin rzecznych, sandrów, rynien jeziornych oraz spiaszczonych partiach glin morenowych. Swobodne zwierciadło wody I poziomu wodonośnego zalega na głębokości 0,0 - 6,0 m ppt, najczęściej 1,5 - 2,5 m ppt. Poziom gruntowy jest zasilany głównie poprzez opady atmosferyczne, a w dolinach rzecznych także z poziomów wód wgłębnych i powierzchniowych. Wody podziemne wykorzystywane do celów gospodarskich występują w obrębie utworów czwartorzędowych i trzeciorzędowych. Poziom trzeciorzędowy ma charakter naporowy lub swobodny i ujmowany jest sporadycznie. Zasoby wodne poziomu czwartorzędowego w zdecydowanej większości zlokalizowane są w piaskach, żwirach rzecznych i wodnolodowcowych. Wody te mają układ piętrowy, występują generalnie w 2÷3 poziomach. Wody podziemne I poziomu na obszarach równinnych występują na ogół na głębokościach poniżej 1,5 m p.p.t. (pod poziomem terenu), w strefie sandrowej na głębokości od 0 do 2 m p.p.t. Miąższość tych warstw waha się od kilku do 60 m, przy czym średnio wynosi ona 10-30 m. Wyżej wymienione czwartorzędowe struktury wodonośne zasilane są przez wody głębokiego krążenia, infiltrowane z terenów przyległych obszarów wysoczyznowych i w znacznie mniejszym stopniu wody powierzchniowe. W utworach trzeciorzędowych występują generalnie dwa poziomy wodonośne: oligoceński i mioceński. Tworzą je ilaste utwory plicenu oraz mioceńskie piaski drobno i średnioziarniste.

ryc. 3. Przebieg Głównych Zbiorników Wód Podziemnych na tle gminy Duszniki

źródło: opracowanie własne

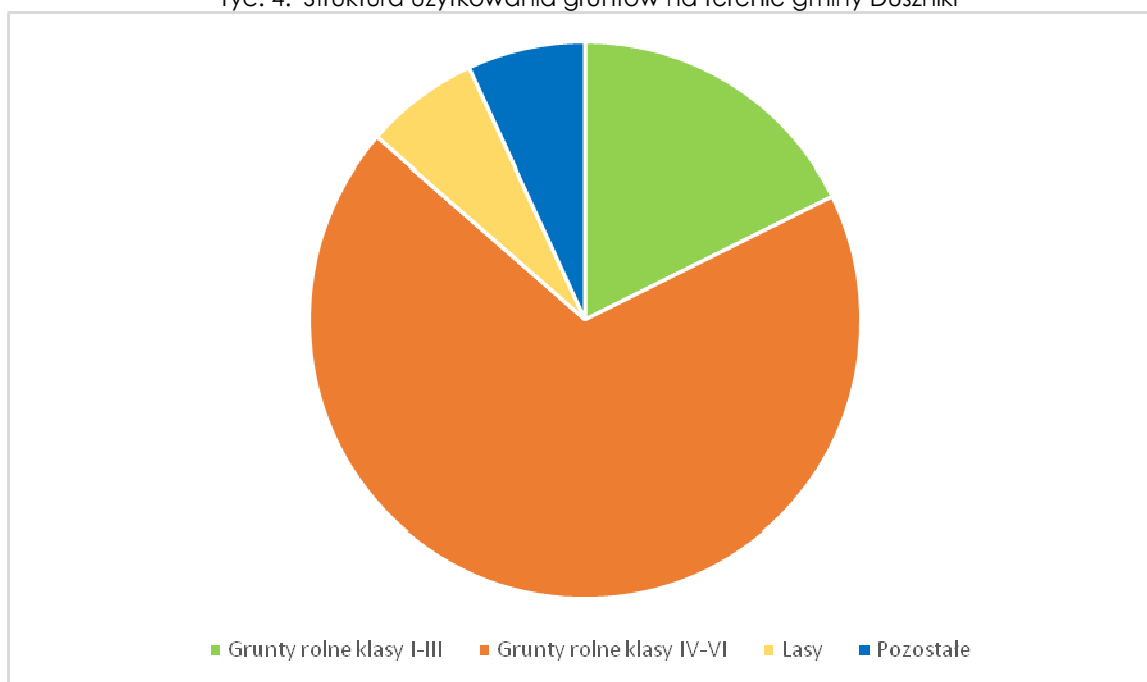
Przez teren gminy Duszniki przechodzą dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP): czwartorzędowy GZWP nr 145 Dolina Kopalna Szamotuły-Duszniki oraz trzeciorzędowy GZWP nr 146 Subzbiornik Jezioro Bytyńskie-Wronki-Trzciel. Gmina Duszniki w całości znajduje się w granicy Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd) nr 60 (PLGW600060). Według Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry JCWPd nr 60 stan chemiczny i ilościowy oceniono na dobry oraz niezagrożony nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są utrzymanie dobrego stanu wód. Wody JCWP nr 60 przeznaczone są do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę pitną przeznaczoną do spożycia. Jej stan jest monitorowany. Zgodnie z *Mapą stanu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) wg podziału na 172 obszary dla przedmiotowej JWCPd w roku 2019* stan chemiczny i ilościowy wód oceniono jako dobry.

Zgodnie z dokumentem udostępnionym na stronie GIOS pt. „Klasy jakości wód podziemnych - monitoring jakości wód podziemnych - monitoring operacyjny” w roku 2020, w punkcie pomiarowo-kontrolnym nr MONBADA 2555 w miejscowości Duszniki określono na III klasę jakości 2020 końcową.

2.6. Grunty orne, użytki zielone oraz rolnicza przydatność gleb

Gmina Duszniki jest obszarem intensywnego rozwoju rolnictwa. Grunty orne stanowią ok. 86,43 % ogólnej powierzchni gminy, w tym ok. 17,64% klasy I-III oraz ok. 68,79% klasy IV-VI w stosunku do ogólnej powierzchni gminy. Łąki i pastwiska zajmują 4,68 %, w tym dominują użytki zielone kl. III i IV (2z) średnie i dobre.

ryc. 4. Struktura użytkowania gruntów na terenie gminy Duszniki

źródło: opracowanie własne

Wśród gruntów ornych wyraźnie przeważają gleby kompleksu 4 (żytniego b. dobrego) i 2 (pszennego dobrego) a więc gleby dobre i bardzo dobre. W dolinie Mogielnicy oraz na obszarze sandrowym występują piaski luźne nawiewane w kompleksach 6 (żytni słaby) i 7 (żytni b. słaby). Zdecydowaną przewagę ogółu gruntów ornych stanowią gleby brunatne na podłożu piasków gliniastych na glinie. Gleby gminy są na ogół korzystnie uwilgotnione (kompleks 2 i 4), cechują się dobrą retencją wód opadowych lub położeniem w zasięgu oddziaływania wód gruntowych np. czarne ziemie. Okresowo niedoborem wody charakteryzują się gleby kompleksów 5 i 6 oraz 3 zróżnicowane w zależności od pogody. Poważny problem stanowi degradacja gleb związana ściśle z działalnością gospodarczą. Erozja gleb dominująca w gminie powoduje zmywy powierzchniowe prowadzące do ciągłego wynoszenia materiałów z powierzchniowych poziomów gleb i stopniowe skracanie profilu glebowego. Zmywy te w charakterystyczny sposób pogarszają jakość wód, głównie powierzchniowych poprzez wzrost koncentracji azotanów i fosforanów (wymywanie związków chemicznych).

Przesuszenie pokrywy glebowej spowodowane jest (J.Marcinek, 1964):

- wylesieniem obszarów mających predyspozycje ekologicznych terenów leśnych i ich rolnicze zagospodarowanie,
- powszechnym odwodnieniem terenów zabagnionych,
- zmniejszeniem zdolności retencyjnej gleb,
- zabiegami melioracyjnymi przyspieszającymi odpływ wody glebowo – gruntowej.

2.7. Szata roślinna i zwierzęca

Szata roślinna w gminie obejmuje: roślinność leśną, łąkową i szuwarową, wodną pól uprawnych, zadrzewienia, parków wiejskich, pomników przyrody, sadów ogrodów przydomowych. Dalszym elementem środowiska jest roślinność leśna. Lasy stanowią niecałe 7% powierzchni gminy. Należą do nadleśnictw: Pniewy, Grodzisk i Konstantynowo. Występują w kilku kompleksach wzdłuż doliny rzeki Mogilnicy Wschodniej i Górnej, w strefie wododziałowej między zlewniami rzeki Samy i Mogilnicy. Największe zbiorowisko leśne stanowią zespoły borowe (bory mieszane świeże z przewagą sosny) oraz zespoły dębów (lasy świeże) - dęby z nieznaczną domieszką sosny i brzozy. Podszycie średnie tworzą krzewy leszczyny i jarzębiny. Bogate jest też runo trawiasto - krzewinkowe. Zespoły dąbrów, korzystne dla turystyki i zbieractwa grzybów spotkać można w części północno wschodniej i w części centralnej na wschód od Dusznik (uroczysko Duszniki). Drugie zbiorowisko leśne stanowią bory mieszane świeże i bory świeże z drzewostanem sosnowym o skąpym podszyciu. Korzystne dla penetracji turystycznej i zbieractwa (borówki, maliny). Bory występują w części południowo - zachodniej gminy wzdłuż Mogilnicy - uroczysko Śliwno i Bródki częściowo leżące poza gminą oraz w części północnej – uroczysko Sękowo. Roślinność łąkowa jest bogato reprezentowana przez łąki i pastwiska oraz roślinność torfowiskową zwłaszcza w obrębie dolin rzecznych i obniżeń terenowych – stanowi to bogactwo krajobrazowe. Roślinność szuwarową spotkać można w strefie brzegowej zbiorników wód stojących i płynących. Zadrzewienia stanowią w gminie Duszniki bardzo ważny element krajobrazu wpływający dodatnio na bilans wodny. Wysokie walory przyrodniczo - kulturowe stanowi szata roślinna chronionych parków dworskich oraz jedyne go pomnika przyrody - lipy drobnolistnej w Wilczynie.

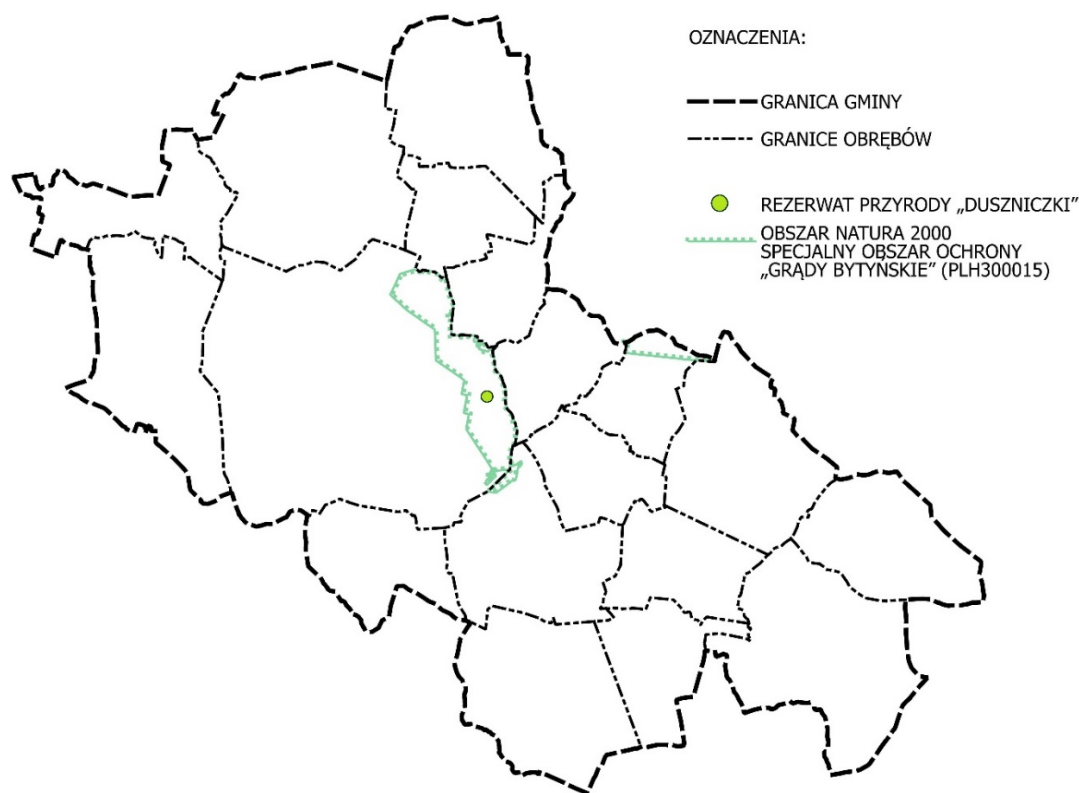
Dużą wartość środowiska przyrodniczego stanowią ptaki najczęściej występujące w środowiskach wodno - błotnych i leśnych. W gminie istnieją trzy miejsca gniazdowania gatunków chronionych: jedno bociana czarnego i dwa żurawia w rejonie torfowisk Niewierza i Wilczyny oraz zabagnionych fragmentów śródleśnych uroczyska Duszniki.

Na obszarze gminy znajdują się obszary objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody tj. Obszar Natura 2000 – Specjalny Obszar

Ochrony „Grądy Bytyńskie” (PLH300051) oraz rezerwat przyrody „Duszniczki” (obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Grądy Bytyńskie PLH300051).

Obszar Natura 2000 – Specjalny Obszar Ochrony „Grądy Bytyńskie” (PLH300051) o powierzchni 1300,65 ha (powierzchnia całego chronionego obszaru) stanowi specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa). Obszar obejmuje dwa kompleksy drzewostanów liściastych. Teren równiny o niewielkim zróżnicowaniu wysokościowym. Pomiędzy kompleksami (poza wyznaczonym obszarem) znajduje się dolinka jednego z dopływów tworzących Mogilnicę. Położone obok siebie dwa kompleksy leśne należą do najlepiej zachowanych w Wielkopolsce grądów. Cechują się zarówno bogactwem gatunków drzewiastych (m.in. liczne stanowiska jarzębu brekini), jak i różnorodnością gatunków runa. Najbardziej interesującym gatunkiem jest obuwik, którego stanowisko jest jednym z nielicznych poza południową i południo-wschodnią Polską. Oprócz niego w runie bardzo pospolicie występują inne gatunki chronione (lilia złotogłów, kruszczyk szerokolistny, listera jajowata, wawrzynek wilczetyko), a także inne rzadsze nie chronione, ale na terenie obiektu występujące na licznych i bogatych stanowiskach (tj. Galium sylvaticum, Phyteuma spicata, Actaea spicata i in.). Niewielkie zabagnienia obecne na całym obszarze stanowią istotną ostoję dla wielu gatunków płazów w tym również traszki grzebieniastej oraz ważki zalotki większej. Jeszcze kilkanaście lat temu niektóre zbiorniki zasiedlała strzebla błotna. Na skutek obniżenia poziomu wód większość zbiorników wyschła, a w nielicznych pozostałych oczkach nie odnaleziono jej mimo poszukiwań.

ryc. 5. Obszary objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

źródło: opracowanie własne

Rezerwat przyrody „Dusznicki” (obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Grądy Bytyńskie PLH300051) o powierzchni 0,77 ha (powierzchnia całego rezerwatu) został uznany za obszar chroniony w dniu 13 sierpnia 1958 r. Rezerwat uznawany jest za obszar leśny (typ – nasadzeń i upraw; podtyp – starych drzew). Charakteryzuje się typem ekosystemu leśnego i borowego oraz podtypem ekosystemu lasów nizinnych. W rezerwacie występują modrzewie w zespole dębowo – grabowym. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie fragmentu lasu z udziałem modrzewia polskiego *Larix decidua subsp. polonica*.

2.8. Klimat

Gmina Duszniki podobnie jak cała Wielkopolska znajduje się pod dominującym wpływem powietrza polarno-morskiego, które latem przynosi ochłodzenie, znaczne zachmurzenie nieba i częste opady, a zimą ocieplenie i odwilż. Ze wschodu i z południa napływają też, choć z mniejszą częstotliwością, suche masy powietrza kontynentalnego. Pozostałe typy mas powietrza, ze względu na rzadkość występowania nie odgrywają znaczącej roli w kształtowaniu klimatu gminy. Taka cyrkulacja determinuje rozkład kierunku i prędkości wiatru. Przeważają wiatry z sektora zachodniego, głównie z kierunku

W i SW /36%/. Udział wiatrów z sektora wschodniego nie przekracza w roku 27 %. Wiatry z kierunku S, SW, SE wieją przez 36 % dni w roku. Średnia roczna prędkość wiatru wynosi około 3.5 m/s. Najwyższą prędkością charakteryzują się wiatry zachodnie. Maksymalne prędkości wiatru notowane są w zimie i wiosną. Minimum prędkości wiatru występuje w lecie. Średnio w roku, przeważają wiatry słabe o prędkości 1-3 m/s. Średnia roczna temperatura powietrza, z wielolecia 1951-2000, rzędu 8.0-8.3°C jest wynikiem wystąpienia skrajnie wysokich temperatur w ostatnim 10-leciu, często przekraczających 9.0°C. Średnia półrocza letniego wynosi 13.9°C, zimowego 2.4°C. W lipcu temperatury maksymalne przekraczają 30°C. Okres średnich dobowych temperatur powyżej 0°C rozpoczyna się wczesną wiosną i utrzymuje do późnej jesieni. Zimy są krótkie i często bezśnieżne. Roczna suma opadów przekracza 500 mm /517 mm/. Maksymalna suma roczna wynosi 628 mm, minimalna 339 mm. Najwyższe opady występują w okresie letnim, co jest związane z wystąpieniem burz. Pokrywa śnieżna notowana jest, zwłaszcza w ostatnim 20-leciu epizodycznie i utrzymuje się przez kilka dni.

Stan czystości powietrza w znacznym stopniu warunkuje jakość życia na danym terenie ponieważ powietrze jest nie tylko źródłem tlenu, ale ma również decydujący wpływ na zdrowie człowieka. Zanieczyszczenia powietrza polega więc na wprowadzaniu do atmosfery substancji stałych, ciekłych lub gazowych w ilościach, które mogą ujemnie wpływać na zdrowie ludzi, klimat, przyrodę, glebę, wodę lub spowodować inne szkody w środowisku. Stan czystości powietrza w dużej mierze uzależniony jest tym samym od skali i kierunków rozwoju regionu. Wzrost zanieczyszczenia powietrza wynika zarówno z rozwoju budownictwa mieszkaniowego, jak i aktywności gospodarczej, gdyż wymuszają one wzrost zapotrzebowania energetycznego, co w konsekwencji powoduje większą emisję zanieczyszczeń.

Przy ocenie jakości powietrza atmosferycznego na obszarze gminy Duszniki wykorzystano raport WIOŚ w Poznaniu pt. Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2021. Prezentowaną ocenę wykonano w odniesieniu do odnowionego układu stref i zmienionych poziomów substancji, w oparciu m. in. o ustawę - Prawo ochrony środowiska (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 ze zm.) czy rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012 poz. 1031) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. 2012 poz. 914). Według odnowionego podziału strefę stanowią: aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy, miasto o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy i tzw. pozostały obszar. Zgodnie z tym raportem obszar gminy Duszniki zaliczono do strefy wielkopolskiej. Pod kątem ochrony zdrowia ludzkiego w 2021 roku w

strefie wielkopolskiej nie stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych stężeń SO₂, NO₂, C₆H₆, CO, Pb, As, Cd, Ni, O₃ (klasa A – dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2). Strefę wielkopolską zaliczono do klasy C pod względem stężenia pyłu B(a)P i PM₁₀. Natomiast dla pyłu PM_{2,5} strefa wielkopolska uzyskała klasę C1 (poziom dopuszczalny I faza, strefa wielkopolska uzyskała klasę A). Pod względem kryteriów określonych w celu ochrony roślin, strefę wielkopolską ze względu na dwutlenek siarki (SO₂), tlenki azotu (NO_x) oraz ozonu O₃ zaliczono do klasy A.

3. Historyczne i kulturowe uwarunkowania rozwoju

3.1. Rys historyczno-przestrzenny

Okolice Dusznik zamieszkiwane były już w okresie przedhistorycznym, o czym świadczą wykopaliska archeologiczne. Za czasów Piastów znajdowało się na tym terenie pięć grodów: niedaleko Brzozy, Młynkowa, Niewierza, Wilkowa i Zalesia. Były one częścią systemu obronnego dla Poznania od zachodu. W przeszłości była to kraina mokradł porośniętych lasami. Powodowało to „duszne powietrze” – stąd, jak głosi legenda, nazwa wsi Duszniki (wpłynęło na nią środowisko przyrodnicze). Inna wersja powstania nazwy głosi, że wieś ta darowana została katedrze poznańskiej jako legat nieznanego ofiarodawcy za jego duszę i właśnie dlatego wieś nazwano Duszniki. Na podstawie dokumentów, znajdujących się w Archiwum Archidiecezjalnym w Poznaniu, ks. prof. Józef Nowacki twierdzi, że Duszniki należały do dóbr biskupstwa poznańskiego już przed rokiem 1235. „Drugim znacznym zwartym kompleks w kluczu bukowskim tworzyły starodawne włości biskupie z X czy XI wieku: Wilczyna, Koszanowo, Podrzewie, Sękowo, Młynkowo, Duszniki i przejściowo Młodasko, częściowo nabyte w 1292 r., lecz już w XIV wieku sprzedane”. Wilczyna wspomniana jest w przywileju Kazimierza Wielkiego z 1350 r.; Koszanowo, Duszniki, Podrzewie i Sękowo w początkach XV wieku; Młynkowo natomiast w roku 1510. Można przypuszczać, że kościół powstał tu w XII wieku, ponieważ w tym okresie zaczęto nadawać kościołom tytuł św. Marcina. Parafia dusznicka należała wraz z Podrzewiem, Młynkowem, Sękowem i Wilczyną do klucza bukowskiego. Pierwsza wyraźna wzmianka w dokumentach o Dusznikach pochodzi z 1417 r. – parafia wspomniana jest z okazji wizytacji biskupiej. Duszniki były lokowane na prawie niemieckim, tzw. ulicówka z XII lub XIV wieku. Zgodnie z osadnictwem niemieckim poprzez komasację gruntów stworzono regularny układ pól i zabudowań. Domy mieszkalne i pomieszczenia gospodarskie zostały skupione wzdłuż głównej drogi wiejskiej. Głównym zajęciem ludności wiejskiej była uprawa roli i chów zwierząt. Do najstarszych miejscowości w gminie Duszniki należy Wilczyna. Jako parafia wymieniana jest już od

1298 r. Tytuł kościoła - św. Jadwiga - wskazywałby na założenie jego w drugiej połowie XIII wieku prawdopodobnie przez Mikołaja I, który zanim został biskupem przebywał w Rzymie jako rzecznik kanonizacji św. Jadwigi. Wilczyna wspomniana jest także w przywileju Kazimierza Wielkiego z roku 1350. Równie dobrze udokumentowaną historię ma wieś Podrzewie, która pierwotnie była częścią parafii dusznickiej, a źródła pisane z 1510 r. wymieniają ją jako część parafii Wilczyna. W Podrzewiu przebywał biskup Wojciech Jastrzębiec, który 21 sierpnia 1408 roku wystawił dokument erekcyjny kościoła parafialnego w Kopanicy (obecnie powiat Wolsztyn). Dzień później wystawiono dokument – „przywilej dotacyjny” dla kościoła w Kosieczynie w obecności kanonika poznańskiego Jaśka i kapelana biskupiego Jana. Pierwsza wzmianka o Grzebienisku pochodzi z 1387 roku, wieś należała wówczas do rodu Grzebienickich (Grzebienieckich), a w drugiej połowie XVI wieku przeszła na Skórow – Obornickich z Gaju Wielkiego. W XV wieku powstała w Dusznikach szkoła parafialna, a w XVII wieku szpital dla ubogich, który figuruje w aktach do 1907 r., potem był to budynek mieszkalny. W 1760 roku pobudowano nowy budynek szkolny, który istniał do II wojny światowej. W okresie rozbiorów dobra dusznickie przeszły pod panowanie Prus i zostały oddane w dzierżawę Niemcom. Pomimo ustaleń Traktatu Wiedeńskiego z 1815 r., które gwarantowały wiele swobód ludności polskiej, zaborca próbował wszelkimi sposobami zgermanizować Wielkopolskę. Ściągnięto urzędników i rzemieślników z Niemiec, popierano wykup polskiej ziemi. Majątek Duszniki nazwano Kaiserhof, a folwark Seelhorst, w końcu zarządzono tzw. rugi pruskie, czyli przymusowe wywłaszczenie. Od 1876 r. wprowadzono język niemiecki jako urzędowy, a od 1887 r. zniesiono zupełnie naukę języka polskiego w szkołach, wprowadzając jednocześnie obowiązek powszechnego nauczania. Tylko nauka religii odbywała się w języku polskim. W odpowiedzi na akcję germanizacyjną w całej Wielkopolsce rozbudził się duch narodowy i patriotyczny. Także społeczeństwo Ziemi Dusznickiej dało dowody patriotyzmu. Dużą aktywność przejawiali Duszniczanie w dziedzinie gospodarczej. W roku 1812 uruchomiono mleczarnię, a w 1904 kolejkę wąskotorową, łączącą Duszniki z cukrownią w Opalenicy. Pod koniec XIX wieku we wsiach należących do gmin Duszniki i Grzebienisko pobudowano kilka dworów i zabudowań folwarcznych. W Dusznikach w 1888 r. powstało Kółko Rolnicze, w 1907 r. Bank Ludowy, udzielający Polakom kredytów (tzw. kasa Stęfczyka). Po ukazaniu się zarządzenia wprowadzającego również nauczanie religii po niemiecku, we wrześniu 1906 r. młodzież odpowiedziała strajkiem szkolnym, który trwał do lipca 1907 r. Społeczeństwo Dusznik i okolicznych wsi organizowało różne stowarzyszenia oświatowe, gimnastyczne, śpiewacze. W tym okresie powstało Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” (1876 r.), Koło Śpiewu „Lutnia” (1912 r.), biblioteka Katolickiego Stowarzyszenia

Robotników Polskich oraz Towarzystwo Czytelni Ludowych. Duszniczanie brali również czynny udział w Powstaniu Wielkopolskim. Po odzyskaniu niepodległości majątek wydzierżawiło Towarzystwo Akcyjne „Siew” z Poznania, a Duszniki przeszły na własność skarbu państwa. W 1924 r., utworzono Ochotniczą Straż Pożarną, w tym samym czasie powstało Kółko Włóścianek. Pierwsze bomby lotnicze spadły na Duszniki 3 września, a jednostki Wehrmachtu wkroczyły do miejscowości w dniu 10 września 1939 roku. Wprowadzono godzinę policyjną, rozpoczęły się aresztowania. Od 1940 roku zaczęto masowo wywłaszczać Polaków, głównie rolników, których wywożono do Generalnej Guberni. 25 stycznia 1945 roku wkroczyły do Dusznik pierwsze oddziały wojsk radzieckich. W wyzwolonych Dusznikach już 8 lutego zaczął pracę Zarząd Gminy – organ administracji państwowej; 20 lutego uruchomiono Urząd Pocztowy. 17 lutego 1946 roku przeprowadzono pierwszy powojenny spis ludności. Gmina liczyła wówczas 5.497 mieszkańców, a same Duszniki zamieszkiwało 1.860 osób. W 1958 r. popłynął w Dusznikach prąd elektryczny. Pierwszego stycznia 1973 r. powstał Urząd Gminy w Dusznikach.

3.2. Obiekty zabytkowe i ochrona stanowisk archeologicznych

Zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania m.in. zabytki nieruchome będące, w szczególności:

- a) krajobrazami kulturowymi,
- b) układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,
- c) dziełami architektury i budownictwa,
- d) dziełami budownictwa obronnego,
- e) obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,
- f) cmentarzami,
- g) parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
- h) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.

W gminie Duszniki zabytki nieruchome towarzyszą w większości zespołom dworskim i folwarcznym. Na terenie gminy Duszniki znajduje się 11 obiektów budowlanych wpisanych do rejestru zabytków (Tab. 6), w tym niektóre tworzą kompleksy obiektów budowlanych.

Tab. 6. Obiekty budowlane wpisane do rejestru zabytków

Lp.	Miejscowość	Obiekty budowlane	Numer rejestru
1.	Brzoza	Dwór w zespole dworsko-folwarcznym	2095/A z dnia 22.07.1986 r.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Duszniki

2.	Duszniki	Kościół par. pw. Św. Marcina, 1 poł. XVI, XX w.	2447/A z dnia 21.12.1932 r.
3.	Duszniki	Plebania w zespole kościoła pw. Św. Marcina, k. XVIII w.	1508/A z dnia 11.04.1974 r.
4.	Duszniki	Kościół ewangelicki	2352/A z dnia 12.04.1995 r.
5.	Duszniki	Cmentarz przykościelny w zespole cmentarza ewangelickiego	2352/A z dnia 12.04.1995 r.
6.	Podrzewie	Dwór w zespole dworsko-folwarcznym, pocz. XX w.	2190/A z dnia 20.04.1990 r.
7.	Sędziny	Pałac w zespole pałacowo-folwarcznym, XVIII/XIX w.	1776/A z dnia 15.12.1977 r.
8.	Sędziny	Oficyna północna w zespole pałacowo-folwarcznym, XVIII/XIX w.	1776/A z dnia 15.12.1977 r.
9.	Sędziny	Oficyna południowa w zespole pałacowo-folwarcznym, XVIII/XIX w.	1776/A z dnia 15.12.1977 r.
10.	Wilczyna	Kościół par. pw. Św. Jadwigi, 1 poł. XVI, k. XIX w.	776/A z dnia 14.11.1969 r.
11.	Zakrzewko	Pałac w zespole pałacowo-folwarcznym, poł XIX w.	2211/A z dnia 19.08.1991 r.

(liczba porządkowa zgodna z oznaczeniem na rysunku Studium – zał. 3 Uwarunkowania rozwoju)
źródło: opracowanie własne

Na terenie gminy Duszniki znajduje się 10 zabytkowych parków podworskich (Tab. 7) i 9 zespołów dworsko-folwarcznych tj. Brzoza, Ceradz Dolny, Niewierz, Podrzewie, Sarbia, Sędziny, Sękowo, Wilczyna i Zakrzewko.

Tab. 7. Zabytkowe parki podworskie wpisane do rejestru zabytków

Lp.	Zabytkowe parki podworskie	Numer rejestru
A	Park dworski w zespole dworsko-folwarcznym w Brzozie	1825/A z dnia 05.02.1981 r.
B	Park dworski w Ceradzu Dolnym, poł. XIX w.	1832/A z dnia 20.02.1981 r.
C	Park dworski w zespole dworskim w Niewierzu, 2 poł. XIX w.	1822/A z dnia 05.02.1981 r.
D	Park dworski w zespole dworsko-folwarcznym w Podrzewiu	1826/A z dnia 05.02.1981 r.
E	Park dworski w Sarbi	1841/A z dnia 02.03.1981 r.
F	Park w zespole pałacowo-folwarcznym w Sędzinach	1776/A z dnia 15.12.1977 r.
G	Park w zespole dworsko-folwarcznym w Sękowie, 2 poł. XIX w.	1842/A z dnia 02.03.1981 r.
H	Park dworski w Wilczynie, pocz. XX w.	1846/A z dnia 02.03.1981 r.
I	Park w zespole pałacowo-folwarcznym w Zakrzewku, XIX w.	2211/A z dnia 19.08.1991 r.
J	Park dworski w Dusznikach, 2. poł. XIX w.	769/A z dnia 05.02.1981 r. 769/A z dnia 14.09.2009 r.

(liczba porządkowa zgodna z oznaczeniem na rysunku Studium – zał. 3 Uwarunkowania rozwoju)
źródło: opracowanie własne

W gminie Duszniki zlokalizowane są cztery stanowiska archeologiczne, których orientacyjną strefę ścisłej ochrony archeologicznej przedstawiono na rysunku Studium.

Tab. 8. Stanowiska archeologiczne

Lp.	Stanowiska archeologiczne	Numer AZP	Numer rejestru
-----	---------------------------	-----------	----------------

1	Grodzisko z okresu wczesnego średniowiecza	52-22/56	1312/A z dnia 02.12.1971 r.
2	Grodzisko stożkowate z okresu wczesnego średniowiecza	51-23/35	663/A z dnia 10.07.1969 r.
3	Grodzisko pierścieniowate z okresu wczesnego średniowiecza	51-22/39	664/A z dnia 10.07.1969 r.
4	Grodzisko z okresu wczesnego średniowiecza	53-23/22	1313/A z dnia 02.12.1971 r.

(liczba porządkowa zgodna z oznaczeniem na rysunku Studium – zał. 3 Uwarunkowania rozwoju)

źródło: opracowanie własne

W Gminnej ewidencji zabytków Gminy Duszniki zgodnie z Zarządzeniem nr 72/16 Wójta Gminy Duszniki z dnia 17 listopada 2016 r. zatwierdzono obiekty uznane za cenne historycznie ,tj.:

1) BRZOZA

KAPLICZKA Z FIGURĄ MATKI BOSKIEJ, mur., ok. 1900 r.

ZESPÓŁ DWORSKO-FOLWARCZNY:

- a. dwór, mur., ok. 1900 r.,
- b. park, k. XIX w.,
- c. kapliczka z figurą Matki Boskiej, mur., 1871 r.,
- d. rządcówka, nr 3, mur., pocz. XX w.,
- e. spichlerz, mur., 4 ćw. XIX w.,
- f. brama z ogrodzeniem (północna), mur., 4 ćw. XIX w.,
- g. brama z parku na folwark, 4 ćw. XIX w.

2) CERADZ DOLNY

PARK DWORSKI, 2 poł. XIX w., ul. Powstańców Wlkp./Parkowa

ZESPÓŁ FOLWARCZNY, ul. Powstańców Wlkp.:

- a. oficyna, mur., pocz. XX w.,
- b. obora, mur., 2 poł. XIX w.,
- c. obora, mur, pocz. XX w.,
- d. chlewnia, mur., 2 poł. XIX w.,
- e. spichlerz i stajnia, mur., pocz. XX w.,
- f. stodoła, mur., pocz. XX w.,
- g. kuźnia, mur., 1900 r.,
- h. gorzelnia, mur., 1905 r.,
- i. brama, mur., pocz. XX w.

3) CHEŁMINKO

CMENTARZ EWANGELICKI, XIX w.

4) DUSZNIKI

ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. MARCINA, ul. Jana Pawła II:

- a. kościół, mur., 1 poł. XVI w., rozbud. 1903 – 1904 r. o przęsło i wieżę, 1913 r. dobudowa nawy bocznej i zakrystii,
- b. dzwonnica, mur., 1948 r.,
- c. kaplica cmentarna, mur., pocz. XIX w.,
- d. cmentarz przykościelny, XVI w.,

- e. ogrodzenie z bramami, mur., XIX w.,
- f. plebania, nr 114, mur., k. XVIII w.,
- g. organistówka, nr 112, mur., XIX/XX w.,
- h. figura Chrystusa, mur., poł. XIX w.

ZESPÓŁ KOŚCIOŁA EWANGELICKIEGO, ul. Szamotulska 12:

- a. kościół, mur., 1866 r.,
- b. cmentarz przykościelny, ok. 1966 r.

KAPLICZKA, mur., ok. 1920-1930 r., ul. Chełmińska/Podrzewska

CMENTARZ KATOLICKI, XX w., ul. Bukowska

CMENTARZ EWANGELICKI, XIX w., ul. Niewierska

SZKOŁA, ul. Broniewskiego 1, mur., 1880 r.

SZKOŁA, ul. Broniewskiego 3, mur., 1913 r.

ZESPÓŁ STACJI KOLEJOWEJ, ul. Kolejowa:

- a. stacja, ob. dom nr 5, mur., ok. 1905 r.,
- b. magazyn, mur., ok. 1905 r.,
- c. dom pracowników kolei nr 10, mur., ok. 1905 r.

ZESPÓŁ DWORSKO-FOLWARCZNY:

- a. dwór, mur., ok. 1848 r., ul. Jana Pawła II 8,
- b. park, poł. XIX w., ul. Jana Pawła II,
- c. obora, mur., 1900-1910 r., ul. Kolejowa,
- d. spichlerz, mur., ok. 1920 r., ul. Kolejowa,

ul. Jana Pawła II

DOM NR 9, mur., 1910-1920 r.,

DOM NR 23, mur., 1900-1910 r.,

DOM NR 24, mur., 1920-1930 r.,

DOM NR 36, mur., ok. 1900 r.,

DOM NR 59, mur., 1900-1910 r.,

DOM NR 66, mur., 3 ćw. XIX w.,

DOM NR 67, mur., 1897 r.,

DOM NR 72, mur., 1910-1920 r.,

DOM NR 94, mur., ok. 1920 r.,

DOM NR 101, mur., 4 ćw. XIX w.,

DOM NR 119, mur., 1912 r.,

DOM NR 123, mur., ok. 1910 r.,

SZPITAL DLA UBOGICH, ob. dom nr 131, mur., ok. 1770 r.

ul. Lipowa

DOM NR 5, mur. 1920-1930 r.,

ul. Szamotulska

DOM NR 3, mur. 3 ćw. XIX w.,

DOM NR 9 (d. ośmiorak), mur., ok. 1900 r.,

DOM NR 11, mur., 1899 r.,

DOM NR 19, mur., 4 ćw. XIX w.,

DOM NR 20, mur., pocz. XX w.

5) GRODZISZCZKO

KAPLICZKA Z FIGURĄ CHRYSYUSA, mur., 4 ćw. XIX w.,

SZKOŁA, ob. dom nr 6, mur., 1906 r.

6) GRZEBIENISKO

CMENTARZ EWANGELICKI, XIX w., ul. Szkolna,

ZESPÓŁ SZKOLNY, ul. Szkolna 16:

- a. szkoła elementarna katolicka, ob. szkoła podstawowa, mur., 2 poł. XIX w.,
- b. szkoła elementarna ewangelicka, ob. gimnazjum, mur., 2 poł. XIX w.,
- c. budynek gospodarczy, mur., k. XIX w.

ul. Lipowa

DOM NR 8, mur., ok. 1900 r.,

ul. Szkolna

GOSPODARSTWO:

- a. willa, nr 18, mur., 1928-1930 r.,
- b. brama, mur. - żel., 2 poł. XIX w.,
- c. dom, szach., ok. poł. XIX w., przylega do nr 18.

7) KUNOWO

KAPLICZKA, mur., ok. 1930 r.

SZKOŁA, ob. dom nr 1, mur., 1900-1910 r.

8) MIEŚCISKA

ZESPÓŁ DWORSKI:

- a. dwór, nr 7, mur., poł. XIX w.,
- b. park, ok. 1920 r.,
- c. budynek gospodarczy, XIX w.,

ZAGRODA NR 12:

- a. dom, mur., ok. 1900 r.,
- b. brama, mur., ok. 1900 r.

9) MŁYNKOWO

DOM NR 4, mur., 1900-1910 r.,

DOM NR 9, mur., 1899 r.,

ZAGRODA NR 13:

- a. dom, mur., 4 ćw. XIX w.,
- b. obora, mur., 1881 r.

10) NIEWIERZ

KAPLICZKA Z FIGURĄ ŚW. JANA NEPOMUCENA, mur., ok. 1930 r., ul. Długa 14,

CMENTARZ CHOLERYCZNY, XIX w., ul. Leśna,

SZKOŁA ELEMENTARNA KATOLICKA, ob. dom, ul. Leśna 20, mur., ok. 1906 r.,

ZESPÓŁ DWORSKI: ul. Parkowa 12:

- a. dwór, mur., 3 ćw. XIX w.,
- b. brama, mur., 1909 r.,
- c. park, 2 poł. XIX w.

ZESPÓŁ FOLWARCZNY, ul. Turowska:

- a. obora, mur., 1897 r.,

- b. obora, mur., XIX/XX w.,
- c. stodoła, mur., XIX/XX w.,
- d. kuźnia, mur., XIX/XX w.

DOM, ul. Leśna 36, mur., poł. XIX w.

11) PODRZEWIE

FIGURA ŚW. JANA NEPOMUCENA, mur., ok. 1850 r.

CMENTARZ EWANGELICKI, XIX w.

SZKOŁA, ul. Dusznicka 22, mur., ok. 1900 r.

ZESPÓŁ DWORSKO-FOLWARCZNY, ul. Poznańska:

- a. dwór, nr 3, mur., 1910 r.,
- b. park, pocz. XX w.,
- c. obora, mur., 4 ćw. XIX w.,
- d. budynek inwentarski, mur., 4 ćw. XIX w.,

ul. Długa

KUŹNIA, mur., 1896 r.,

DOM NR 23, mur., 4 ćw. XIX w.,

DOM NR 27, mur., ok. 1910 r.,

OBORA W ZAGRODZIE NR 39, mur.-szach., 1900 r.,

ul. Dusznicka

DOM NR 2, mur. 4 ćw. XIX w.,

DOM NR 16, mur., pocz. XX w.,

ZAGRODA NR 17:

- a. dom, mur., 1 ćw. XX w.,
- b. budynek gospodarczy, mur., 4 ćw. XIX w.,
- c. obora, mur., 4 ćw. XIX w.,
- d. stajnia, mur., 4 ćw. XIX w.

ul. Ogrodowa

ZAGRODA NR 8:

- a. dom, mur., ok. 1900 r.,
- b. obora, mur., 1899 r.

12) SARBIA

KAPLICZKA, mur., ok. 1930 r.,

CMENTARZ EWANGELICKI, XIX w.,

PARK DWORSKI, 1 poł. XIX w.,

ZESPÓŁ FOLWARCZNY:

- a. spichlerz, mur., k. XIX w.,
- b. chlewnia, mur., k. XIX w.,
- c. obora, mur., k. XIX w.,

13) SĘDZINKO

KAPLICZKA, mur., ok. 1930 r., ul. Szkolna 11,

CMENTARZ EWANGELICKI, XIX w., ul. Wilkowska,

SZKOŁA, ul. Szkolna 9, mur., ok. 1900 r.,

ul. Topolowa

DOM NR 2, mur., 4 ćw. XIX w.,

BUDYNEK MIESZKALNO-GOSPODARCZY NR 8, mur.-szach., pocz. XX w.

14) SĘDZINY

CMENTARZ KATOLICKI, XX w.,

CMENTARZ KATOLICKI, PRZYKOŚCIELNY, XX w.,

PLEBANIA, mur., l. 20 XX w., ul. Parkowa 23,

ZESPÓŁ PAŁACOWO-FOLWARCZNY, ul. Parkowa:

- a. pałac, nr 18, mur., 1 poł. XIX w., przebud. XIX/XX w.,
- b. oficyna północna, nr 18 a, mur., 4 ćw. XIX w.,
- c. oficyna południowa, nr 18 b, mur., 4 ćw. XIX w.
- d. park, pocz. XIX w. ,
- e. chlewnia z mieszkaniem, mur., 1858 r.,
- f. stajnia, mur., 1858 r.,
- g. obora, mur., ok. 1900 r.,
- h. spichlerz, mur., 2 poł. XIX w.,
- i. kuźnia i warsztaty, mur., 1910 r.,
- j. stodoły, mur., 1900 r.

15) SĘKOWO

ZESPÓŁ SZKOŁY, ul. Szkolna 23:

- a. szkoła, ob. przedszkole, mur., 1901 r.,
- b. budynek gospodarczy, mur., pocz. XX w.

ZESPÓŁ DWORSKO-FOLWARCZNY, ul. Lipowa:

- a. dwór, nr 32, mur., 1900-1905 r.,
- b. rzędcówka, nr 30, mur., 4 ćw. XIX w.,
- c. park, 2 poł. XIX w.,
- d. spichlerz, mur., 4 ćw. XIX w.,
- e. czworak, ul. Szkolna 11, mur., 1900 r.

ul. Lipowa

DOM NR 23, mur., 4 ćw. XIX w.

ul. Szkolna

DOM NR 3, mur., 4 ćw. XIX w.

16) WIERZEJA

CMENTARZ CHOLERYCZNY, XIX w., ul. Stawna

ZESPÓŁ SZKOŁY, ob. zagroda, ul. Bukowska 8, 8/1:

- a. szkoła, ob. dom, mur., 1900-1910 r.,
- b. stodoła, mur., 1900-1910 r.

KUŹNIA, ul. Stawna 1, szach., ok. 1910 r.

17) WILCZYNA

ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. JADWIGI, ul. Młynkowska:

- a. kościół, mur., 1 poł. XVI w., rozbud. i przebud. 1890 – 1900 r.,
- b. dzwonnica, mur., 1939 r.,
- c. plebania, nr 10, mur., k. XIX w., przebud. 1924 r.,
- d. dom parafialny, mur., 1934 r.,

- e. cmentarz przykościelny, XVI w.,
- f. figura Chrystusa, mur., 1888 r.,
- g. chlew, ob. garaż, mur., 1 ćw. XX w.,

CMENTARZ KATOLICKI, XX w.

ZESPÓŁ SZKOŁY, ul. Młynkowska 27:

- a. szkoła, ob. nieużytkowana, mur., ok. 1910 r.,
- b. budynek gospodarczy, drew. - mur., ok. 1920 r.,

PARK DWORSKI, ul. Młynkowska, XIX/XX w.,

ul. Młynkowska

DOM NR 12, mur., pocz. XX w.,

DOM NR 15, mur., 1902 r.

18) WILKOWO

KAPLICZKA Z FIGURĄ MATKI BOSKIEJ, mur., 1928 r., obok domu, ul. Lipowa 1,

DWÓR, ul. Lipowa 3, mur., ok. 1900 r.,

ZESPÓŁ FOLWARCZNY:

- a. stodoła, mur.-drew., 4 ćw. XIX w., ul. Okrężna,
- b. kuźnia, mur., 4 ćw. XIX w., ul. Lipowa,
- c. gorzelnia, mur., k. XIX w., ul. Okrężna.

19) ZAKRZEWKO

KAPLICZKA, mur., ok. 1920-1930 r.,

KAPLICZKA, mur., ok. 1920-1930 r., na posesji nr 16,

ZESPÓŁ PAŁACOWO-FOLWARCZNY:

- a. pałac nr 30, mur., 2 poł. XIX, wieża i przybudówka 1913 r.,
- b. domek ogrodnika, mur., pocz. XX w.,
- c. park, ok. 1880 r.,
- d. obora, mur., ok. 1900 r.,
- e. obora, mur., k. XIX w.,
- f. chlew i spichlerz, mur., 1903 r.,
- g. brama, mur., 4 ćw. XIX w.,

DOM NR 9, mur., 1914 r.

DOM NR 24, mur., 1900-1910 r.

20) ZALESIE

ZESPÓŁ DWORSKO-FOLWARCZNY:

- a. dwór, nr 1, mur., 2 poł. XIX w.,
- b. stodoła, mur., k. XIX w.

Oprócz ww. obiektów chronione powinny być wszystkie ciekawe indywidualne, historyczne i współczesne obiekty i detale architektoniczne. Do takich należą też związane z kultem religijnym krzyże, figurki oraz miejsca pamięci narodowej jak tablica upamiętniająca zamordowanie dyrektora szkoły podstawowej Józefa Gibowskiego przez gestapo w Grzebienisku, na której widnieje napis: "WIĘC TOBIE, WIELKA ŚWIĘTA PRZESZŁOŚĆ I TOBIE KRWI OFIARNA, NIECH BĘDZIE CHWAŁA I CZEŚĆ PO WSZYSTKIE CZASY".

3.3. Kultura

W gminie Duszniki od lat prowadzona jest działalność kulturalna związana przede wszystkim z muzycznymi tradycjami ludowymi. Chór mieszany „Halka” przy Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” powstał w 1947 r. Zespół Pieśni Ludowej „Duszniczanka” powstał 14 listopada 1985 roku. Wykonawstwo pieśni folklorystycznych „Duszniczanki” doprowadziły do szczytu maestrii, o czym świadczą liczne nagrody i wyróżnienia otrzymane na przeglądach i festiwalach twórczości folklorystycznej. W listopadzie 2012 roku, zespół za krzewienie folkloru, został uhonorowany nagrodą im. Oskara Kolberga, największym wyróżnieniem przyznawanym w Polsce zespołom folklorystycznym. Ponadto na terenie gminy Duszniki istnieją również inne zespoły folklorystyczne:

- Zespół Pieśni Ludowej „Niewierzanka” (powstał w 1990 roku);
- Zespół „Podrzewianka” w Podrzewiu;
- Zespół Pieśni i Tańca „Pierwiosnek” (powstał w 1998 roku);
- Zespół „Radość” (powstał w 1986 roku).

Na terenie gminy Duszniki działa Biblioteka Publiczna Centrum Animacji Kultury Duszniki. Centrum Animacji Kultury jest wielką szansą dla gminy, którą należy optymalnie wykorzystać, by podnieść rangę gminy Duszniki na kulturalnej mapie wiejskich gmin woj. wielkopolskiego. Jest to inwestycja, która stwarza możliwość prowadzenia działalności kulturalnej o zasięgu ponadlokalnym. Budynek tworzy warunki do organizowania i prowadzenia przeglądów chórów w celu kultywowania i podtrzymywania tradycji ludowej pieśni wielkopolskiej. Biblioteka Publiczna Centrum Animacji Kultury Duszniki inicjuje również działalność kulturalną i oświatową. Stan czytelnictwa gminy obrazują dane dotyczące wielkości księgozbiorów w bibliotekach publicznych na 1000 mieszkańców. Zmniejszyła się znacznie liczba punktów bibliotecznych, co wpłynęło na pogorszenie dostępności do bibliotek przez mieszkańców gminy. W 2016 roku dostęp do księgozbiorów zapewniały dwie biblioteki publiczne. Wielkość znajdujących się w nich księgozbiorów na 1000 mieszkańców wyniosła prawie 5 tys. Biblioteka Publiczna Centrum Animacji Kultury to również aktywnie działający Klub Seniora.

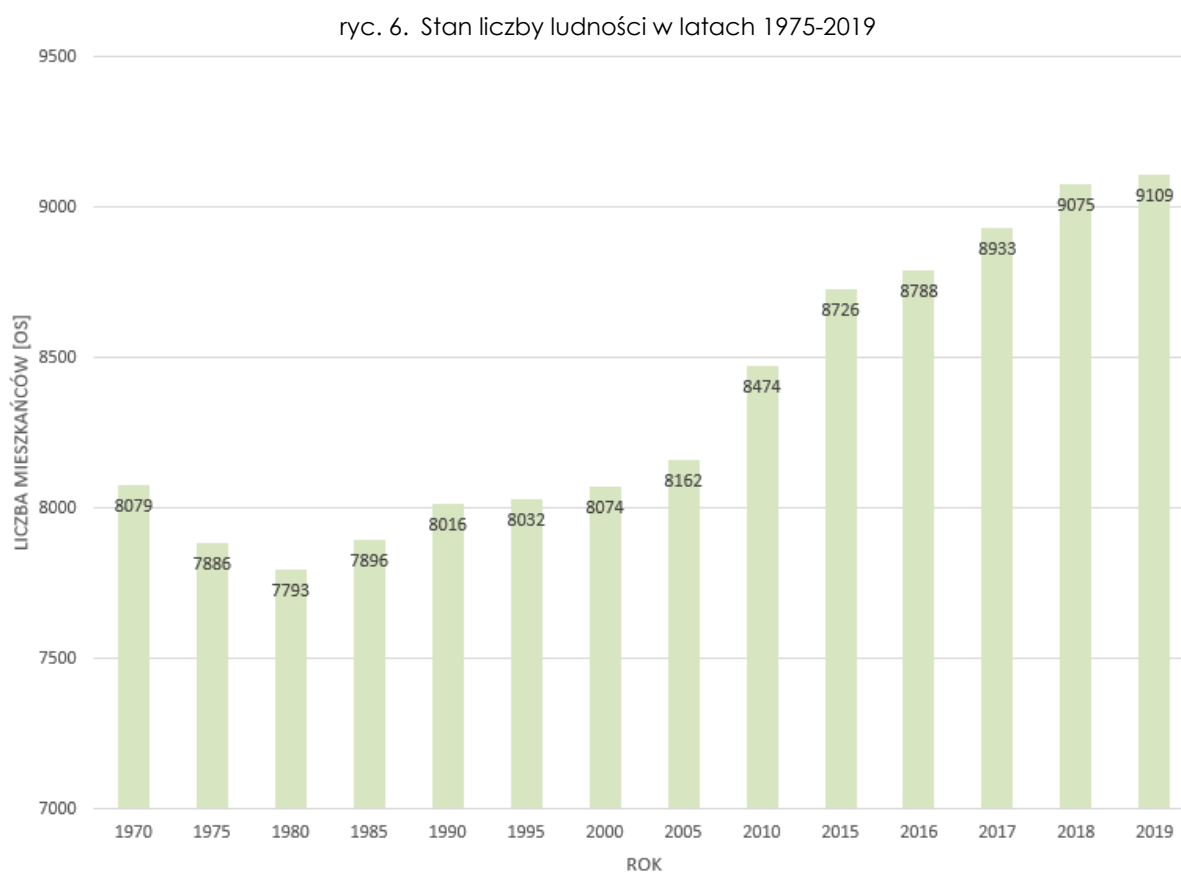
3.4. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym

Stwierdza się brak audytu krajobrazowego dla województwa wielkopolskiego. W zawiązku z powyższym nie można wyznaczyć rekomendacji i wniosków dla gminy Duszniki, ani granic krajobrazów priorytetowych.

4. Uwarunkowania demograficzno-społeczne

4.1. Stan ludności, aktywność zawodowa

W roku 2019 gminę Duszniki zamieszkiwało 9109 osób, wykazując się umiarkowanym, lecz nieustannym wzrostem liczby ludności od 39 lat (ryc. 6). Gęstość zaludnienia wynosiła 58 osób/km². Współczynnik feminizacji w gminie w 2018 r. kształtował się na poziomie 1:1,01, czyli 101 kobiet przypadło na 100 mężczyzn, utrzymując się na tym samym poziomie co przed 10 laty. Odnotowano na rok 2019 łącznie 23 zawartych związków małżeńskich, o aż o 22 mniej w odniesieniu do roku 2018r.

źródło: opracowanie własne

Liczba ludności w ciągu 20 lat 1970 - 1990, uległa nieznacznym zmianom, tzw. "procesom falowania", z kolei na przestrzeni lat 1970 – 2019 liczba ludności wzrosła o 1030 osób. Na tak nieznaczne zmiany wpływ mają:

- procesy związane z naturalnym rozwojem ludności,
- utrzymujące się od 2000 roku ciągle dodatnie saldo migracji na poziomie 15 - 65 osób rocznie - jedynie w latach 2004 oraz 2006 zanotowano ujemne saldo migracji (6 osób). W roku 2019 odnotowano zdecydowany wzrost salda migracji

w porównaniu z rokiem poprzednim. W roku 2018 wartość ta wynosiła 43, natomiast w roku 2019 wzrosła niemalże dwukrotnie, do 85.

Tab. 9. Stan liczby ludności (zameldowanych na stałe) w poszczególnych wsiach w roku 2010 i 2020

Lp.	Wieś	2010	2020	Dynamika 2010÷2020 [%]
1.	Brzoza	281	275	- 2,1 (97,9)
2.	Ceradz Dolny	340	511	+ 50,3 (150,3)
3.	Chełminko	189	179	- 5,3 (94,7)
4.	Duszniki	2 438	2 652	+ 8,8(108,8)
5.	Grodziszczko	110	111	+ 0,9 (100,9)
6.	Grzebienisko	786	957	+ 21,8 (121,8)
7.	Kunowo	190	198	+ 4,2 (104,2)
8.	Mieściska	166	196	+ 18,1 (118,1)
9.	Młynkowo	176	177	+ 0,6 (100,6)
10.	Niewierz	483	455	- 5,8 (94,2)
11.	Podrzewie	870	920	+ 5,7 (105,7)
12.	Sarbia	232	230	+ 0,9 (99,1)
13.	Sędzinko	268	370	+ 38,1 (138,1)
14.	Sędziny	478	459	- 4,0 (96,0)
15.	Sękowo	529	505	- 4,5 (95,5)
16.	Wierzeja	181	173	- 4,4 (95,6)
17.	Wilkowo	224	215	- 4,0 (96,0)
18.	Wilczyzna	378	333	- 11,9 (88,1)
19.	Zakrzewko	83	87	+ 4,8 (104,8)
20.	Zalesie	85	92	+ 8,2 (108,2)
Razem		8 487	9 095	+ 7,2 (107,2)

źródło: opracowanie własne na podstawie informacji Urzędu Gminy Duszniki

Analiza ruchu ludności w gminie w latach 1970 – 2019, występujące zjawiska ożywienia gospodarczego oraz nowe perspektywy rozwojowe - dają podstawę do postawienia hipotezy o umiarkowanym przyroście ludności gminy. Aktywności zawodowej ludności gminy sprzyjają: istnienie dostatecznej i różnorodnej liczby miejsc pracy, dostępność rynku pracy i bogata oferta miejsc pracy, szczególnie w m. Poznaniu oraz możliwość codziennych dojazdów, wyjazdów do pracy.

Bezrobocie w roku 2020 wynosiło 1,26 % ogółu mieszkańców. Na 115 bezrobotnych, aż 67 to kobiety. W porównaniu do bezrobocia dla województwa wielkopolskiego, na koniec roku 2020 które wynosiło 3,7%, gmina Duszniki prezentuje się bardzo korzystnie. Istniejąca struktura zatrudnienia w związku z przewidywanym rozwojem gospodarczym gminy będzie ulegała przekształceniom w kierunku zwiększenia zatrudnienia w usługach oraz w przetwórstwie rolno - spożywczym i rzemiośle produkcyjnym.

4.2. Oświata i wychowanie

Opieka przedszkolna na terenie gminy Duszniki w 2020 roku realizowana jest przez przedszkole w Dusznikach z oddziałami zamiejscowymi w Podrzewiu i Sękowie oraz wspierane przez oddziały przedszkolne w ramach Szkoły Podstawowej w Grzebienisku i Sędzinku. W roku przedszkolnym 2019/2020 spadła nieznacznie liczba wychowanków w stosunku do roku poprzedniego.

Tab. 10. Przedszkole publiczne - rok szkolny 2018/2019 i 2019/2020

	2018/2019					2019/2020				
	Wychowankowie	Oddziały	Etaty nauczycieli	Etaty administracji	Etaty obsługi	Wychowankowie	Oddziały	Etaty nauczycieli	Etaty administracji	Etaty obsługi
Przedszkole w Dusznikach ogółem, z czego:	246	11	16,84	2	14,26	244	11	17,83	2	15,76
Przedszkole Duszniki	176	7	12,84	2	11,51	175	7	13,83	2	11,76
Oddział zamiejscowy Podrzewie	44	2	2	0	1,75	39	2	2	0	3
Oddział zamiejscowy Sękowo	35	2	2	0	1	30	2	2	0	1
Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej Grzebienisko	70	4	5,04	0	1,75	74	4	5,21	0	1,75
Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej Sędzinko	44	2	2	0	1,75	39	2	2	0	1,75
Razem:	360	17	23,88	2	16,13	257	17	25,04	2	19,26

źródło: opracowanie własne

Procent zaspokojenia potrzeb w zakresie wychowania przedszkolnego dzieci w wieku 3 – 6 lat wyniósł 93,23%. Liczba dzieci w tym wieku przypadających na jedno miejsce w przedszkolu w roku 2019 wynosi zatem 1,08.

Tab. 11. Stopień zaspokojenia potrzeb wychowania przedszkolnego w gminie, w roku szkolnym 2018/2019

	Liczba dzieci urodzonych w latach 2012-2015 (3 - 6 latki)	Liczba miejsc w przedszkolach publicznych	Procent zaspokojenia potrzeb
Przedszkole Duszniki	158	175	110,76
Oddział zamiejscowy Podrzewie	52	70	134,62
Oddział zamiejscowy w Sękowo	38	50	131,58
Oddziały przedszkole	156	100	64,10

w Grzebienisku			
Oddziały przedszkole w Sędzinku	49	50	102,04
Razem	453	445	

źródło: opracowanie własne

Na obszarze gminy Duszniki istnieją trzy szkoły podstawowe:

- Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich z punktem filialnym w Podrzewiu,
- Szkoła Podstawowa im. Józefa Gibowskiego w Grzebienisku,
- Szkoła Podstawowa w Sędzinku.

W stosunku do roku 2017/2018 w Szkole Podstawowej w Dusznikach, Grzebienisku oraz Sędzinku liczba uczniów wzrosła kolejno o 6, 7 i 1 uczniów. Natomiast liczba uczniów w Filii w Podrzewiu pozostała bez zmian.

Tab. 12. Publiczne szkoły podstawowe - rok szkolny 2017/2018 i 2018/2019

2017/2018	Uczniowie	Oddziały	Etaty nauczycieli	Etaty administracji	Etaty Obsługi
Szkoła Podstawowa Duszniki	596	29	51,73	2	11
W tym Filia w Podrzewiu	24	3	3	0	1
Szkoła Podstawowa Grzebienisko	246	14	25,53	1	4,75
Szkoła Podstawowa Sędzinko	73	5	10,02	0,50	1,0
Razem	915	48	87,28	3,50	16,75
2018/2019	Uczniowie	Oddziały	Etaty nauczycieli	Etaty administracji	Etaty Obsługi
Szkoła Podstawowa Duszniki	602	28	47,29	2	11
W tym Filia w Podrzewiu	24	3	3	0	1
Szkoła Podstawowa Grzebienisko	253	14	25,36	1	5,75
Szkoła Podstawowa Sędzinko	74	5	10,81	0,5	1
Razem	929	47	83,46	3,5	17,75

źródło: opracowanie własne

Nastąpiła przewidywana modernizacja szkół oraz doposażenie w różnego rodzaju sprzęt komputerowy, który pomaga uczniom zwiększyć efektywność nauki. Wszystkie szkoły na terenie gminy Duszniki posiadają w swoim wyposażeniu komputery.

4.3. Ochrona zdrowia

Na jakość życia ludności bardzo duży wpływ ma skuteczny system ochrony zdrowia. O dostępności usług medycznych świadczy odpowiednie nasycenie fachową kadrą medyczną. Czynne są dwie gminne przychodnie. Liczba ludności na 1 aptekę i punkt apteczny wynosiła 4394 osoby, co na tle ludności wiejskiej województwa jest wskaźnikiem korzystnym. Dostępnych było czterech magistrów farmacji. Do 2013 roku na

obszarze gminy wszyscy mieszkańcy (8 638 osób) korzystali z jednej apteki. W 2014 roku funkcjonowały już dwie apteki, co znacząco poprawiło dostęp mieszkańców do tego typu usług. W 2017 r. przypadało 2 978 osób na jedną aptekę ogólnodostępną.

4.4. Turystyka

Gmina Duszniki nie jest typową gminą turystyczną, jednak z racji bogactwa środowiska naturalnego, bliskości zbiorników wodnych (na północ od gminy), zabytków oraz dogodnej lokalizacji na mapie powiatu, może z powodzeniem rozwijać się sektor usług skierowanych do przyjezdnych. W roku 2011 odnotowano wyższą dynamikę wzrostu (rozwoju) obiektów noclegowych w stosunku do lat poprzednich. Od roku 2012 dynamika wzrostu utrzymuje się na poziomie 100, zaplecze noclegowe gminy nie rozwija się.

Tab. 13. Liczba turystów zagranicznych (nierezydentów) w latach 2006-2016

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba turystów zagranicznych	232	22	0	0	118	83	148	133	102	92	29

źródło: opracowanie własne

W ostatnim dziesięcioleciu obserwujemy znaczny spadek turystów zagranicznych odwiedzających gminę Duszniki. Zaobserwowano nieznaczny wzrost zainteresowanych ofertą gminy w roku 2012. Jednakże w stosunku do roku 2006 liczba turystów zmniejszyła się aż o 202 osoby.

4.5. Warunki mieszkaniowe

Wskaźniki określające warunki mieszkaniowe w gminie Duszniki z roku na rok ulegały systematycznej poprawie. Dziś gmina wykazuje lepsze od przeciętnych mierniki. W roku 2020 w jednym mieszkaniu zamieszkiwały 3 osoby (3,43), porównując do roku poprzedniego wskaźnik ten zmniejszył się o 0,05, jednakże analizując ostatnie 16 lat można dostrzec, iż zmniejsza się z roku na rok i nie odnotowano znaczącej poprawy (tab. 14). Wskaźniki przeciętnej liczby izb w 1 mieszkaniu (4,67), a także liczba osób na jedną izbę (0,73), systematycznie ulegają poprawie, wpływając na korzystne warunki mieszkaniowe w gminie. W 2020 odnotowano 2256 budynków mieszkalnych w gminie. Porównując do roku poprzedniego zauważalny jest spadek o 17 budynków, natomiast w stosunku do roku 2008 daje to przyrost o 548 obiektów.

Tab. 14. Standardy mieszkaniowe w latach 2004-2020

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania [m ²]	95,8	95,8	95,8	96,0	96,3	96,6	101,0	1101,3	101,8
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę [m ²]	23,90	23,90	24,00	24,00	24,00	24,00	27,20	27,40	27,80
przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	4,00	4,01	4,00	3,99	4,01	4,03	3,71	3,70	3,66
przeciętna liczba izb w 1 mieszkaniu	4,42	4,42	4,42	4,43	4,43	4,44	4,61	4,61	4,62
przeciętna liczba osób na 1 izbę	0,91	0,91	0,90	0,90	0,90	0,91	0,8	0,8	0,79
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania [m ²]	102,3	102,80	103,30	103,80	104,30	104,5	104,5	104,6	
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę [m ²]	28,10	28,40	28,90	29,30	29,40	29,8	30,0	30,5	
przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	3,65	3,62	3,58	3,54	3,55	3,50	3,48	3,43	
przeciętna liczba izb w 1 mieszkaniu	4,63	4,64	4,65	4,66	4,67	4,67	4,67	4,67	
przeciętna liczba osób na 1 izbę	0,79	0,78	0,77	0,76	0,76	0,75	0,74	0,73	

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wynosi 104,6 m², w stosunku do roku 2004 wzrosła o 8,8 m² wykazując od tego czasu nieustanny wzrost. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na jedną osobę wynosi z kolei 30,5 m² i z roku na rok ulega również zwiększeniu (w stosunku do roku 2004 wzrost o 6,6 m²). W 2020 r. wskaźnik liczby mieszkań na 1000 mieszkańców wynosił 291,8, tym samym odnotowano wzrost względem wskaźnika z roku 2019 o 4,3. Warto także zauważyć, iż liczba mieszkań na 1000 mieszkańców w stosunku do roku 2004 wzrosła o 41,8. W roku 2020 odnotowano wzrost powierzchni użytkowej wszystkich mieszkań w gminie o 116 819 m² w porównaniu do sytuacji sprzed 25 lat.

Tab. 15. Zasoby mieszkaniowe w latach 1995-2020

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Mieszkania	2 032	2 036	2 050	2 052	2 054	2 053	2 055	2 015	2 025
Izby	8 253	8 284	8 372	8 385	8 399	8 390	8 401	8 883	8 937
Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	163279	163836	165469	165714	165928	165769	165976	191774	193437
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Mieszkania	2 029	2 036	2 041	2 053	2 070	2085	2286	2304	2345
Izby	8 967	8 999	9 023	9 087	9 180	9260	10530	10620	10836
Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	194307	194950	195540	197094	199317	201328	230791	233415	238606
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Mieszkania	2369	2401	2438	2480	2516	2569	2619	2678	
Izby	10973	11136	11335	11562	11751	12004	12241	12501	
Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	242368	246730	251877	257479	262421	268472	273689	280098	

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Od 2009 do 2017 roku nastąpił niewielki wzrost liczby mieszkań znajdujących się w zasobach komunalnych gminy, pozostając w latach 2015 – 2017 na równym poziomie. W roku 2009 odnotowano 36 mieszkań komunalnych, o łącznej powierzchni użytkowej

2136m². W roku 2015 nastąpił przyrost o siedem mieszkań komunalnych, względem roku 2009, jednak o mniejszej łącznej powierzchni użytkowej wynoszącej 2008m². W 2018 roku powierzchnia użytkowa zmalała do 1948 m². Liczba lokali socjalnych w 2011 roku wzrosła o 2 w odniesieniu do w roku 2009 i do roku 2019 nie uległa zmianie. Powierzchnia użytkowa lokali socjalnych od 2011 wynosi niezmiennie 117m².

Tab. 16. Zasoby mieszkaniowe gminne (komunalne) w latach 2009 - 2020

		2009	2010	2011	2012	2013	2014
Mieszkania	Ogółem	36	- *	-	-	47	-
	Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	2 136	-	-	-	2 157	-
Lokale socjalne	Ogółem	3	-	5	5	5	5
	Powierzchnia użytkowa lokali [m ²]	61	-	117	117	117	117
		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Mieszkania	Ogółem	43	43	43	41	-	-
	Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	2 008	2 008	2008	1948	-	-
Lokale socjalne	Ogółem	5	5	5	5	5	-
	Powierzchnia użytkowa lokali [m ²]	117	117	117	117	117	-

* - oznacza brak informacji

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Spada również liczba zasobów mieszkaniowych zakładów pracy. W gminie Duszniki obserwuje się natomiast nieustanny wzrost zasobów stanowiących własność osób fizycznych. Wyposażenie mieszkańców w urządzenia infrastruktury technicznej, w tym przede wszystkim w wodociąg osiąga w gminie prawie 90%. W roku 2019 w stosunku do ogółu budynków mieszkalnych w gminie budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury technicznej tj.:

- do wodociągu stanowiły 87,4%,
- do kanalizacji stanowiły 56,0%.

Długość sieci kanalizacyjnej do całkowitej sieci wodociągowej osiąga 43,91% jej długości (stan na rok 2020). Długość sieci wodociągowej wynosi 228,9 km, w ciągu 10 lat wzrosła o 22,4 km, natomiast długość sieci kanalizacyjnej wynosi 100,5 km, w ciągu 10 lat wzrosła o 16,5 km. Czynna sieć gazowa liczy 101,4 km długości, w ciągu 10 lat wzrosła o 11,7 km. W związku z powyższym można zauważyć nieustanny wzrost zaopatrzenia gminy Duszniki w infrastrukturę techniczną, zwłaszcza warta odnotowania jest dynamicznie rozwijająca się sieć gazowa. Bardzo korzystnie przedstawia się procent zwodociągowania gminy Duszniki w stanie istniejącym, gdyż wszystkie wsie gminy są

zwodociągowane. Na terenie gminy pojedyncze gospodarstwa domowe nie są podłączone do sieci wodociągowej.

Tab. 17. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w latach 2002-2020

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
wodociąg [%]	90,3	90,4	90,4	90,3	90,3	90,5	90,7	90,9	91,0	91,1
kanalizacja [%]	5,5	7,1	10,8	26,2	26,2	33,4	39,2	41,1	41,1	43,4
gaz [%]	5,0	5,8	5,9	6,0	6,0	6,1	6,4	30,8	32,7	35,4
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
wodociąg [%]	91,2	91,4	91,6	91,8	92,0	92,1	92,3	90,9	-*	
kanalizacja [%]	43,5	43,8	60,4	60,6	60,8	60,9	60,9	56,4	-	
gaz [%]	35,0	35,4	36,4	37,5	39,2	40,0	41,6	42,7	-	

* - oznacza brak informacji

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Warunki mieszkaniowe w porównaniu do ilości osób korzystających z sieci wodociągowej kształtują się na poziomie 90,9% w stosunku do ogółu.

Do roku 2018 odnotowano wzrost o 2% korzystających z instalacji wodociągowej w stosunku do roku 2002. W roku 2019 nastąpił spadek o 1,4% w porównaniu z rokiem poprzednim. Bardzo korzystnie przedstawia się procent zwodociągowania gminy Duszniki, wszystkie wsie gminy są zwodociągowane. Niezwykle dynamiczny wzrost na przełomie ostatniego dziesięciolecia można zauważyć w przypadku sieci gazowej, gdzie przyrost osób korzystających z sieci wzrósł o prawie 37,7% w stosunku do ogółu ludności. Sieć kanalizacyjna również rozwija się prężnie, do roku 2018 odnotowano wzrost o 26,4% w stosunku do roku 2002. W roku 2019 również obserwujemy spadek o 4,5%. Zarówno sieć gazowa jak i kanalizacyjna nie osiągnęły jednak jeszcze zadowalających wyników w przypadku podłączenia w/w instalacji do obiektów mieszkaniowych.

4.6. Gospodarka odpadami

Na terenie gminy Duszniki działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, zgodnie z przepisami odrębnymi prowadzi kilka przedsiębiorstw, w tym Komunalny Zakład Budżetowy w Dusznikach. Punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK) znajdują się w Dusznikach, Grzebienisku i Podrzewiu. Firma do odbioru odpadów od mieszkańców wybierana jest w drodze przetargu.

5. Uwarunkowania rozwoju funkcji gospodarczych

5.1. Rolnictwo

Rolnictwo gminy Duszniki oparte jest głównie na bardzo dobrych i dobrych glebach oraz wysokiej kulturze rolnej. Gospodarka rolna charakteryzuje się bardzo

dobrymi wynikami produkcji roślinnej i zwierzęcej. Dysponuje nadwyżkami zbóż oraz produktów zwierzęcych, które w formie przetwórstwa lub przechowania (chłodnie) mogłyby być zagospodarowane na miejscu w gminie, przyczyniając się do jej aktywizacji.

Pod względem przydatności rolniczej gleb wśród gruntów ornych gminy przeważają gleby 2 kompleksu pszenno - dobrego (20,6%) z udziałem kompleksu 4 (żytniego bardzo dobrego) ok. 16%. W użytkowaniu gruntów gminy Duszniki cechami charakterystycznymi jest bardzo wysoki udział użytków rolnych (ponad 85 %), co decyduje o rolniczym charakterze gminy oraz wyjątkowo niski udział powierzchni wód (ok. 1 %) i lasów (ok. 6 %). Największe kompleksy gruntów ornych posiadają wsie: Duszniki, Podrzewie, Brzoza z Grodziszczkiem, Grzebienisko, Niewierz, Sędzinko z Zalesiem, Sękowo i Sędziny.

Od 1989 r. następują zmiany w strukturze własności gruntów. Zmniejszyła się powierzchnia gruntów PGR i częściowo spółdzielczych na korzyść powierzchni gruntów prywatnych. Przywrócono także własność kościelną.

Obok gospodarki indywidualnej na terenie gminy działalność rolniczą prowadzą:

- Gospodarstwo Rolne NIWAPOL Spółka z o.o.,
- Rolniczy Kombinat Spółdzielczy Wilczyzna.

5.2. Przemysł

Gmina Duszniki jako typowo rolnicza posiadała głównie obiekty przemysłowe typu przetwórczego związane z bazą surowcową rolnictwa. Po wprowadzeniu gospodarki rynkowej i powszechnej prywatyzacji oraz uzyskaniu przez gminy samorządności nastąpiło wyraźne ożywienie gospodarcze i ich aktywizacja. Zachodzące przemiany spowodowały również powstanie nowych zakładów w gminie Duszniki. Do ważniejszych zakładów produkcyjnych należą:

Chełminko

- Kornik – firma stolarska

Duszniki

- LANWAR Cosmetics sp. j. i BIO COSMETIC SWEDEN - firmy produkujące kosmetyki
- KF Furniture sp. z o.o. – polsko-niemiecka firma produkująca meble
- Zakład Stolarski - Araszkiewicz „Luksis Meble Sp. z o.o.”
- PPHU Mebelkoncept
- Ag-Acord – przedsiębiorstwo Wielobranżowe
- VW Staszak – dealer VW

- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handowo-Uslugowe „Bratek” – usługi gastronomiczne, produkcja garmażerki, surówek
- piekarnia

Sękowo

- SANO – produkcja żywności dla zwierząt
- Stacja Orlen
- Interior Sp. z o.o.
- Stacja paliw TOTAL

Grzebienisko

- Piekarnia

Niewierz

- Zakład Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych

Ceradz Dolny

- Zakład betoniarski

Wilczyna

- Vetromet – usługi szklarsko-ślusarskie
- Stolarstwo Handel i Usługi RAFI
- Rolniczy Kombinat Spółdzielczy

Wilkowo

- Cosmo-Plast – tworzywa sztuczne
- Agro-Trade – usługi rolnicze

Sędziny

- Lavenir sp. z o.o.
- Rolep – wytwory z tworzyw sztucznych

Zakrzewko

- Hurtownia nawozów sztucznych

Sędzinko

- Truck-service – naprawa samochodów I naczep

Ponadto nadal funkcjonują zakłady bazujące na surowcach rolniczych. Są to: piekarnie, mieszalnia pasz i suszarnia zielonek. Istniejące zakłady produkcyjne mają charakter lokalny. Na terenie gminy rozwija się również rzemiosło i drobna wytwórczość. Ponadto istnieje wiele warsztatów rzemieślniczych prowadzących działalność usługowo - produkcyjną. Najczęściej występujące branże to: mechanika pojazdowa, blacharstwo

samochodowe, lakiernictwo oraz wytwórnictwo materiałów budowlanych. Są to głównie małe zakłady rzemieślnicze (2-3 osobowe), większość z nich mieści się we własnych pomieszczeniach. W perspektywie należy się spodziewać dalszego rozwoju rzemiosła i drobnej wytwórczości, dla których tereny określą plany miejscowe między innymi w Dusznikach i Grzebieniu. Położenie gminy między drogą krajową Nr 92 od północy, a autostradą A2 od południa stwarza dogodne warunki rozwoju gospodarczego gminy. Uwarunkowania przyrodnicze natomiast decydują o rozwoju zakładów nieuciążliwych dla środowiska.

6. Uwarunkowania rozwoju komunikacji

Przez obszar gminy Duszniki przebiega autostrada A2 (Autostrada Wolności), droga krajowa nr 92 o znaczeniu międzyregionalnym Świecko – Warszawa oraz droga wojewódzka nr 306 Lipnica – Wilczyna – Buk – Stęszew - Nowe Dymaczewo. Autostrada A2 przechodzi przez południową część gminy, droga nr 92 przebiega przez północną część, zaś droga wojewódzka przecina ją od północy w kierunku południowym. Dostępność do autostrady jest możliwa poprzez węzły autostradowe. Po północnej i południowej stronie autostrady, w rejonie Sędzinka i Zalesia, znajdują się MOP-y (Miejsca Obsługi Podróżnych). Przez obszar Gminy przebiega droga krajowa nr 92 o znaczeniu międzyregionalnym Świecko – Warszawa. Droga nr 92 przebiega przez północną część Gminy. Planowana jest również obwodnica miejscowości Duszniki. Na obszarze gminy należy wyróżnić sieć 17 dróg powiatowych o nawierzchni asfaltowej zapewniających połączenie pomiędzy wsiami w gminie i poza jej obszarem:

- 1870P Kaźmierz - Grzebienio - Wierzeja – Buk,
- 1881P Jakubowo – Brody,
- 1879P Podrzewie – Lubosina,
- 1883P Duszniki – Podrzewie,
- 1882P Duszniki – Chełmno,
- 2734P Duszniki - Brody – Pakośćaw,
- 1884P Duszniki – Młynkowo,
- 1886P Wilczyna – Kunowo,
- 1887P Kunowo – Mieściska,
- 1889P Sędziny – Wierzeja,
- 1888P Sarbia – Sędziny,
- 1890P Grzebienio - Ceradz Dolny - Ceradz Kościelny,
- 1891P Grzebienio - Gaj Wielki,

- 1892P Ceradz Dolny Brzoza – Żegowo,
- 1893P Wilkowo – Niepruszewo,
- 1894P Wilkowo – Sędzinko.

Tab. 18. Drogi przebiegające przez teren gminy Duszniki

Typ drogi	Łączna długość na terenie gminy [km]
Autostrada A2	5,0
Droga krajowa nr 92	7,0
Drogi wojewódzkie nr 306	17,786
Drogi powiatowe	72,0
Drogi gminne	97,2
RAZEM	198,986

źródło: opracowanie własne

Z ważniejszych dróg gminnych należy wymienić 18 tras:

- Niewierz – Turowo,
- Kunowo – Bytyń,
- Zakrzewko – Śliwno,
- Niewierz – Podrzewie,
- Podrzewie – Młynkowo,
- Sękowo – Krzeszkowice,
- Sędziny – Grzebienisko,
- Sękowo – Podrzewie,
- Podrzewie-Chełminko–Chełmno,
- Ceradz Dolny – Kalwy,
- Młynkowo – Sękowo,
- Niewierz – Chełmno,
- Zakrzewko – Sędziny,
- Kunowo Huby – Młynkowo,
- Brzoza – Kalwy,
- Grodziszczko – Wysoczka,
- Sędziny – Niegolewo,
- Zalesie – Turkowo.

Stan techniczny dróg gminnych jest umiarkowany, ich parametry techniczne często nie odpowiadają wymogom i przepisom technicznym oraz ustawie o drogach publicznych. Brak jest przy wielu odcinkach dróg gminnych rowów odwadniających. Często zaniżone są parametry szerokości dróg, pasy drogowe są zbyt wąskie. Na drodze krajowej istnieje duże ryzyko wypadków z powodu znacznego natężenia ruchu (w tym również ciągników siodłowych o znacznym tonażu). Potrzeby w zakresie dróg są duże i dotyczą głównie:

- utwardzenia gminnych dróg gruntowych;
- budowy dróg scalających istniejące drogi w racjonalny układ drogowy;
- budowy ścieżek rowerowych;
- poszerzenia i zwiększenia wytrzymałości na nacisk istniejących dróg.

Z racji dobrego położenia Gminy przy ruchliwych trasach komunikacyjnych, dostępność pod względem transportowym należy ocenić wysoko. Mieszkańcy mają możliwość korzystania z komunikacji autobusowej. W przypadku połączeń autobusowych funkcjonuje kilka tras, obsługiwanych przez PKS. Dają one możliwość dojazdu do Pniew, Szamotuł, Nowego Tomyśla oraz do Poznania i Zielonej Góry. Gmina zapewnia także dojazd dzieci do szkół autobusem przedsiębiorstwa wyłonionego w drodze przetargu. Godziny kursów dostosowane są do czasu rozpoczęcia i zakończenia zajęć w szkole.

7. Uwarunkowania rozwoju infrastruktury technicznej

7.1. Elektroenergetyka

Odbiorcy zamieszkali na terenie gminy to odbiorcy bytowo - komunalni, drobne zakłady przemysłowe, rzemiosło i rolnictwo. Nie znajdujemy tutaj obecnie dużego, energochłonnego przemysłu. Na terenie gminy zlokalizowane są następujące rodzaje sieci:

- Linia napowietrzna 400 kV "Krajnik - Plewiska". Jest to linia przesyłowa stanowiąca własność Polskich Sieci Elektroenergetycznych, bardzo ważna dla systemu elektroenergetycznego kraju. Zasila stacje transformatorowe 110/15kV w rejonie aglomeracji poznańskiej. Dla linii 400 kV obowiązuje pas technologiczny o szerokości 94 m, dla którego obowiązują ograniczenia użytkowania i zagospodarowania terenu. Linia ta jest ważnym elementem sieci przesyłowej krajowego systemu elektroenergetycznego i umożliwia przesył mocy do elektroenergetycznych stacji 400/220/110 kV. Ze stacji tych energia elektryczna dosyłana jest poprzez sieć dystrybucyjną (obiekty o napięciu 110 kV i niższym), między innymi do odbiorców znajdujących się na terenie gminy Duszniki. Aktualny plan inwestycyjny jak i plan rozwoju sieci przesyłowej krajowego systemu energetycznego przewidują dodatkowo budowę nowej elektroenergetycznej linii przesyłowej 2 x 400 kV relacji Baczyzna – Plewiska. W przypadku istniejącej linii przesyłowej 400 kV, nie można także wykluczyć w przyszłości ewentualnej przebudowy tej linii na nową linię wielotorową, wielonapięciową;
- Ponadlokalna linia napowietrzna WN 110 kV relacji GPZ Duszniki (DUW) – SE Plewiska (PLE)- stanowiąca własność ENEA Operator SP. z o.o.;

- Ponadlokalna linia napowietrzna WN 110 kV relacji GPZ Duszniki (DUW) – GPZ Pniewy (PNI) - stanowiąca własność ENEA Operator SP. z o.o.;
- Stacja elektroenergetyczna WN 110kV/SN GPZ Duszniki- stanowiąca własność ENEA Operator SP. z o.o.;
- Sieć średniego napięcia 15 kV- stanowiąca własność ENEA Operator SP. z o.o. Sieć SN - 15kV zasilająca stacje transformatorowe 15/0,4 kV w tym rejonie jest w przeważającej części napowietrzna. Linie kablowe spotykamy w niewielkiej liczbie w Dusznikach. Sieć 15 kV zasilana jest podstawowo ze stacji 110/15kV „Tarnowo Podgórne”. Dla istniejącej infrastruktury sieci te w zasadzie zapewniają zasilanie odbiorców. Energetyka prowadzi w miarę posiadanych środków ich rozbudowę i modernizację w tych obszarach, gdzie występują niewłaściwe parametry energii elektrycznej;
- Stacje transformatorowe 15/0,4 kV przeważnie typu słupowego. Stacje typu kablowego spotykamy w niewielkiej liczbie jedynie w Dusznikach i zasilane są kablami o których mowa powyżej. Przy pomocy stacji napięcie 15 kV transformowane jest na niskie napięcie 380V i 220V a więc takie, na jakim pracują urządzenia odbiorcze większości konsumentów energii elektrycznej. Podobnie jak w przypadku linii 15 kV dla istniejącej infrastruktury stacje te w zasadzie zapewniają poprawne zasilanie odbiorców, a tam gdzie występują potrzeby w miarę możliwości budowane są nowe;
- Sieć niskiego napięcia 0,4 kV - stanowiąca własność ENEA Operator SP. z o.o. Jest to sieć bardzo zróżnicowana, jednak przy znacznej przewodze sieci napowietrznych. Siecią 0,4 kV doprowadzona jest energia do wszystkich odbiorców bytowo - komunalnych, do zakładów rzemieślniczych oraz mniejszych zakładów przemysłowych. Sieć niskiego napięcia wymaga ciągłej modernizacji i rozbudowy. Unowocześnianie między innymi gospodarstw domowych powoduje ciągły samoistny wzrost obciążenia tej sieci, co przy braku modernizacji powodować może pogorszenie parametrów dostarczanej energii.

Należy wyznaczyć pasy ochrony funkcyjnej terenów wokół projektowanych i istniejących linii elektroenergetycznych napowietrznych, zgodnie z przepisami odrębnymi. Przyjmuje się odległości w poziomie nie mniejsze niż:

- dla linii WN-110 kV – 22 m (po 11 m po każdej ze stron od osi linii);
- dla linii SN-15 kV (20 kV) – 12 m (po 6 m po każdej ze stron od osi linii);
- dla linii nn-0,4 kV – 4 m (po 2 m po każdej ze stron od osi linii).

W pasach ochrony funkcyjnej obowiązują przepisy odrębne. Należy dążyć do zakazu sadzenia roślinności wysokiej i o rozbudowanym systemie korzeniowym, w tym

obowiązuje szerokość pasa wycinki podstawowej drzew na trasie linii wg przepisów odrębnych.

Teren gminy Duszniki w ostatnich latach staje się coraz bardziej atrakcyjny dla inwestorów. Siłą napędową w rozwoju jest droga krajowa nr 92 a także pośrednio autostrada A2. Powoduje ona rozwój w zakresie: zakładów przemysłowych, rzemieślniczych a także rozwoju budownictwa mieszkaniowego. Oczywiście jest, że wymagać to będzie rozwoju elektroenergetyki. Należy przewidzieć, że rozwój gminy wymagać będzie również rozbudowy sieci elektroenergetycznych 15 kV. Rodzaj zależny będzie od odległości od stacji 110/15 kV, rodzaju odbiorcy a także możliwości finansowych. Obecnie koszt 1 km kabla jest ponad dwukrotnie wyższy od kosztu 1 km linii napowietrznej. Budowa nowych stacji transformatorowych 15/0,4 kV zostanie wymuszona inwestowaniem na tym terenie. Można się jedynie spodziewać przewagi nowych stacji kablowych nad słupowymi. Wynika to z możliwości większego poboru mocy ze stacji kablowej.

Przez teren gminy Duszniki przebiega również istniejący pas łączności radiowo-telewizyjnej – SLR Bolewice – SLR Poznań – Piątkowo.

Obszar gminy Duszniki znajduje się w strefach ograniczonej wysokości zabudowy lotniczych urządzeń naziemnych – radaru meteorologicznego Poznań – Wysogotowo (numer z rejestru MET/N/B/4085/0/2009) oraz radaru dozoru (numer rejestru A/2030/2013). W celu zapewnienia niezakłóconej pracy powyższych lotniczych urządzeń naziemnych konieczne jest uwzględnienie: ograniczenia dla turbin wiatrowych, których wysokość całkowita nie może przekraczać wartości od 133 m n.p.m do 175 m n.p.m w zależności od odległości od urządzenia oraz ograniczenia dla wszystkich obiektów budowlanych, których wysokość całkowita nie może przekraczać wartości od 173 m m n.p.m do 182 m n.p.m w zależności od odległości od urządzenia. Lotnicze urządzenia naziemne to obiekty:

- których budowa i eksploatacja jest celem publicznym w rozumieniu art. 6 pkt 1b ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1899),
- którym zapewnia się odpowiednie środki ochrony, aby zabezpieczyć je przed uszkodzeniem lub zakłóceniami w ich działaniu zgodnie z Załącznikiem Va, część A – Charakterystyka fizyczna, infrastruktura i urządzenia, punkt 3 lit. d rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1108/2009 z dnia 21 października 2009r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 216/2008 w zakresie lotnisk, zarządzania ruchem lotniczymi służb żeglugi powietrznej oraz uchylającej dyrektywę 2006/23/WE (Dz. Urz. L. nr 309 s. 51 z 24.11.2009r.),

- które nie mogą być zakłócone oraz których działanie nie może być negatywnie zmienione przez źródła promieniowania lub obecność stałych bądź ruchomych, przedmiotów zgodnie z Załącznikiem Va, część A – Charakterystyka fizyczna, infrastruktura i urządzenia, punkt 3 lit. d rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 216/2008 z dnia 20 lutego 2008r. w sprawie wspólnych zasad w zakresie lotnictwa cywilnego i utworzenia Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego (Dz. Urz. L. nr 79 s. 1 z 19.3.2008 z późn. zm.).

7.2. Zaopatrzenie w gaz

Infrastruktura techniczna związana z eksploatacją złóż i przesyłem gazu ziemnego

Na terenie gminy Duszniki występują następujące elementy sieci gazociągowej stanowiące własność Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa SA:

- Ośrodek Grupowy (OG) Duszniki;
- stacja gazowa Duszniki (dz. Nr 308, obręb Podrzewie), przepustowość $Q = 3\,000\text{ nm}^3/\text{h}$, ciśnienie wejściowe = 4,5-6,1 MPa, rok budowy – 1999;
- czynny gazociąg w/c g76 i metanolociąg i33 od odwiertu Podrzewie – 1 do Ośrodka Grupowego (OG) Duszniki, ciśnienie 12,0 MPa, rok budowy – 1985;
- czynny gazociąg międzykopalniany w/c g125 relacji Jankowice – Młodasko, ciśnienie 6,3 MPa, rok budowy – 1992;
- czynny gazociąg międzykopalniany w/c g200 relacji Ceradz – Niemierzyce, ciśnienie 6,3 MPa, rok budowy – 1987;
- czynny gazociąg lokalny śr/c g225 relacji Ceradz – msc. Kalwy, ciśnienie 0,4 MPa, rok budowy – 1999;
- czynny gazociąg ekspedycyjny w/c g200 relacji Podrzewie – Bukowiec, ciśnienie 6,3 MPa, rok budowy – 1985;
- nieczynny gazociąg g57 i metanolociąg i33 od odwiertu Podrzewie – 2 do Ośrodka Grupowego (OG) Duszniki, rok budowy – 1985.

Dla gazociągów i ruropociągów obowiązują strefy kontrolowane.

Gazociągi i ruropociągi naftowe tranzytowe

Przez obszar gminy Duszniki przebiega:

- czynny gazociąg wysokiego ciśnienia DN1400, 8.4 MPa wraz kablem światłowodowym stanowiący System Gazociągów Tranzytowych Jamał-Europa Zach., którego właścicielem jest EuRoPol GAZ S.A.; według pierwotnych założeń docelowo system miał tworzyć dwie nitki gazociągów DN1400 ułożone

współbieżnie w odległości 15m na terenach rolniczych oraz 8m na terenach leśnych. Dotychczas wybudowana została nitka północna;

- rurociąg naftowy DN 800 wraz z kablem światłowodowym;
- rurociąg naftowy DN 500.

Dla gazociągów i rurociągów naftowych obowiązują strefy kontrolowane. Przez teren gminy Duszniki nie przebiega sieć gazowa wysokiego ciśnienia, którą zarządzałby Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Oddział w Poznaniu. Zatwierdzony przez Urząd Regulacji Energetyki „Plan Rozwoju Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. na lata 2014-2023” nie zakłada rozbudowy przesyłowej sieci gazowej wysokiego ciśnienia na terenie gminy Duszniki.

8. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy Duszniki

Potrzeby i możliwości rozwoju gminy Duszniki (bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę) zostały opracowane w oparciu o:

- A) analizy ekonomiczne,
- B) analizy finansowe,
- C) analizy środowiskowe,
- D) analizy społeczne i gospodarcze,
- E) prognozę demograficzną,
- F) maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę,
- G) chłonność obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej,
- H) chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę,
- I) chłonność obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz obszarów przeznaczonych w planach miejscowych,
- J) zapotrzebowanie na nową zabudowę, a chłonność obszarów,
- K) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
- L) potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy, na obszarach zwartych oraz objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego,
- M) potrzeby inwestycyjne gminy, a możliwości finansowania, lokalizowanie zabudowy na terenach poza obszarami zwartymi i obowiązującymi planami miejscowymi.

8.1. Analizy ekonomiczne

• **Bilans dochodów i wydatków budżetowych**

W tabeli poniżej przedstawiony został poziom dochodów i wydatków budżetowych w okresie 2010-2020. W pierwszych dwóch latach badanego okresu obserwujemy nieznaczny wzrost dochodów i zdecydowanie większą dynamikę wzrostu wydatków. Kolejne dwa lata przyniosły dużo większe dochody budżetowe, ale również wydatki. Dynamika wzrostu wydatkowania posiadanych środków była dość duża. Jest to dobrze widoczne szczególnie w roku 2013, kiedy to wydatki w stosunku do roku poprzedniego wzrosły aż o 18%. Tak znaczny przyrost wydatków byłby dużym zagrożeniem dla stabilności finansowej samorządu, gdyby nie towarzyszył mu wzrost dochodów. W badanym przypadku mamy do czynienia z dodatnią korelacją obu zmiennych, co jest oczywiście zjawiskiem pozytywnym, świadczącym o przemyślanych działaniach samorządu, dostosowujących wydatki do posiadanych środków i dążeniu do minimalizacji ryzyka. Niemniej należy zauważyć, iż do roku 2018, każdy rok zamknął się deficytem budżetowym. Największy niedobór środków finansowych wystąpił w roku 2011 i 2014, przekraczając poziom 2 mln zł. W pozostałych latach wielkości te były zdecydowanie mniejsze i nie przekraczały poziomu 1 mln zł. W roku 2016r. niedobór środków finansowych był najmniejszy w badanym okresie i był o 388.873,81 zł mniejszy niż w roku wcześniejszym (2015r.). W latach 2019 i 2020 dochody gminy przewyższyły poniesione wydatki. W roku 2020 nadwyżka środków finansowych wynosiła 2.321.659,86 zł.

Występujący deficyt był głównie związany z realizacją priorytetowych dla Gminy inwestycji. Niemniej utrzymywanie w dłuższym okresie polityki, w której poziom wydatków przekracza poziom dochodów niesie ze sobą oczywiste zagrożenie dla stabilności finansowej samorządu. Należy podkreślić, iż podobne problemy dotyczą finansów wielu samorządów w Polsce, które stoją przed trudnym wyborem utrzymywania wysokiej dynamiki inwestycyjnej kosztem pojawiającego się ryzyka finansowego, czy też ograniczaniem liczby realizowanych inwestycji ze świadomością spowolnienia tempa rozwoju. W dwóch ostatnich latach (tj. rok 2019 i 2020) odnotowano znaczącą nadwyżkę w budżecie. Przedstawiony w tabeli bilans dochodów i wydatków gminy Duszniki w latach 2010 – 2020 ukazuje, że samorząd gminy prowadzi przemyślaną politykę finansową.

Tab. 19. Bilans dochodów i wydatków budżetowych w latach 2010 - 2020

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Dochody	21.439.401,69	21.561.783,21	25.550.395,67	29.298.630,51
Wydatki	21.777.812,16	23.633.641,38	25.613.213,61	30.142.343,92

Bilans	-338.410,47	-2.071.858,17	-62.817,94	-843.713,41
Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017
Dochody	26.555.389,75	26.755.482,30	33.624.533,92	37.160.524,05
Wydatki	28.710.890,83	27.165.731,38	33.645.909,19	37.531.491,50
Bilans	-2.155.501,08	-410.249,08	-21.375,27	-370.967,45
Wyszczególnienie	2018	2019	2020	
Dochody	39.366.037,16	43.174.886,69	47.659.862,43	
Wydatki	40.864.057,95	42.494.413,48	45.338.202,57	
Bilans	-1.498.020,79	680.473,21	2.321.659,86	

źródło: opracowanie własne na podstawie informacji Urzędu Gminy Duszniki

- **Dochody gminy**

W poniższej tabeli przedstawiono dochody samorządu w ujęciu kwotowym. Do roku 2015 działem wiodącym w wysokości dochodów Gminy stanowiły subwencje. Od roku 2016 największy udział w dochodach gminy stanowiły dotacje celowe. W kolejnych miejscach znajdują się podatki i opłaty lokalne. W poprzednich latach dużo mniejsze znaczenie miały dotacje celowe, udział w podatkach należnych budżetowi Państwa oraz pozostałe dochody, w których na potrzeby niniejszej analizy ujęto m.in. dotacje ze środków zewnętrznych na inwestycje. Te trzy powyższe działy stanowiły nieco ponad 40% wszystkich dochodów budżetowych w badanych latach. Równorzędność wielu źródeł dochodów jest w ujęciu generalnym zjawiskiem pozytywnym. Oznacza ona, iż wahania w zakresie jednej pozycji będą miały mniejsze znaczenie w przypadku całości budżetu. W ostatnich pięciu badanych latach dochody pochodzące z dotacji celowych stanowiły pierwsze miejsce w dochodach gminy i w 2020 r. stanowiły ok. 40% wszystkich dochodów.

Dodatkowym wnioskiem, jaki możemy wyciągnąć z analizy poniższej tabeli jest fakt, iż główne działy dochodów budżetu utrzymują się na mniej więcej stałym poziomie w stosunku do całości dochodów, a ich nieznaczne wahania uniemożliwiają wyznaczenie jakiegokolwiek trwałego trendu.

Tab. 20. Dochody gminy Duszniki w latach 2010 - 2020

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Podatki i opłaty lokalne	5.465.326,14	5.658.888,40	5.555.768,95	6.919.278,28
Dochody z majątku Gminy	415.511,07	566.316,06	465.626,08	2.806.472,38
Subwencje	6.793.646,00	7.125.200,00	7.726.938,00	8.457.525,00
Udziały w podatkach należnych budżetowi państwa	3.062.875,62	2.945.259,94	3.572.127,60	3.811.764,07
Dotacje celowe	3.159.793,88	3.382.924,31	3.590.765,21	3.765.171,43
Pozostałe dochody	2.542.248,98	1.883.194,50	4.639.169,83	3.538.419,35
Razem	21.439.401,69	21.561.783,21	25.550.395,67	29.298.630,51
Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017
Podatki i opłaty	7.263.359,48	6.783.553,86	6.807.258,46	7.934.028,01

lokalne				
Dochody z majątku Gminy	223.248,30	363.196,31	456.825,97	397.823,24
Subwencje	8.273.421,00	8.563.822,00	9.176.708,00	8.903.379,00
Udziały w podatkach należnych budżetowi państwa	3.862.929,42	4.993.415,02	5.408.072,77	5.894.874,45
Dotacje celowe	4.182.253,47	4.350.711,70	10.459.823,43	12.633.077,41
Pozostałe dochody	2.750.178,08	1.700.783,41	1.315.845,29	1.397.341,74
Razem	26.555.389,75	26.755.482,30	33.624.533,92	37.160.524,05
Wyszczególnienie	2018	2019	2020	
Podatki i opłaty lokalne	9 175 330,75	8 538 125,04	9 172 804,61	
Dochody z majątku Gminy	64 242,88	298 943,42	83 666,77	
Subwencje	9 398 644,00	10 686 683,00	10 185 409,00	
Udziały w podatkach należnych budżetowi państwa	6 724 490,99	7 256 086,34	7 925 081,13	
Dotacje celowe	13 153 644,01	15 949 388,46	18 764 871,54	
Pozostałe dochody	849 684,53	445 660,43	1 528 029,38	
Razem	39 366 037,16	43 174 886,69	47 659 862,43	

źródło: opracowanie własne na podstawie informacji Urzędu Gminy Duszniki

• Wydatki gminy

W analizowanym okresie poziom wydatków samorządu charakteryzuje bardzo duża stabilność. Obserwujemy, co prawda wzrost, jest on jednak systematyczny i równomierny. Sytuacja ta bardzo rzadko występuje w polskich samorządach. Na ogół wahania wydatków są znaczące i postępują „skokowo”. Zaprezentowany model wydatkowania świadczy o dużej dyscyplinie finansowej Gminy, odpowiedzialności, minimalizowaniu ryzyka oraz skrupulatności w planowaniu wydatków, w szczególności inwestycyjnych. Wydatki gminy możemy podzielić na wydatki bieżące oraz wydatki inwestycyjne.

❖ wydatki bieżące

Analiza wydatków bieżących daje nam nieco więcej informacji na temat tendencji, związanych z najważniejszymi kategoriami kosztów. Pozbawione są one wydatków majątkowych, które mimo wszystko mają charakter incydentalny i dzięki temu poniższe zestawienie pozwala wyciągnąć pełniejsze wnioski, jeśli chodzi o wahania oraz poziom wydatków w poszczególnych pozycjach.

W przypadku najważniejszej kategorii, tj. oświaty i wychowania, obserwujemy, iż koszty bieżące systematycznie i dość dynamicznie rosną. Bardzo podobnie kształtuje się obraz wydatkowania środków w kategorii pomoc społeczna do 2016 r. Ponad dwukrotny wzrost wydatków bieżących wspomnianego działu w 2016 r. związany był z realizacją rządowego programu Rodzina 500 Plus, który rozpoczął się 01.04.2016r. Natomiast rok następny charakteryzuje się najniższą odnotowaną kwotą porównując do ostatnich lat w ramach pomocy społecznej. W dalszej kolejności pojawiają się wydatki, związane

z funkcjonowaniem administracji publicznej. Tutaj koszty także rosną, przy czym dynamika tych wzrostów jest wyraźnie mniejsza. Pozostałe działy mają zdecydowanie mniejsze znaczenie, jeśli chodzi o wysokość kosztów bieżących.

Z poniższej tabeli możemy również wysnuć wnioski, dotyczące stosunku wydatków bieżących do wydatków ogółem. W całym analizowanym okresie przyjmują one wartości w przedziale 70,89-98,75%, co daje średnią na poziomie 81,68% wszystkich ponoszonych kosztów. Takie wartości należy uznać za stosunkowo niskie. Porównywalne samorządy na bieżące funkcjonowanie wydają nawet około 90%.

Niewątpliwie średnia wydatków bieżących na poziomie 98,75% świadczy o proinwestycyjnym nastawieniu władz gminnych.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Duszniki

Tab. 21. Wydatki bieżące gminy Duszniki w latach 2010 - 2020

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rolnictwo i łowiectwo	531.898,63	583.943,33	644.881,84	843.028,33	755.383,83	791.857,07	860.587,42	4.764.221,81	922493,21	1090260,32	1072010,80
Leśnictwo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5.890,00	0,00	2773,00	0,00
Transport i łączność	546.955,44	1.017.560,05	1.141.083,47	1.272.608,59	1.633.945,66	1.393.045,84	1.225.670,78	1.244.873,66	903374,28	855656,63	1092195,88
Turystyka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	26.937,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Gospodarka mieszkaniowa	83.802,22	85.350,54	98.534,97	97.034,02	59.475,94	71.152,10	95.429,02	115.017,88	51442,57	56654,19	64647,22
Działalność usługowa	45.146,35	78.341,13	102.152,88	83.332,98	98.989,88	110.732,04	121.774,73	88.926,68	123909,73	75263,11	46212,01
Administracja publiczna	2.004.531,35	2.156.955,63	2.213.447,97	2.344.652,60	2.359.026,13	2.338.288,53	2.451.162,61	3.506.252,52	3677456,75	3753355,81	3880311,26
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	28.807,00	20.655,01	5.223,00	5.167,00	45.369,00	50.173,00	6.183,62	1743,00	89851,42	52914,42	80894,93
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	216.327,47	104.231,77	149.577,84	303.958,05	221.604,33	165.334,37	238.693,11	522.816,73	368669,06	341101,05	397499,80
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	0,00	0,00	0,00	0,00	1.313,48	4.342,59	16.814,83	8463,12	4677,69	8171,12	5250,12
Obsługa długu publicznego	118.877,29	168.227,87	236.960,64	291.633,62	282.047,46	227.891,15	242.818,45	240.947,14	295808,18	339720,76	277330,41
Różne rozliczenia	310.299,00	0,00	41.348,48	95,14	2.117,29	0,00	0,00	0,00	0,00	497,00	0,00

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Duszniki

Oświata i wychowanie	7.208.126,51	7.755.071,21	8.618.503,43	8.842.979,05	9.251.159,46	10.040.245,79	10.276.870,23	10.736.015,53	10859702,09	12208937,16	13008964,23
Szkolnictwo wyższe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ochrona zdrowia	157.000,00	145.999,25	158.500,04	175.000,00	182.698,80	237.100,00	319.835,00	233.133,59	181275,35	187600,00	121177,73
Pomoc społeczna	3.193.569,89	3.347.940,00	3.367.491,07	3.512.136,02	3.674.885,97	3.901.712,33	10.017.090,71	1.436.263,14	1 396 909,98	1471 586,90	1439752,63
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1.512.583,46	526.558,75	989.573,82	1.059.405,94	80.405,81	48.158,03	89.482,22	87.603,74	97714,62	99203,30	39381,05
Edukacyjna opieka wychowawcza	130.988,55	121.908,52	116.466,07	119.349,62	159.796,29	193.071,75	258.591,47	180.334,88	182143,78	207033,55	197183,21
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	340.154,33	367.023,90	405.751,87	737.299,49	1.138.408,18	1.005.779,87	963.622,91	1.515.769,22	11131784,46	13921412,96	16944182,34
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1.003.890,53	1.319.287,18	1.335.577,93	1.379.221,78	537.278,29	1.289.123,54	1.308.791,97	1.721.553,66	1329675,85	1706209,36	1811770,35
Kultura fizyczna i sport	236.000,00	111.000,00	166.750,44	300.579,39	1.432.304,46	753.992,54	719.321,84	306.927,65	1798387,25	1965542,88	1575988,37
Razem	17.668.958,02	17.910.054,14	19.791.825,76	21.367.481,62	21.916.210,26	22.622.000,54	29.239.677,92	26.716.753,95	33415276,27	38343893,52	42054752,34
Wydatki ogółem	21.777.812,16	23.633.641,38	25.613.213,61	30.142.343,92	28.710.890,83	27.165.731,38	33.645.909,19	37.531.491,50	34382195,21	38899889,17	42587218,64
Stosunek % wydatków bieżących do wydatków ogółem	81,13%	75,78%	77,27%	70,89%	76,33%	83,27%	86,90%	71,18%	78,46%	98,57%	98,75%

źródło: opracowanie własne na podstawie informacji Urzędu Gminy Duszniki

❖ **wydatki inwestycyjne (majątkowe)**

Poniżej zamieszczono tabelę, która zawiera dane odnośnie wydatków na inwestycje, ponoszonych w ramach wyszczególnionych działów. Możemy z niej wywnioskować, iż największe nakłady w okresie 2010-2020 samorząd poniósł w dziale rolnictwo i łowiectwo. Dział dotyczący transportu i łączności był kolejnym pod względem wysokości poniesionych nakładów w 2020 r. Następnie znaczącą część wydatków stanowią gospodarka komunalna i ochrona środowiska oraz bezpieczeństwo publiczne i ochrona p.poż. Wymienione działy stanowią 95% łącznie poniesionych wydatków.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Duszniki

Tab. 22. Wydatki inwestycyjne gminy Duszniki w latach 2010 - 2020

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rolnictwo i łowiectwo	1.240.809,94	3.622.978,29	1.869.234,96	1.095.224,33	585.613,95	328.037,77	2.991.308,35	3.884.906,63	212767,07	305668,50	208783,23
Transport i łączność	862.380,87	1.004.190,24	982.716,66	1.024.115,18	3.457.787,66	353.978,73	646.908,47	466.218,80	5608676,56	1910051,23	1196007,29
Gospodarka mieszkaniowa	0,00	0,00	269.701,00	0,00	0,00	0,00	0,00	29.531,00	0,00	81237,43	24094,00
Oświata i wychowanie	1.011.957,07	557.094,04	87.298,00	0,00	1.569.595,86	3.616.727,86	369.585,87	27.396,00	42870,21	565808,46	119402,00
Administracja publiczna	*	*	*	*	*	16.485,67	71.933,50	63.025,00	69145,68	62078,10	104677,76
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona p.poż.	*	*	*	*	*	45.804,00	167.803,80	272.220,55	11808,00	0,00	6236,10
Pomoc i polityka społeczna	5.258,00	0,00	863.813,51	180.705,95	10.100,00	0,00	22.422,90	25.732,30	2460,00	8412,03	154761,00
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	101.800,00	0,00	1.648,20	522.151,89	173.382,18	140.183,21	110.268,38	364.635,32	8585,40	0,00	0,00
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	816.527,32	446.064,84	426.724,82	849.552,93	620.062,36	42.513,60	0,00	82.779,00	393672,00	338487,52	392218,31
Kultura fizyczna i sport	0,00	26.199,00	1.192.327,52	5.045.572,62	0,00	0,00	0,00		89971,72	263468,01	518801,54
Pozostałe	70.120,94	67.060,83	127.923,18	57.539,40	378.138,56	0,00	26.000,00	0,00	41906,10	59313,03	26002,20
Razem	4.108.854,14	5.723.587,24	5.821.387,85	8.774.862,30	6.794.680,57	4.543.730,84	4.406.231,27	5.236.444,80	6481862,74	3594524,31	2750983,43

*wydatki na administrację publiczną oraz bezpieczeństwo publiczne i ochronę p.poż. w latach 2010-2014 ujęte zostało w pozycji „Pozostałe”

źródło: opracowanie własne na podstawie informacji Urzędu Gminy Duszniki

Na podkreślenie zasługuje fakt, iż część zrealizowanych zakupów inwestycyjnych dotyczyła przygotowania dokumentacji, czy też zakupu drobnego sprzętu, jak np. komputery i kopiarki, zdecydowana większość to jednak kluczowe inwestycje infrastrukturalne. Równie znamienne jest to, iż Gmina nie ogranicza się do inwestowania w ramach jednego działu. Samorząd dostrzega szerokie spektrum istniejących problemów i stara się je minimalizować poprzez prowadzone inwestycje. Świadczy to o rozważnej, przemyślanej i prorozwojowej polityce władz samorządowych.

• **Zadłużenie gminy**

Stan zadłużenia gminy Duszniki zaprezentowano w poniższej tabeli. Relacja zadłużenia do dochodów ogółem utrzymuje się w przedziale 25-39%. Najwyższy poziom zadłużenia w ujęciu kwotowym miał miejsce w roku 2018, a najniższy w roku 2010. Wartości zadłużenia obserwowane w poszczególnych latach badanego okresu należy uznać za średnie. Przyjmując one poziomy dalekie od tych, które tradycyjnie uznawane są za niosące zagrożenie utraty płynności i tym samym wypłacalności Gminy.

Tab. 23. Zadłużenie gminy Duszniki w latach 2010 - 2020

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wysokość zaciągniętych kredytów i pożyczek	2.423.517,00	3.999.640,00	4.152.859,00	5.442.416,00	4.157.400,00	4.000.000,00	1.507.809,96	3.620.727,03	3834000,00	2800000,00	4121783,00
Spłaty kredytów i pożyczek	1.952.466,00	1.763.517,00	3.563.140,00	2.711.250,00	1.767.7210,00	3.153.868,16	1.900.144,16	1.387.941,16	3234705,87	3590000,00	4133051,03
Umorzenia kredytów i pożyczek	300.000,00	320.000,00	298.000,00	280.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	83509,62
Inne źródła przychodów	0,00	0,00	407.859,31	696.239,39	1.621.447,00	369.262,02	805.152,78	462.516,74	2324303,83	1425577,63	1316050,03
Stan zadłużenia na koniec roku	5.273.517,37	7.189.640,00	7.073.500,00	8.828.427,00	9.596.659,00	10.442.791,18	10.050.456,99	12.283.242,86	12882536,99	12092536,99	11997759,34

Dochody ogółem	21.439.402,00	21.561.783,00	25.550.396,00	29.298.631,00	26.555.390,00	26.755.482,30	33.624.533,92	37.160.524,05	393.66037,16	43174886,69	47659862,43
Stosunek zadłużenia do dochodów ogółem	25%	33%	28%	30%	36%	39%	30%	33%	32%	28%	25%
Stosunek wydatków majątkowych do wydatków ogółem	19%	24%	23%	29%	24%	17%	13%	14%	15%	8,45%	6,06%
Wydatki majątkowe w ujęciu kwotowym	4.108.854,14	5.723.587,24	5.821.387,85	8.774.862,30	6.794.680,57	4.543.730,84	4.406.231,27	5.236.444,80	6481862,74	3594524,31	2750983,43

źródło: opracowanie własne na podstawie informacji Urzędu Gminy Duszniki

8.2. Analizy finansowe

Przy analizie możliwości finansowych pomocna będzie przyjęta Uchwała XXXVIII/260/21 Rady Gminy Duszniki z dnia 27 kwietnia 2021 r. w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Duszniki na lata 2021- 2029.

Wskazać należy, iż Wieloletnia Prognoza Finansowa opiera się na długoterminowej prognozie nadwyżki operacyjnej, która obrazuje zdolność obsługi zobowiązań oraz możliwości samodzielnego finansowania przedsięwzięć. Analiza ma stanowić pomoc przy podejmowaniu decyzji o wielkości i okresie realizowanych przedsięwzięć oraz kształtowaniu przyszłych budżetów Jednostki Samorządu Terytorialnego (JST).

Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Duszniki jest realistyczna i przedstawia dla każdego roku objętego prognozą:

- dochody i wydatki bieżące,
- dochody i wydatki majątkowe, w tym dochody ze sprzedaży majątku i wydatki na planowane i realizowane przedsięwzięcia,
- wynik budżetu,
- przeznaczenie nadwyżki albo sposób sfinansowania deficytu,
- przychody i rozchody budżetu, z uwzględnieniem długu zaciągniętego i planowanego do zaciągnięcia,
- kwotę długu oraz sposób sfinansowania spłaty długu.

Podkreślić należy, iż w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2017 – 2024 przyjęto wzrost ogólnych kwot dochodów i wydatków w latach 2017 – 2024 w oparciu o dane historyczne oraz założenia makroekonomiczne zawarte w wytycznych Ministerstwa Rozwoju i Finansów na potrzeby wieloletnich prognoz jednostek samorządu terytorialnego. Ponadto przy konstruowaniu prognozy wykorzystano wiedzę na temat strategii rozwoju Gminy, przeanalizowano realizowane przedsięwzięcia, prognozy, projekty i zadania oraz zebrano wiedzę na temat planowanych przedsięwzięć i przewidywanego ryzyka. W zakresie prognozowania długu Gminy, przeanalizowano umowy kredytowe i ich harmonogramy spłat oraz inne umowy przekraczające rok budżetowy. Przeprowadzono również symulację spłaty zadłużenia z uwzględnieniem tego, które jest planowane do zaciągnięcia w związku z już realizowanymi i planowanymi w przyszłości przedsięwzięciami.

W tabelach poniżej przedstawione zostały dochody, wydatki oraz wynik budżetu w latach 2021 - 2030.

Tab. 24. Prognozowane dochody gminy Duszniki do 2030 r.

Wyszczególnienie	Dochody ogółem	z tego:									
		Dochody bieżące	z tego:						Dochody majątkowe	w tym:	
			dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	z subwencji ogólnej	z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące	pozostałe dochody bieżące	z podatku od nieruchomości		ze sprzedaży majątku	z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje
Lp	1	1.1	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.4	1.1.5	1.1.5.1	1.2	1.2.1	1.2.2
2021	45 005 834,40	44 636 583,50	6 882 155,00	600 000,00	11 737 940,00	15 492 104,84	9 924 383,66	5 509 893,80	369 250,90	223 000,00	145 250,90
2022	46 080 933,00	46 080 933,00	7 116 148,00	620 400,00	12 137 030,00	15 966 481,00	10 240 874,00	5 697 230,00	0,00	0,00	0,00
2023	47 463 360,00	47 463 360,00	7 329 632,00	639 012,00	12 501 141,00	16 445 475,00	10 548 100,00	5 868 147,00	0,00	0,00	0,00
2024	48 887 260,00	48 887 260,00	7 549 521,00	658 182,00	12 876 175,00	16 938 839,00	10 864 543,00	6 044 191,00	0,00	0,00	0,00
2025	50 353 877,00	50 353 877,00	7 776 007,00	677 927,00	13 262 460,00	17 447 004,00	11 190 479,00	6 225 517,00	0,00	0,00	0,00
2026	51 914 847,00	51 914 847,00	8 017 063,00	698 943,00	13 673 596,00	17 987 861,00	11 537 384,00	6 418 508,00	0,00	0,00	0,00
2027	53 524 207,00	53 524 207,00	8 265 592,00	720 610,00	14 097 477,00	18 545 485,00	11 895 043,00	6 617 482,00	0,00	0,00	0,00
2028	55 129 933,00	55 129 933,00	8 513 560,00	742 228,00	14 520 401,00	19 101 850,00	12 251 894,00	6 816 006,00	0,00	0,00	0,00
2029	56 673 571,00	56 673 571,00	8 751 940,00	763 010,00	14 926 972,00	19 636 702,00	12 594 947,00	7 006 854,00	0,00	0,00	0,00
2030	58 260 431,00	58 260 431,00	8 996 994,32	784 374,28	15 344 927,22	20 186 529,66	12 947 605,52	7 203 045,91	0,00	0,00	0,00

źródło: opracowanie własne na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Duszniki

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Duszniki

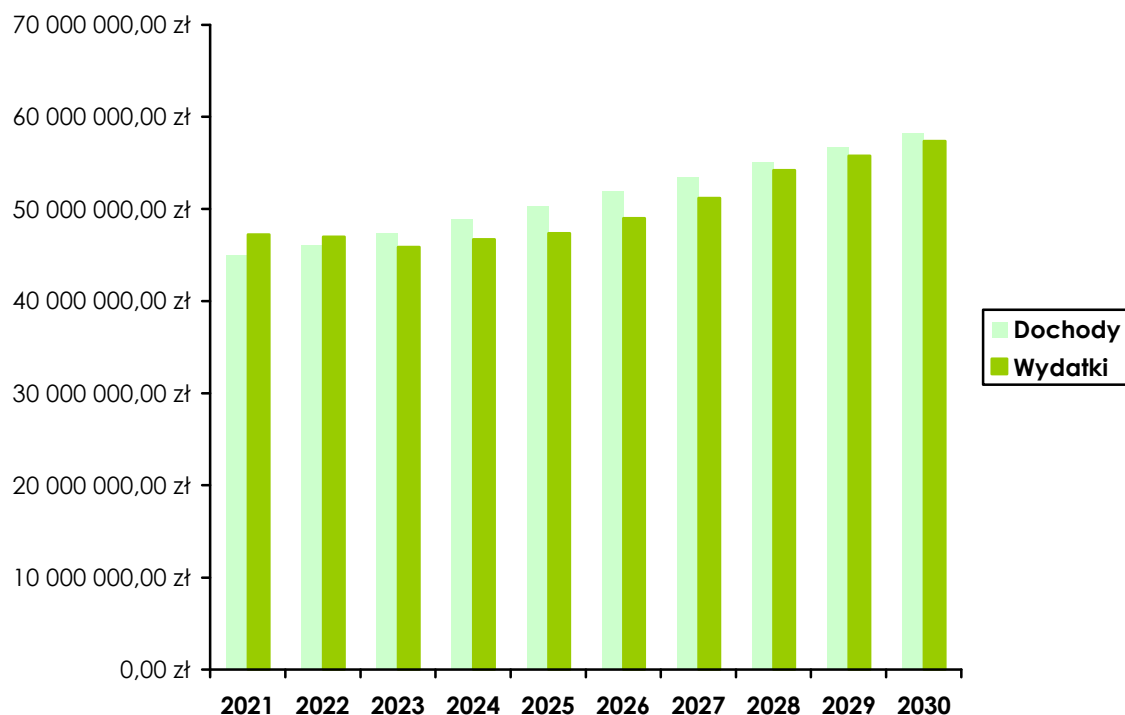
Tab. 25. Prognozowane wydatki gminy Duszniki do 2030r.

Wyszczególnione	Wydatki ogółem	Wydatki bieżące	w tym:							w tym:			
			wynagrodzenia i składki od nich naliczane	z tytułu poręczeń i gwarancji	w tym:		Wydatki na obsługę długu	w tym:				w tym:	
					Gwarancje i poręczenia podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań o którym mowa w art. 243 ustawy.			Odsetki dyskontowe podlegające wyłączeniu z limitu					
Lp	2	2.1	2.1.1	2.1.2	2.1.2.1	2.1.3	2.1.3.1	2.1.3.2	2.1.3.3	2.2	2.2.1	2.2.1.1	
2021	47 236 567,37	42 900 560,37	15 414 146,00	0,00	0,00	385 000,00	0,00	0,00	0,00	4 336 007,00	4 336 007,00	550 000,00	
2022	47 006 610,00	43 129 308,00	15 532 679,00	0,00	0,00	334 713,00	0,00	0,00	0,00	3 877 302,00	3 877 302,00	300 000,00	
2023	45 876 336,00	43 488 754,00	15 719 071,00	0,00	0,00	293 896,00	0,00	0,00	0,00	2 387 582,00	2 387 582,00	200 000,00	
2024	46 740 259,66	43 798 427,00	15 915 559,00	0,00	0,00	235 357,00	0,00	0,00	0,00	2 941 832,66	2 941 832,66	0,00	
2025	47 400 853,00	44 820 342,00	16 313 448,00	0,00	0,00	168 195,00	0,00	0,00	0,00	2 580 511,00	2 580 511,00	0,00	
2026	48 982 090,03	45 876 679,00	16 721 284,00	0,00	0,00	108 229,00	0,00	0,00	0,00	3 105 411,03	3 105 411,03	0,00	
2027	51 192 400,00	46 973 378,00	17 139 316,00	0,00	0,00	60 717,00	0,00	0,00	0,00	4 219 022,00	4 219 022,00	0,00	
2028	54 217 164,70	48 118 678,00	17 567 799,00	0,00	0,00	33 200,00	0,00	0,00	0,00	6 098 486,70	6 098 486,70	0,00	
2029	55 763 547,00	49 307 367,00	18 006 994,00	0,00	0,00	19 752,00	0,00	0,00	0,00	6 456 180,00	6 456 180,00	0,00	
2030	57 380 666,30	50 526 324,00	18 457 169,00	0,00	0,00	6 518,00	0,00	0,00	0,00	6 854 342,30	6 854 342,30	0,00	

źródło: opracowanie własne na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Duszniki

Na rycinie poniżej przedstawiona została zależność pomiędzy dochodami, a wydatkami w latach 2021-2030. Zauważyć należy, że od 2018r. dochody przewyższają wydatki.

ryc. 7. Dochody i wydatki gminy Duszniki w latach 2021 -2030

źródło: opracowanie własne

W tabeli poniżej przedstawiony został wynik budżetu, czyli różnica pomiędzy dochodami, i wydatkami.

Tab. 26. Prognozowany wynik budżetu do 2030.

Wyszczególnienie	Wynik budżetu	w tym:	
		dochody ogółem	wydatki ogółem
L.p.	3	3.1	3.2
2021	-2 230 732,97	45 005 834,40	47 236 567,37
2022	-925 677,00	46 080 933,00	47 006 610,00
2023	1 587 024,00	47 463 360,00	45 876 336,00
2024	2 147 000,34	48 887 260,00	46 740 259,66
2025	2 953 024,00	50 353 877,00	47 400 853,00
2026	2 932 756,97	51 914 847,00	48 982 090,03
2027	2 331 807,00	53 524 207,00	51 192 400,00
2028	912 768,30	55 129 933,00	54 217 164,70
2029	910 024,00	56 673 571,00	55 763 547,00
2030	879 764,70	58 260 431,00	57 380 666,30

źródło: opracowanie własne na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Duszniki

Analizując powyższą tabelę należy zauważyć, iż budżet gminy Duszniki jedynie w dwóch pierwszych latach analizowanego okresu. charakteryzował się deficytem. W następnych

latach prognozowane jest wystąpienie nadwyżki budżetowej. Osiągniętą nadwyżkę w latach 2018 – 2024 prognozuje się przeznaczyć na spłatę zadłużenia.

Biorąc powyższe pod uwagę uznać należy, iż polityka finansowa gminy Duszniki prowadzona jest w sposób odpowiedzialny i zrównoważony.

8.3. Analizy środowiskowe

Po przeanalizowaniu uwarunkowań środowiskowych gminy Duszniki należy uznać, iż w analizowanym terenie nie występują większe bariery dla rozwoju osadnictwa. Zarówno podłoże geologiczne, jak i rzeźba terenu nie tworzą przeszkód dla rozwoju zabudowy. Zaleca się zachowanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, alei w ciągach komunikacyjnych i innych zgrupowań drzew. Przyszłe kierunki zagospodarowania gminy winny uwzględniać walory krajobrazowe.

Na terenie gminy Duszniki grunty orne stanowią 86,43% ogólnej powierzchni. W związku z powyższym wskazane jest, aby chronić przed wyłączeniem z produkcji rolnej oraz przed nadmierną antropopresją gleby wysokich klas bonitacyjnych. W pierwszej kolejności do zabudowy powinno przeznaczać się gleby o najniższych klasach bonitacyjnych.

W przyszłym zagospodarowaniu terenów należy unikać wprowadzania funkcji mogących pogorszyć jakość środowiska przyrodniczego, a także środowiska życia mieszkańców gminy Duszniki. Nie należy wprowadzać działalności i obiektów uciążliwych, w szczególności generujących hałas w sąsiedztwie terenów mieszkaniowych. Tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów należy lokalizować przy głównych ciągach komunikacyjnych, np. przy drodze krajowej Nr 92, czy drodze wojewódzkiej Nr 306.

8.4. Analizy społeczne i gospodarcze

Rozwój gospodarczy gminy jest podstawowym warunkiem zmniejszania się rozmiarów bezrobocia na jej terenie, jak również źródłem wzrostu zamożności i podniesienia poziomu życia mieszkańców. Dzięki wpływom z podatków rosną także dochody budżetu samorządowego oraz maleją wydatki przeznaczane na pomoc społeczną. Należy przy tym podkreślić, iż samorząd lokalny nie dysponuje – zarówno z punktu widzenia uregulowań prawnych, jak i możliwości finansowych – narzędziami bezpośredniego wpływu na gospodarkę na terenie gminy. Nie oznacza to jednak, że nie może on pełnić roli strony wspierającej i do pewnego stopnia stymulującej przemianę w gospodarce i na rynku pracy.

Po przeanalizowaniu zebranych danych uznać należy, iż liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy Duszniki systematycznie wzrasta. W roku 2010

zarejestrowanych było 622 podmiotów, w tym 608 w sektorze prywatnym, a w roku 2020 już 908 nastąpił więc wzrost liczby podmiotów o około 46%. Podkreślenia wymaga fakt, iż wzrasta głównie liczba podmiotów w sektorze prywatnym.

Tab. 27. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na terenie gminy Duszniki w latach 2010-2020

Podmioty gospodarki narodowej	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem	622	625	664	693	703	719	739	766	817	868	908
w tym:											
Sektor publiczny	14	15	15	15	14	14	14	10	10	13	13
Sektor prywatny	608	610	649	678	689	702	719	751	803	851	890
w tym:											
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	476	478	511	535	539	549	558	586	622	664	692
Spółki handlowe	29	30	33	36	41	44	49	53	61	64	75
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	9	10	9	11	12	11	11	12	11	13	13
Spółdzielnie	5	5	4	4	4	4	7	7	7	7	8
Fundacje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne	31	30	34	35	35	34	34	35	35	37	37

źródło: opracowanie własne na podstawie informacji Banku Danych Lokalnych, <https://bd.l.stat.gov.pl/>

Analizując powyższą tabelę należy zauważyć, iż w latach 2010 – 2020 można było zaobserwować średni przyrost podmiotów gospodarki narodowej na poziomie ok. 28 podmiotów. Warto zwrócić uwagę, iż w najbardziej zauważalny wzrost ilości podmiotów zauważalny jest w latach 2017-2020, gdzie rocznie odnotowany został przyrost na poziomie około 50 nowych podmiotów. Zaznaczyć należy, iż średni, roczny przyrost liczby osób prowadzących działalność gospodarczą wynosi ok. 19,6, a spółek handlowych wynosi ok. 4,5. Zakładając w przyszłych latach wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej na takim samym poziomie, według prognozowanych obliczeń, w roku 2051 na terenie gminy Duszniki prognozuje się zarejestrowanie ok. 840 nowych firm, w tym przyrost liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą o 588, a spółek handlowych o 135.

Tab. 28. Prognozowana liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON na terenie gminy Duszniki do roku 2051

	2021	2026	2031	2036	2041	2046	2051
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	936	1 076	1 216	1 356	1 496	1 636	1 776
w tym:							
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	790	888	986	1 084	1 182	1 280	1 378
Spółki handlowe	80	103	152	148	70	192,5	215

źródło: opracowanie własne

8.5. Prognoza demograficzna

Liczba ludności gminy Duszniki systematycznie wzrasta. Średnia gęstość zaludnienia w Gminie w 2016r. wyniosła 56 osób/km² i wzrasta ona od 2007 roku (kiedy to wynosiła 52 osoby/km²). Charakterystyczną cechą Gminy, przemawiającą bez wątpienia na korzyść, poza wzrostem liczby ludności, jest dodatnie saldo migracji. Oznacza to, że z roku na rok więcej osób przybywa na pobyt stały do Gminy niż ją opuszcza. Świadczy to o tym, że Gmina stwarza dogodne warunki do życia i rozwoju.

W 2010 r. liczba ludności gminy Duszniki wynosiła 8474 osób. W 2020 r. liczba ludności wzrosła do 9179 osób. Zatem liczba ludności gminy Duszniki w ciągu 10 lat wzrosła o 705 osób. Zakładając dynamikę zmian liczby ludności na tym samym poziomie można prognozować, iż liczba ludności gminy Duszniki w 2050r. wzrośnie o **2 115** osoby i wyniesie **11 294** osób.

Tab. 29. Prognozowane zmiany liczby ludności w latach 2016 - 2046

	2020	2030	2040	2050
Liczba ludności	9 179	9 884	10 589	11 294

źródło: opracowanie własne

8.6. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

W poniższej tabeli zostały przedstawione wydatki poniesione w latach 2010 – 2020 na wykonanie sieci komunikacyjnych z rozróżnieniem na kategorie dróg oraz szczegółowe inwestycje.

Tab. 30. Wydatki gminy Duszniki na drogi w latach 2010-2020

Rok	Zadanie	Wydatki [zł]
2010	DROGI GMINNE	682 279,06
	w tym:	
	wydatki majątkowe	354 461,87
	utwardzenie drogi gminnej Sękowo – Podrzewie	61 000,00
	utwardzenie drogi gminnej Chełminko - Niewierz	56 120,00

	projekty modernizacji ulicy Szkolnej w Sękowie i ulicy Sportowej w Dusznikach	39 650,00
	modernizacja ulicy Powstańców Wielkopolskich w Dusznikach	156 958,15
	modernizacja nawierzchni części ulicy Sportowej w Podrzewiu	
	dotacje	26 400,00
	pozostałe	301 417,19
	DROGI POWIATOWE	507 919,00
	w tym:	
	pomoc finansowa na dofinansowanie remontów dróg powiatowych (Chełmno-Duszniki)	400 000,00
	pomoc finansowa na dofinansowanie remontów dróg powiatowych (Wilczyna-Grzebienisko, Brzoza-Wilkowo)	107 919,00
	RAZEM	1 190 198,06
	DROGI GMINNE	923 254,37
	w tym:	
	wydatki majątkowe	588 384,24
	modernizacja nawierzchni ulicy Szkolnej w Sękowie	485 000,00
	utwardzenie drogi gminnej – ulicy Kasztanowej w Niewierzu	60 000,00
	projekty modernizacji ulicy Kolejowej w Dusznikach	53 000,00
	dotacje	49 044,53
	pozostałe	285 525,60
	DROGI POWIATOWE	895 806,00
	w tym:	
	pomoc finansowa na dofinansowanie remontów dróg powiatowych (Chełmno-Duszniki)	415 806,00
	remont drogi powiatowej (Młynkowo-Sarbia)	173 450,00
	remont ulicy Lipowej w Grzebienisku	306 550,00
	RAZEM	1 819 060,37
	DROGI GMINNE	1 579 014,80
	w tym:	
	wydatki majątkowe	882 716,66
	przebudowa ulicy Sportowej w Dusznikach	659 898,31
	przebudowa ulicy Polnej w Sękowie	187 640,35
	projekt przebudowy ulicy Powstańców Wielkopolskich w Dusznikach	28 536,00
	projekt budowy drogi gminnej w Sękowie	6 642,00
	dotacje	320 748,00
	pozostałe	375 550,14
	DROGI POWIATOWE	240 171,00
	w tym:	
	remont drogi powiatowej (Wilczyna-Grzebienisko)	240 171,00
	DROGI WOJEWÓDZKIE	100 000,00
	w tym:	
	pomoc finansowa na dofinansowanie budowy dróg wojewódzkich (budowa chodnika przy drodze wojewódzkiej Nr 306 w Sękowie)	100 000,00
	RAZEM	1 919 185,80
	DROGI GMINNE	1 894 124,33
	w tym:	
	wydatki majątkowe	961 021,71
	przebudowa ulicy Szkolnej w Sękowie	156 574,08
	dokumentacja projektowa ulicy Osiedlowej w Podrzewiu	20 000,00
	przebudowa ulicy Łąkowej w Podrzewiu	258 194,76
	przebudowa ulicy Kolejowej w Dusznikach – I etap	494 022,33
	projekty dotyczące dróg gminnych	9 080,50
	zwrot dodatki do WUW, dotyczy przebudowy ulicy Sportowej w Dusznikach	23 150,04
	dotacje	86 797,00
	pozostałe	869 455,66
	DROGI POWIATOWE	168 516,00
	w tym:	
	remont drogi powiatowej – ulicy Broniewskiego w Dusznikach	168 516,00
	RAZEM	2 062 640,33
2014	DROGI GMINNE	4 153 898,01

2017	DROGI GMINNE	1 001 898,18 zł
	w tym:	
	wydatki majątkowe	364 151,50
	Przebudowa ul. Parkowej w Dusznikach	250 910,63 zł
	Projekt budowy ul. Kasztanowej w Grzebienisku	14 760,00 zł
	Opracowanie projektów drogowych w Podrzewiu	26 445,00 zł
	Przebudowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych	61 875,00 zł
	Budowa chodnika oraz wykonanie progu zwalniającego na ul. Długiej w Podrzewiu	10 160,87 zł
	Dotacje otrzymane	61 875,00 zł.
	pozostałe	637 746,68
		84 279,00
	DROGI POWIATOWE	
w tym:		
przebudowy drogi powiatowej nr 1886P Wilczyna – Grzebienisko w miejscowości Wilczyna	84 279,00	
	RAZEM	1 086 177,18 zł.
2018	DROGI GMINNE	5 986 058,69
	w tym:	
	wydatki majątkowe	5 054 730,30
	przebudowa ul. Lipowej w Dusznikach,	516 137,03
	przebudowa ul. Św. Floriana w Dusznikach (I etap),	323 726,80
	przebudowa ul. Jana Pawła II w Dusznikach,	164 031,89
	przebudowa ul. Kasztanowej w Grzebienisku,	296 235,28
	przebudowa ul. Kasztanowej w Niewierzu,	332 680,41
	przebudowa ul. Wiśniowej w Sękowie,	238 857,52
	przebudowa ul. Os. Spółdzielców w Wilczynie	353 719,97
	przebudowa ul. Krętej w Podrzewiu,	372 552,90
	przebudowa drogi gminnej Wilczyna-Sękowo,	1 749 942,15
	przebudowa dróg gminnych- płyty	706 846,35
	dotacje	205 100,00
	pozostałe	726 228,39
		344 500,00
		DROGI POWIATOWE
w tym:		
Pomoc finansowa na dofinansowanie przebudowy dróg powiatowych :		
Wilczyna -Grzebienisko	116 548,00	
Nowy Tomyśl-Duszniki	227 952,00	
	RAZEM	6 330 558,69
2019	DROGI GMINNE	2 347 673,02 zł
	w tym:	
	wydatki majątkowe	1 688 942,23 zł
	Przebudowa ul. Św. Floriana w Dusznikach - II etap	129 039,09
	Przebudowa ul. Wąska, Krótka w Podrzewiu	204 216,11
	Przebudowa ul. Kasztanowa w Grzebienisku	543 046,36
	Przebudowa ul. Leśna w Grzebienisku	129 952,85
	Przebudowa drogi gminnej Zakrzewko	89 446,60
	Przebudowa dróg gminnych	244 393,29
	Projekt przebudowy drogi gminnej Chetminko	17 220,00
	Projekt przebudowy drogi gminnej Zakrzewko	6 530,00
	Projekty drogowe	53 851,00
	Pozyskiwanie materiałów do zgłoszenia robót budowlanych	13 488,60
	Przebudowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych	226 258,33
	Projekty drogowe Podrzewie	10 000,00
	Projekty drogowe Sędzinko-Zalesie	11 000,00
	Projekty drogowe Sędziny	3 500,00
	Projekty drogowe Zakrzewko	7 000,00
	Dotacje otrzymane	226 258,33
pozostałe	658 730,79	
	DROGI POWIATOWE	221 109,00

	w tym:		
	Pomoc finansowa na dofinansowanie przebudowy dróg powiatowych :		
	- przebudowy drogi powiatowej nr 2738P Nowy Tomyśl – Duszniki	221 109,00	
	RAZEM	2 568 782,02	
	DROGI GMINNE	1 709 477,35	
2020	w tym:		
	wydatki majątkowe	1 196 007,29	
	Budowa drogi dojazdowej w Chełminku (FS 4000,00)	7 787,04	
	Budowa zatok autobusowych	10 770,00	
	Dofinansowanie remontu drogi przy kościele parafialnym w Sędzinach FS	4 190,28	
	Położenie kostki na przystanku Sarbia Huby (FS 1500,00)	3 800,00	
	Projekt przebudowy ul. Lipowej w Sękowie	9 730,00	
	Projekt przebudowy ul. Na Wzgórzu - Wilczyna	2 626,00	
	Projekt przebudowy ul. Parkowa w Ceradzu Dolnym	8 000,00	
	Projekt przebudowy ul. Stawna w Dusznikach	24 600,00	
	Projekty drogowe Wilczyna FS	5 000,00	
	Projekty drogowe Wilkowo	3 000,00	
	Przebudowa drogi gminnej Nr 263515P ul. Leśna w Niewierzu	357 480,00	
	Przebudowa drogi gminnej w Sędzinach	151 957,74	
	Przebudowa dróg gminnych (Wilkowo, Zakrzewko, Niewierz, Grzebienisko, Sarbia, Podrzewie, Duszniki, Sędziny ul. Niegolewskich-obręb geodezyjny Sędzinko)	66 495,00	
	Przebudowa lub budowa dróg dojazdowych (Niewierz - FS 12000,00, Wilkowo, Zakrzewko, Sędzinko)	528 127,23	
	Przebudowa ul. Kościelna w Dusznikach	3 444,00	
	Remont drogi dojazdowej do świetlicy wiejskiej w Chełminku FS	9 000,00	
		Dotacje otrzymane	150 000,00
	Pozostałe	1 046 007,29	
	DROGI POWIATOWE		
	w tym:		
	Pomoc finansowa na dofinansowanie przebudowy dróg powiatowych :	0,00	
	RAZEM	1 709 477,35	
	RAZEM W LATACH 2010-2020 w tym:		
	drogi gminne	22 657 994,30	
	drogi powiatowe	4 067 658,00	
	drogi wojewódzkie	120 000	
	RAZEM	26 845 652,30	

źródło: opracowanie własne, na podstawie danych Urzędu Gminy Duszniki

W latach 2010 – 2020 na realizację zadań inwestycyjnych w zakresie sieci komunikacyjnych wydano 26 845 652,30 zł. Największe wydatki nastąpiły w roku 2018- 6 330 558,69zł, co stanowi ok. 23,6% ogółu wydatków na ten cel w omawianych latach. Rekordowe wydatki w roku 2018 są związane z realizacją wielu priorytetowych inwestycji z zakresu sieci komunikacyjnych – przebudowy dróg gminnych.

W tabeli poniżej zestawione zostały szczegółowe informacje dotyczące wydatków poniesionych w latach 2010 – 2020 na wykonanie niezbędnej infrastruktury technicznej oraz społecznej.

Tab. 31. Wydatki na zadania inwestycyjne w zakresie infrastruktury technicznej oraz społecznej

Rok	Zadanie	Wydatki [zł]
-----	---------	--------------

2010	Odnowa i rozwój wsi w Sędzinku	414 496,73
	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej Ceradz Dolny oraz przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenach zabudowy rozproszonej	930 829,93
	Budowa sieci wodociągowej Ceradz Dolny	111 371,44
	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej na terenie za Urzędem Gminy Duszniki	166 042,86
	Place zabaw	75 363,00
	RAZEM	1 698 103,96
2011	Odnowa i rozwój wsi w Młynkowie	329 259,29
	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej Sędziny-Wierzeja oraz przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na ulicy Chełmińskiej w Dusznikach	3 084 725,34
	RAZEM	3 413 984,63
2012	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Grzebienisku	526 033,92
		789 086,16
	Odnowa wsi Kunowo	109 545,25
	Odnowa wsi Ceradz Dolny	257 602,94
	RAZEM	1 682 268,27
2013	Budowa sieci wodociągowej przy boisku sportowym	89 975,16
	Budowa i naprawa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenach zabudowy rozproszonej	868 464,87
	Odnowa wsi Mieściska	172 756,75
	Budowa sali sportowej w Dusznikach	5 598 672,11
	Budowa budynku Warsztatów Terapii Zajęciowej	969 792,11
	Budowa oświetlenia w Dusznikach - ulica Kolejowa	120 428,78
	Remont i przebudowa budynku kotłowni na świetlicę wiejską w miejscowości Brzoza	186 412,81
	Remont i przebudowa w celu zmiany sposobu użytkowania lokalu w budynku "Domu Katolickiego" na świetlicę wiejską w Wilczynie	229 096,27
	RAZEM	8 235 598,86
2014	Budowa sieci wodociągowej w Dusznikach – ulice: Kolejowa, Parkowa, Wiosenna, Lipowa	549 933,55
	Budowa „Miasteczka ruchu drogowego”	108 834,80
	RAZEM	658 768,35
2015	Budowa przedszkola w Dusznikach	3 540 835,01
	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w Sękowie	159 153,16
	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w Podrzewiu	64 750,47
	Budowa oświetlenia ulicznego Duszniki - ulica Stawna	51 304,91
	RAZEM	3 816 043,55
2016	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w Grzebienisku - ulica Parkowa	100 053,30
	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w Dusznikach - ulica Powstańców Wielkopolskich	95 000,00
	Budowa oświetlenia ulicznego w Podrzewiu- ulica Łąkowa	27 347,24
	RAZEM	222 400,54
2017	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Grzebienisku z zakupem cysterny	3 569 116,87
	Projekt budowy przepompowni w Grzebienisku, ul. Kasztanowa	7 388,00
	Dokumentacja i budowa wodociągu w Dusznikach, ul. Szamotulska i w Chełminku	116 912,81
	Przygotowanie terenów w zakresie budowy sieci wodociągowych i kanalizacji sanitarnych w Gminie	300,00
	Budowa garażu na oczyszczalni ścieków w Dusznikach	120 540,00
	Modernizacja sieci wodociągowej ul. Jana Pawła II w Dusznikach (ok.100m)	24 982,63
	Zakup przyczepy do osadu na oczyszczalni ścieków w Grzebienisku	35 000,00
	Projekt budowy budynku socjalnego	29 531,00
	Dofinansowanie zakupu samochodu służbowego dla Policji	32 500,00
	Projekt strażnicy OSP w Podrzewiu	25 780,50
	Zakup sprzętu pożarniczego dla jednostek OSP Gminy Duszniki	208 774,05
	Zakup motopompy pływającej dla OSP Duszniki	5 166,00
	Budowa oświetlenia ulicznego	213 668,68
	Dokumentacja oświetlenia ulicznego	6 651,99
	Budowa zasilania elektrycznego muszli w parku w Dusznikach	14 957,90
	Projekt oświetlenia na ul. Okrężnej i Parkowej w Ceradzu Dolnym	5 990,00
Projekt oświetlenia ulicznego w Podrzewiu	2 915,00	

	Projekt oświetlenia ulicznego w Sękowie - ul. Szkolna i ul. Lipowa	3 530,00
	Oświetlenie uliczne Zakrzewko	8 658,80
	Oświetlenie uliczne Sędzinko	10 262,95
	Budowa oświetlenia ulicznego	213 668,68
	Przebudowa dachu - stary i nowy budynek CAK, aranżacja nowego budynku CAK od strony zachodniej	82 779,00
	RAZEM	802 803,00
2018	Projekt zbiornika SUW Sarbia	52 000,00
	Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	123 780,55
	Budowa sieci wodociągowej w Wierzei	35 240,62
	Budowa oświetlenia ulicznego Duszniki (Niewierska, Chełmińska)	65 601,11
	Budowa oświetlenia ulicznego Duszniki (Podrzewska)	43 217,59
	Budowa oświetlenia ulicznego Duszniki (Brzozowa)	22 694,22
	Budowa oświetlenia ulicznego Sędzinko (Szkolna)	51 298,92
	Budowa oświetlenia ulicznego Grzebienisko (Miodowa)	43 764,50
	Budowa oświetlenia ulicznego Sędziny (Parkowa)	18 198,70
	Budowa oświetlenia hybrydowego w Chełminku	11 746,50
	Ceradz Dolny - oświetlenie uliczne	11 131,50
	Grzebienisko - oświetlenie uliczne	12 000,00
	Mieściska-Sarbia - oświetlenie uliczne	3 618,30
	Sędzinko-Zalesie - oświetlenie uliczne	14 973,25
	Wilkowo - projekt oświetlenia ulicznego	2 300,00
	Aranżacja nowego budynku CAK od strony zachodniej	84 751,92
	Projekt i montaż pomnika w Dusznikach	5 219,80
	Zakup siłowni zewnętrznych i placu zabaw	41 906,10
Zakup kontenerów na PSZOK	53 136,00	
	RAZEM	696 579,58
2019	Budowa przepompowni ścieków w Grzebienisku	211 580,57
	Budowa sieci wodociągowej w Dusznikach -ul. Broniewskiego - ul. Łąkowa	81 749,93
	Projekty wodno-kanalizacyjne	12 338,00
	Budowa budynku socjalnego	7 343,00
	Budowa ogrodzenia przy kontenerach mieszkaniowych	29 800,00
	Zakup kontenerów mieszkaniowych	44 094,43
	Zakup kamery termowizyjnej dla OSP Duszniki	8 412,03
	Przebudowa kotłowni w Szkole Podstawowej w Grzebienisku z paliwa stałego na gazowe wraz z instalacją gazu	291 155,03
	Wymiana dachu na Oddziale Przedszkola w Sękowie	274 653,43
	Zakup traktorka do koszenia poboczy dróg gminnych	30 529,19
	Budowa oświetlenia ulicznego Duszniki (Chełmińska)	52 758,10
	Budowa oświetlenia ulicznego Duszniki (Podrzewska)	37 073,84
	Budowa oświetlenia ulicznego Grzebienisko (Miodowa)	36 949,31
	Budowa oświetlenia ulicznego Chełminko	375,76
	Budowa oświetlenia ulicznego Podrzewie (Wąska)	13 585,00
	Budowa oświetlenia ulicznego Wilkowo (Bukowska)	30 125,77
	Pozyskiwanie materiałów do zgłoszenia robót budowlanych	2 859,75
	Budowa oświetlenia ulicznego Ceradz Dolny (Okrężna-2 lampy)	14 919,24
	Podrzewie - projekt oświetlenia ulicznego	5 514,00
	Zakup lamp hybrydowych	62 711,56
	Zakup lampy hybrydowej Brzoza-Grodziszczko	6 721,00
	Zakup lampy hybrydowej Ceradz Dolny	10 000,00
	Zakup lampy hybrydowej Chełminko	5 000,00
	Zakup lampy hybrydowej Duszniki	10 000,00
	Zakup lampy hybrydowej Mieściska-Sarbia	11 000,00
	Zakup lamp hybrydowych Sędzinko-Zalesie	8 365,00
	Przebudowa w Centrum Animacji Kultury w Dusznikach	252 072,01
	Przebudowa świetlicy wiejskiej w Grzebienisku (dokumentacja)	11 396,00
	Zakup traktorka ogrodowego STIHL z osprzętem	23 932,00
	Zakup siłowni zewnętrznej Grzebienisko	24 557,03
Zakup placu zabaw Młynkowo	10 824,00	
	RAZEM	1 227 077,02

2020	Budowa sieci wodociągowych i kanalizacyjnych	186 460,23
	Projekty budowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	22 323,00
	Dofinansowanie zakupu samochodu dla Policji w Dusznikach	80 000,00
	Dofinansowanie zakupu samochodu pożarniczego dla OSP Ceradz Dolny	37 000,00
	Zakup pieca - Szkoła Podstawowa w Sędzinku	10 516,50
	Zakup samochodu do przewozu osób	108 886,00
	Budowa drogi do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	60 410,69
	Budowa oświetlenia ulicznego Ceradz Dolny Parkowa	76 108,24
	Budowa oświetlenia ulicznego Mieściska	23 965,97
	Budowa oświetlenia ulicznego Podrzewie Spacerowa	23 974,97
	Budowa oświetlenia ulicznego Sędzinko Sportowa	23 965,97
	Budowa oświetlenia ulicznego Sękowo Lipowa	23 965,97
	Budowa oświetlenia ulicznego ul. Szkolna w Sękowie	20 000,00
	Projekt oświetlenia Grzebienisko FS	5 000,00
	Projekt oświetlenia Grzebienisko Wierzbowa	412,00
	Projekt oświetlenia Sędziny Czereśniowa	2 281,00
	Projekt oświetlenia Sędziny FS	3 500,00
	Projekt oświetlenia Sękowo Szkolna	5 043,00
	Zakup lampy hybrydowej - Podrzewie ul. Polna	13 468,50
	Zakup lampy hybrydowej Brzoza	18 937,00
	Zakup lampy hybrydowej Brzoza FS	8 000,00
	Zakup lampy hybrydowej Ceradz Dolny FS	10 000,00
	Zakup lampy hybrydowej Duszniki FS	12 262,00
	Zakup lampy hybrydowej Duszniki Łakowa	1 206,50
	Zakup lampy hybrydowej Grzebienisko Leśna	13 468,50
	Zakup lampy hybrydowej Młynkowo	13 468,50
	Zakup lampy hybrydowej z Zakrzewku (FS 9000,00)	9 471,00
	Zakup lampy hybrydowej Wierzeja (FS 6000,00)	13 468,50
	Zakup lampy hybrydowej Wilczyna	9 840,00
	Przebudowa tarasu i schodów zewnętrznych	143 544,69
	Budowa pochylni dla osób niepełnosprawnych oraz remont schodów zewnętrznych przy budynku BPiCAK w Dusznikach	291 999,94
	Budowa wiat Sędzinko - Zalesie FS	13 756,83
	Budowa wiat w sołectwach	34 195,82
	Budowa wiaty Grodziszczko FS	7 460,65
	Budowa wiaty Mieściska FS	10 000,00
	Budowa wiaty Wierzeja FS	8 000,00
	Budowa wiaty Wilkowo FS	8 613,61
	Projekt i wykonanie placu zabaw Sękowo FS	11 611,20
	Zakup placu zabaw Grzebienisko FS	14 391,00
	RAZEM	1 092 194,55
	RAZEM LATA 2010 - 2020	26 942 030,23

źródło: opracowanie własne, na podstawie danych Urzędu Gminy Duszniki

W latach 2010 – 2020 na realizację zadań inwestycyjnych w zakresie infrastruktury technicznej oraz społecznej wydano 26 942 030,23 zł. Największe wydatki nastąpiły w roku 2013 - 8 235 598,86 zł, co stanowi 30,6% ogółu wydatków na ten cel w omawianych latach. Rekordowe wydatki w roku 2013 są związane z realizacją wielu priorytetowych inwestycji z zakresu infrastruktury społecznej, m.in. budową sali sportowej w Dusznikach czy budową budynku Warsztatu Terapii Zajęciowej.

Po przeanalizowaniu prognozowanego wyniku budżetowego do 2024r., szczegółowych wydatków na cele związane z wykonaniem sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy, udziału ludności

korzystającej z sieci wodociągowej czy kanalizacyjnej, możliwość pozyskania dotacji unijnych lub inwestorów prywatnych uznać należy, iż Gmina Duszniki posiada możliwości finansowania wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy.

8.7. Potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy, na obszarach zwartych oraz objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

W związku z lokalizacją nowej zabudowy na terenach gminy konieczne będzie, w pierwszej kolejności, wyposażenie tych terenów w infrastrukturę techniczną (sieć wodociągową i kanalizacyjną) i drogową (utwardzenie dróg, chodniki, oświetlenie uliczne). Konieczne będzie również zabezpieczenie funduszy przeznaczonych na odbieranie, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy Duszniki oraz świadczenie usług transportowych w zakresie przywozu i odwozu dzieci i młodzieży do szkół. Podkreślić należy, iż gmina Duszniki w swoich planach finansowych na najbliższe lata uwzględniła potrzeby inwestycyjne wynikające z konieczności realizacji zadań własnych związanych z lokalizacją nowej zabudowy.

W tabeli poniżej przedstawiony został wykaz przedsięwzięć wieloletnich zaprezentowany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Duszniki na lata 2017 – 2024. W najbliższych latach do najważniejszych przedsięwzięć wieloletnich zaliczyć należy m.in. modernizację dróg gminnych.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Duszniki

Tab. 32. Wydatki gminy Duszniki na przedsięwzięciach w latach 2017-2020

Lp.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji programu	Łączne nakłady finansowe	Limity wydatków w poszczególnych latach				Limit zobowiązań
					2017	2018	2019	2020	
1. Wydatki na przedsięwzięcia - ogółem, z tego:				18 646 717,00	5 118 448,00	1 272 303,00	297 769,00	0,00	6 688 520,00
1.a wydatki bieżące				2 972 999,00	861 448,00	672 303,00	297 769,00	0,00	1 831 520,00
1.b wydatki majątkowe				15 673 718,00	4 257 000,00	600 000,00	0,00	0,00	4 857 000,00
1.1. Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1, 2 i 3, z tego:				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.1. wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2. wydatki majątkowe				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2. Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno - prywatnego, z tego:				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.1. wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.2. wydatki majątkowe				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3. Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1 i 1.2), z tego:				18 646 717,00	5 118 448,00	1 272 303,00	297 769,00	0,00	6 688 520,00
1.3.1. wydatki bieżące				2 972 999,00	861 448,00	672 303,00	297 769,00	0,00	1 831 520,00
1.3.1.1	Ubezpieczenie mienia gminnego - ochrona mienia	Urząd Gminy	2015-2017	231 069,00	77 023,00	0,00	0,00	0,00	77 023,00
1.3.1.2	Odbieranie, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Duszniki	Urząd Gminy	2015-2019	2 282 896,00	595 538,00	595 538,00	297 769,00	0,00	1 488 845,00
1.3.1.3	Dowozy i odwozy dzieci i młodzieży do Zespołu Szkół w Grzebienisku w latach szkolnych 2015/2016 i 2016/2017.	GZO	2015-2017	203 149,00	60 945,00	0,00	0,00	0,00	60 945,00
1.3.1.4	Świadczenie usług transportowych w zakresie przywozu i odwozu dzieci i młodzieży do Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Dusznikach, Przedszkola w Dusznikach oraz oddziału zamiejscowego w Sękowie Przedszkola w Dusznikach, w latach szkolnych 2016/2017 i 2017/2018	GZO	2016-2018	255 885,00	127 942,00	76 765,00	0,00	0,00	204 707,00
1.3.2. wydatki majątkowe				15 673 718,00	4 257 000,00	600 000,00	0,00	0,00	4 857 000,00
1.3.2.1	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Grzebienisku z zakupem cysterny	Urząd Gminy	2016-2017	6 029 644,00	3 389 000,00	0,00	0,00	0,00	3 389 000,00
1.3.2.2	Modernizacje dróg gminnych	Urząd Gminy	2012-2018	7 152 000,00	393 000,00	500 000,00	0,00	0,00	893 000,00
1.3.2.3	Pomoc finansowa na dofinansowanie przebudowy dróg powiatowych	Urząd Gminy	2011-2017	2 019 074,00	200 000,00	0,00	0,00	0,00	200 000,00
1.3.2.4	Budowa oświetlenia ulicznego LED w miejscowościach Gminy Duszniki	Urząd Gminy	2015-2018	473 000,00	275 000,00	100 000,00	0,00	0,00	375 000,00

źródło: opracowanie własne, na podstawie danych Urzędu Gminy Duszniki

8.8. Potrzeby inwestycyjne gminy, a możliwości finansowania

Gmina Duszniki w perspektywie krótko i długoterminowej planuje realizację wielu inwestycji. Realizacja najważniejszych z nich obciąży budżet samorządu. Zaznaczyć jednak należy, iż zakłada się finansowanie ww. inwestycji z funduszy pochodzących z dotacji celowych, dofinansowań oraz w ramach partycypacji kosztów z potencjalnymi Inwestorami. Gmina Duszniki w planowaniu wydatków zmuszona będzie realizować inwestycje według pilności potrzeb.

Biorąc powyższe pod uwagę uznać należy, iż gmina Duszniki w sposób racjonalny i zrównoważony będzie realizowała kolejne inwestycje z zakresu infrastruktury technicznej, drogowej i społecznej. Przeanalizowanie kondycji finansowej gminy oraz ilość zrealizowanych inwestycji pozwala uznać, iż gmina Duszniki będzie wywiązywała się z realizacji zadań własnych.

8.9. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę

- zabudowa mieszkaniowa, mieszkaniowo – usługowa, mieszkaniowo - produkcyjna

Zgodnie z przeprowadzoną prognozą demograficzną uznać należy, iż liczba ludności gminy Duszniki do roku 2050 wzrośnie o 2 115 osoby i wyniesie **11 294** osób. Dla takiej liczby mieszkańców konieczne będzie uwzględnienie powierzchni użytkowej nowej zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo – usługowej, mieszkaniowo – produkcyjnej.

W roku 2020 przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w gminie Duszniki wynosiła 30,5 m², a w jednym mieszkaniu zamieszkiwało średnio 3,43 osób.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową, mieszkaniowo – usługową, mieszkaniowo - produkcyjną wynikające z prognozy demograficznej wyniesie zatem około **64 507,50 m²**.

W celu polepszenia jakości zamieszkania można przyjąć dążenie do uzyskania wyższego wskaźnika powierzchni użytkowej mieszkania na 1 osobę przynajmniej na poziomie 35,0 m². Zatem zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową, mieszkaniowo – usługową wynikającą z dążenia do zwiększenia powierzchni użytkowej mieszkania na 1 osobę wyniesie **50 823,00 m²**.

Analizy społeczne, środowiskowe, społeczno - gospodarcze a także analizy decyzji administracyjnych z zakresu warunków zabudowy i zagospodarowania terenów (w tym około 1937 wydanych decyzji o warunkach zabudowy w latach 2010-2020), wykazały kolejne zapotrzebowanie na ok. **348 660,00 m²** powierzchni użytkowej nowej zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo – usługowej, mieszkaniowo - produkcyjnej. Łączne

zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową, mieszkaniowo – usługową, mieszkaniowo - produkcyjną wynosi więc **463 990,50 m²**.

- zabudowa produkcyjna, usługowa

Dla prognozowanej liczby nowych podmiotów gospodarczych należy przewidzieć tereny, na których będą mogły być zlokalizowane nowe przedsiębiorstwa. Konieczne jest określenie zapotrzebowania na nowe tereny przeznaczone pod funkcje usługowe oraz produkcyjne, magazynowe, składowe. W celu oszacowania ww. zapotrzebowania konieczne jest przyjęcie założenia, iż jeden podmiot gospodarki narodowej (przedsiębiorstwo) będzie znajdował się na jednej działce budowlanej. Zaznaczyć należy, iż powierzchnia zabudowy poszczególnych budynków została określona na podstawie przeanalizowania parametrów istniejącej zabudowy, zapisów obowiązujących planów miejscowych oraz ustaleń decyzji o warunkach zabudowy. Z uwagi na różnorodne formy architektoniczne budynków oraz zawiłości związane z obliczaniem powierzchni użytkowej budynków proponuje się przyjąć wielkości powierzchni użytkowej budynków na działce budowlanej określone w poniższej tabeli

Tab. 33. Zestawienie powierzchni zabudowy oraz powierzchni użytkowych niezbędnych do wyliczenia zapotrzebowania na nową zabudowę produkcyjną, usługową

L.p.	Funkcja	Powierzchnia pojedynczej działki budowlanej [m ²]	Powierzchnia użytkowa budynku [m ²]
1.	U	2000	200
2.	RU/U/P	5000	300
3.	P/U	7000	300
ŚREDNIA			~ 267

źródło: opracowanie własne

***OBJAŚNIENIA:**

U tereny zabudowy usługowej,

RU/U/P tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych, tereny zabudowy usługowej i produkcyjnej

P/U tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej,

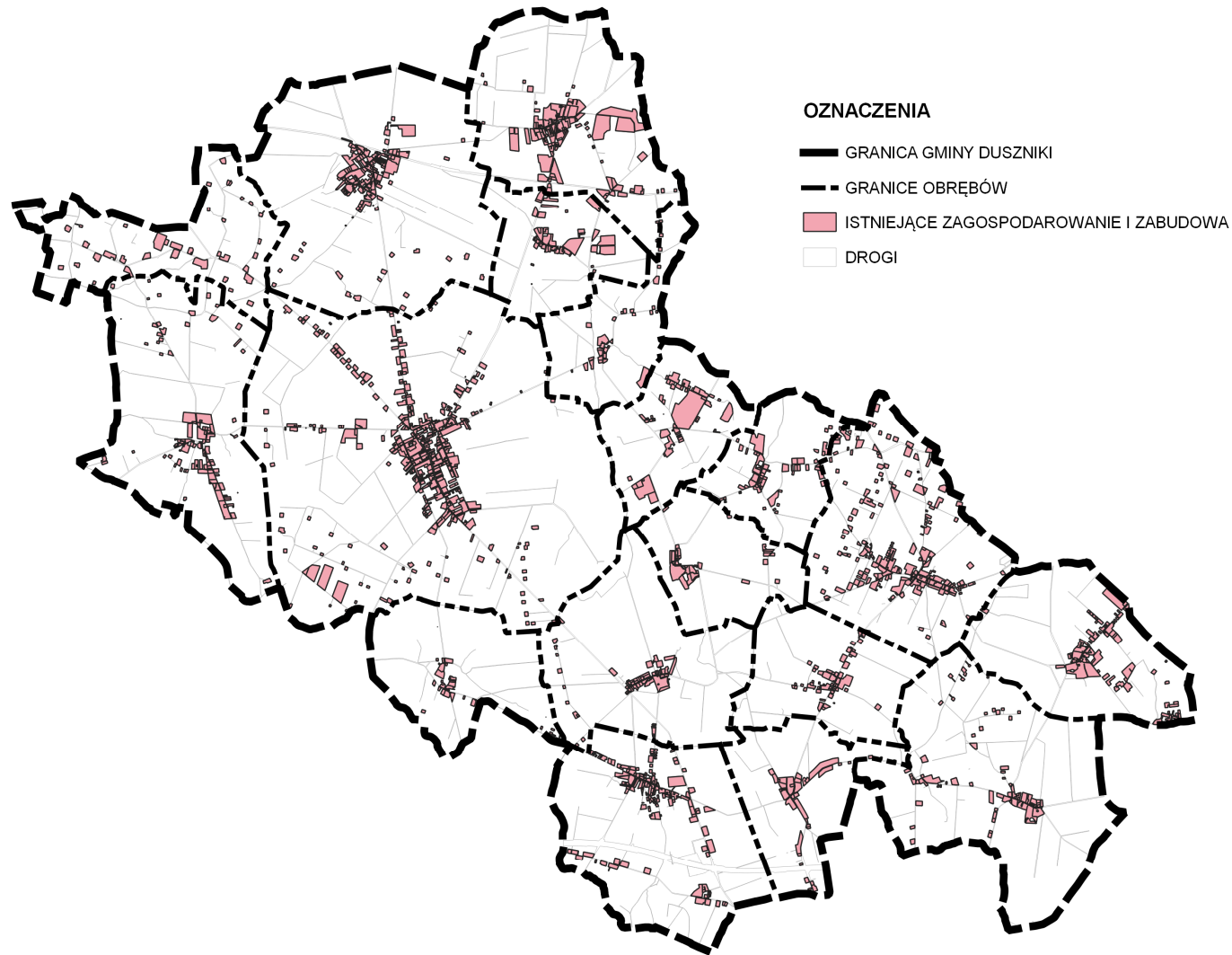
Dla dalszych obliczeń przyjmuje się średnią powierzchnię użytkową budynku, czyli 267 m². W związku z powyższym zapotrzebowanie na nową zabudowę związaną z usługami oraz produkcją w gminie Duszniki wyrażoną w powierzchni użytkowej budynków wynosi **186 900,00 m²** (ok. 700 nowych podmiotów gospodarki narodowej x 267 m² powierzchni użytkowej jednego budynku).

Analizy społeczne, środowiskowe, społeczno - gospodarcze a także analizy decyzji administracyjnych z zakresu warunków zabudowy i zagospodarowania terenów, wykazały kolejne zapotrzebowanie na ok. **11 799,56** m² powierzchni użytkowej budynków. Łączne zapotrzebowanie na zabudowę usługową, produkcyjną wynosi więc ok. **198 699,56 m²** powierzchni użytkowej budynków.

8.10. Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej (zwarte obszary osadnicze)

Rozważania odnośnie bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę należy rozpocząć od określenia obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej (zwarte obszary osadnicze). W tym celu konieczne jest przeanalizowanie przestrzennego rozmieszczenia istniejącej zabudowy (rycina poniżej), wydanych decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Analizując poniższą rycinę zauważyć można, iż istniejąca zabudowa zlokalizowana jest przede wszystkim w ukształtowanych centrach wsi, przy głównych ciągach komunikacyjnych. Istniejąca zabudowa ma charakter zwarty w ramach ukształtowanych jednostek wiejskich a także charakter zabudowy rozproszonej.

ryc. 8. Istniejące zagospodarowanie i zabudowa na terenie gminy Duszniki

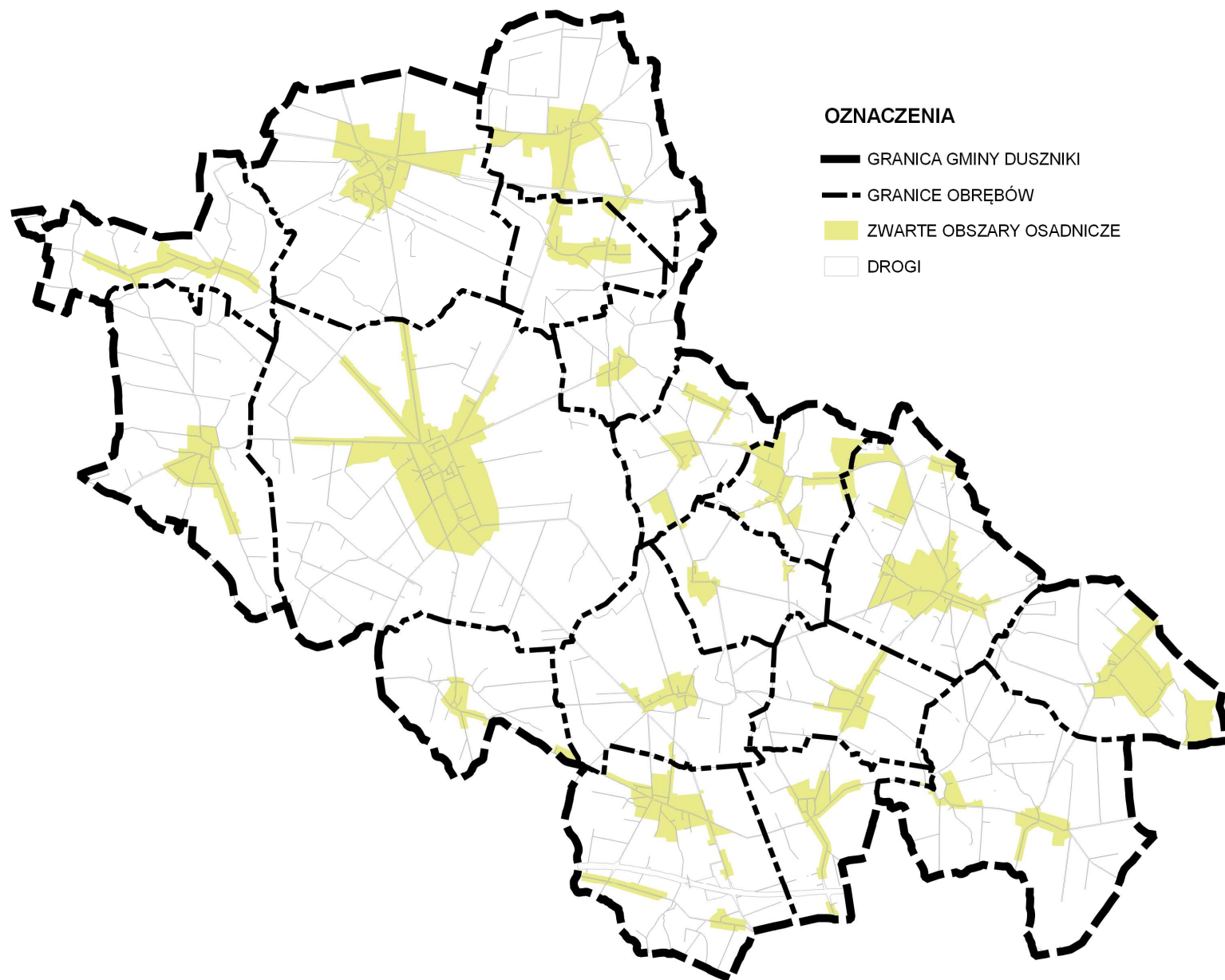

źródło: opracowanie własne

Na tak powstałym szkielecie można wyodrębnić obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej (zwarte obszary osadnicze). Na rycinie poniżej przedstawione zostało przestrzenne rozłożenie zwartych obszarów osadniczych na terenie gminy Duszniki.

Po przeprowadzeniu inwentaryzacji istniejącej zabudowy i wyodrębnieniu jej ze zwartych obszarów znajdujących się na terenie gminy Duszniki można przystąpić do oszacowywania powierzchni rezerw w obrębie zwartych obszarów osadniczych.

ryc. 9. Zwarte obszary osadnicze na terenie gminy Duszniki

źródło: opracowanie własne

Kolejnym krokiem niezbędnym do uzyskania powierzchni użytkowej rezerw istniejących w zwartych obszarach osadniczych jest przyjęcie dla każdej funkcji średniej wielkości pojedynczej działki oraz powierzchni użytkowej budynków na pojedynczej działce. Wskaźniki te zostały określone na podstawie przeanalizowania poszczególnych funkcji istniejącej zabudowy w gminie Duszniki, zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz parametrów charakterystycznych takich jak: wielkość działki, powierzchnia zabudowy i intensywność zabudowy. W tabeli poniżej zestawione zostały powierzchnie rezerw w obrębie zwartych obszarów osadniczych z podziałem na funkcje zabudowy.

Tab. 34. Powierzchnie rezerw w zwartych jednostkach osadniczych

Funkcja terenu*	Powierzchnia rezerw w zwartych jednostkach osadniczych [m ²]	Powierzchnia pojedynczej działki [m ²]	Liczba działek	Powierzchnia użytkowa zabudowy na pojedynczej działce [m ²]	Powierzchnia użytkowa zabudowy rezerw zwartych jednostek osadniczych [m ²]
1	2	3	4 (2/3)	5	6 (4x5)
RM	0,00	3000	0	200	0,00
MN/RM	812 872,00	2000	406,43	150	60 965,40
MN	1 050 700,00	1000	1050,70	150	157 605,00
ML/MN	61 308,00	1000	61,30	150	9 196,20
MN/U	5 621 700,00	1500	3747,80	160	599 648,00
MN/P/U	544 049,00	2000	272,02	200	54 404,90
U	3 763,00	2000	1,88	200	376,30
RU/U/P	98 404,00	5000	19,68	300	5 904,24
P/U	831 140,00	7000	118,73	300	35 620,29
RAZEM	9 023 936,00	-	-	-	923 20,33

źródło: opracowanie własne

***OBJAŚNIENIA:**

- RM** tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych,
- MN/RM** tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych,
- MN** tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- ML/MN** tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- MN/U** tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej
- MN/P/U** tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej,
- U** tereny zabudowy usługowej,
- RU/U/P** tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych, tereny zabudowy usługowej i produkcyjnej
- P/U** tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej,

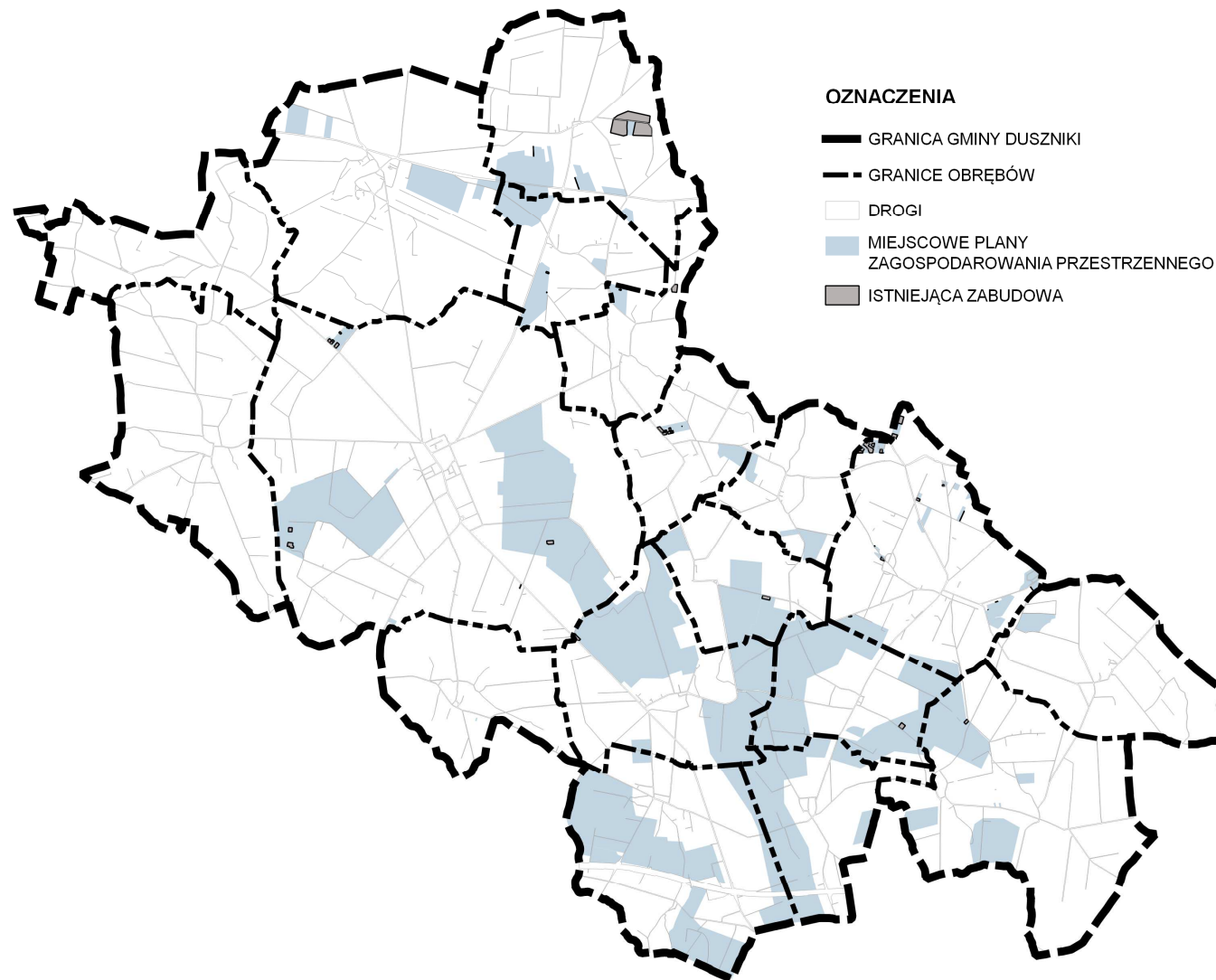
Na terenie gminy Duszniki w obszarach o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej - zwartych obszarach osadniczych występuje łącznie **923 720,33** m² rezerw powierzchni użytkowej zabudowy.

8.11. Chłonność obszarów przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę

Podobnie jak w przypadku zwartych obszarów osadniczych rozważania odnośnie rezerw powierzchni przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy rozpocząć od określenia przestrzennego rozłożenia obowiązujących planów miejscowych na terenie gminy Duszniki.

Po przeprowadzeniu inwentaryzacji istniejącej zabudowy i wyodrębnieniu jej z obowiązujących miejscowych planów znajdujących się na terenie gminy Duszniki można przystąpić do oszacowywania powierzchni rezerw w obrębie planów miejscowych. W celu obliczenia chłonności w ramach planów miejscowych, wzięto pod uwagę część obszarów objętych obowiązującymi planami miejscowymi na terenie gminy, które nie zawierają się w zwartych obszarach osadniczych. Granice planów miejscowych poza zwartymi obszarami osadniczymi wraz z istniejącą zabudową przedstawiono na poniższej rycinie.

ryc. 10. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Duszniki poza zwartymi obszarami osadniczymi wraz z istniejącą zabudową

źródło: opracowanie własne

Kolejnym krokiem niezbędnym do uzyskania powierzchni użytkowej zabudowy rezerw w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jest przyjęcie dla każdej funkcji średniej wielkości pojedynczej działki oraz powierzchni użytkowej budynków na pojedynczej działce. Wskaźniki te zostały określone na podstawie przeanalizowania poszczególnych funkcji istniejącej zabudowy w gminie Duszniki, zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz parametrów charakterystycznych takich jak: wielkość działki, powierzchnia zabudowy i intensywność zabudowy. W tabeli poniżej zestawione zostały powierzchnie rezerw w obrębie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Tab. 35. Powierzchnie rezerw w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Funkcja terenu*	Powierzchnia rezerw w zwartych jednostkach osadniczych [m ²]	Powierzchnia pojedynczej działki [m ²]	Liczba działek	Powierzchnia użytkowa zabudowy na pojedynczej działce [m ²]	Powierzchnia użytkowa zabudowy rezerw zwartych jednostek osadniczych [m ²]
1	2	3	4 (2/3)	5	6 (4x5)
RM	17 769,00	3000	5,92	200	1 184,60
MN/RM	6 496,00	2000	3,24	150	487,20
MN	1 132 800,00	1000	1132,80	150	1 699 200,00
ML/MN	0,00	1000	0,00	150	0,00
MN/U	44 510,00	1500	29,67	160	4747,73
MN/P/U	0,00	2000	0,00	200	0,00
U	10 216,00	2000	5,10	200	1021,60
RU/U/P	0,00	5000	0,00	300	0,00
P/U	2 295 400,00	7000	327,91	300	98374,29
RAZEM	3 507 191,00	-	-	-	275735,42

źródło: opracowanie własne

***OBJAŚNIENIA:**

- RM** tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych,
- MN/RM** tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych,
- MN** tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- ML/MN** tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- MN/U** tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej
- MN/P/U** tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej,
- U** tereny zabudowy usługowej,
- RU/U/P** tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych, tereny zabudowy usługowej i produkcyjnej
- P/U** tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej,

Na terenie gminy Duszniki w granicach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, poza zwartymi obszarami osadniczymi występuje łącznie ok. **275 735,42 m²** rezerw powierzchni użytkowej zabudowy.

8.12. Chłonność obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zwartych obszarów osadniczych) oraz obszarów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W tabeli poniżej przedstawione zostało zestawienie rezerw powierzchni w obrębie istniejących zwartych obszarów osadniczych oraz w planach miejscowych. Na terenie gminy Duszniki występuje łącznie ok. **1 199 455,75 m²** rezerw powierzchni użytkowej zabudowy.

Tab. 36. Zestawienie powierzchni rezerw w obrębie istniejących zwartych obszarów osadniczych oraz w planach miejscowych

Funkcja terenu	Rezerwy powierzchni					
	w tym:				Ogółem	
	w obrębie zwartych obszarów osadniczych		w planach miejscowych		w obrębie zwartych obszarów osadniczych oraz w planach miejscowych	
	powierzchnia terenów	powierzchnia użytkowa zabudowy	powierzchnia terenów	powierzchnia użytkowa zabudowy	powierzchnia terenów	powierzchnia użytkowa zabudowy
	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]
1	2	3	4	5	6	7
RM	0,00	0,00	17 769,00	1 184,60	17 769,00	1 184,60
MN/RM	812 872,00	60 965,40	6 496,00	487,20	819 368,00	61 452,60
MN	1 050 700,00	157 605,00	1 132 800,00	169 920,00	2 183 500,00	327 525,00
ML/MN	61 308,00	9 196,20	0,00	0,00	61 308,00	9 196,20
MN/U	5 621 700,00	599 648,00	44 510,00	4 747,73	5 666 210,00	604 395,73
MN/P/U	544 049,00	54 404,90	0,00	0,00	544 049,00	54 404,90
U	3 763,00	376,30	10 216,00	1 021,60	13 979,00	1 397,90
RU/U/P	98 404,00	5 904,24	0,00	0,00	98 404,00	5 904,24
P/U	831 140,00	35 620,29	2 295 400,00	98 374,29	3 126 540,00	133 994,58
RAZEM	9 023 936,00	923 720,33	3 507 191,00	275 735,42	12 531 127,00	1 199 455,75

źródło: opracowanie własne

***OBJAŚNIENIA:**

- RM** tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych,
- MN/RM** tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych,
- MN** tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- ML/MN** tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- MN/U** tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej

MN/P/U	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej,
U	tereny zabudowy usługowej,
RU/U/P	tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych, tereny zabudowy usługowej i produkcyjnej
P/U	tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej,

8.13. Zapotrzebowanie na nową zabudowę, a chłonność obszarów

Na podstawie przeprowadzonych analiz ekonomicznych, finansowych, środowiskowych, społecznych i gospodarczych oraz prognozy demograficznej gmina Duszniki do roku 2050 będzie wykazywała zapotrzebowanie na **463 990,50 m²** powierzchni użytkowej nowej zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo – usługowej, mieszkaniowo - produkcyjnej oraz **198 699,56 m²** pod zabudowę produkcyjną, usługową. Łączne zapotrzebowanie wynikające z powyższych analiz na nową zabudowę do 2050 r. wyniesie **662 690,21 m²** powierzchni użytkowej zabudowy (zapotrzebowanie wynikające z analiz, bez uwzględnienia zapotrzebowania wynikającego z niepewności rozwojowych).

Tab. 37. Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową, mieszkaniowo – usługową, mieszkaniowo - produkcyjną na terenie gminy Duszniki

Funkcja terenu*		Powierzchnia użytkowa zabudowy [m ²]
1	Zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową, mieszkaniowo – usługową, mieszkaniowo - produkcyjną wynikające z:	463 990,50 m²
	<ul style="list-style-type: none"> • prognozy demograficznej, • polepszenia jakości zamieszkania – wzrost wskaźnika powierzchni użytkowej mieszkania na 1 osobę, • analiz wydanych decyzji o warunkach zabudowy, • analiz środowiskowych i społecznych, • analiz finansowych, 	
2	Zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową, mieszkaniowo – usługową, mieszkaniowo - produkcyjną wynikające z niepewności procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz nie więcej niż o 30% (zgodnie z art. 10, ust. 7 pkt 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2022 poz. 503))	139 197,15 m²
RAZEM		603 187,65m²

źródło: opracowanie własne

Dokonując obliczeń zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniową, mieszkaniowo – usługową, mieszkaniowo - produkcyjną uwzględniono w ramach zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo – usługowej, mieszkaniowo - produkcyjnej również funkcje mieszane w tym:

- RM** tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych,
- MN/RM** tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych,
- MN** tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- ML/MN** tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- MN/U** tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej
- MN/P/U** tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej.

Powierzchnia rezerw w zwartych obszarach osadniczych oraz planach miejscowych dla funkcji mieszkaniowej, mieszkaniowo – usługowej, mieszkaniowo - produkcyjnej przedstawia się następująco:

Tab. 38. Zestawienie powierzchni rezerw w obrębie istniejących zwartych obszarów osadniczych oraz w planach miejscowych – dla zabudowy o funkcji mieszkaniowej, mieszkaniowo – usługowej, mieszkaniowo - produkcyjnej

Funkcja terenu	Rezerwy powierzchni					
	w tym:				Ogółem	
	w obrębie zwartych obszarów osadniczych		w planach miejscowych		w obrębie zwartych obszarów osadniczych oraz w planach miejscowych	
	powierzchnia terenów	powierzchnia użytkowa zabudowy	powierzchnia terenów	powierzchnia użytkowa zabudowy	powierzchnia terenów	powierzchnia użytkowa zabudowy
	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]
1	2	3	4	5	6	7
RM	0,00	0,00	17 769,00	1 184,60	17 769,00	1 184,60
MN/RM	812 872,00	60 965,40	6 496,00	487,20	819 368,00	61 452,60
MN	1 050 700,00	157 605,00	1 132 800,00	169 920,00	2 183 500,00	327 525,00
ML/MN	61 308,00	9 196,20	0,00	0,00	61 308,00	9 196,20
MN/U	5 621 700,00	599 648,00	44 510,00	4 747,73	5 666 210,00	604 395,73
MN/P/U	544 049,00	54 404,90	0,00	0,00	544 049,00	54 404,90
RAZEM	8 090 629,00	881 819,50	1 201 575,00	176 339,53	9 292 204,00	1 058 159,03

źródło: opracowanie własne

Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową, mieszkaniowo – usługową, mieszkaniowo produkcyjną wynoszące **603 187,65 m²** nie przekracza sumy powierzchni użytkowej rezerw terenów w ramach obszarów zwartych oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wynoszącą **1 058 159,03 m²**. Zatem nie wyznacza się nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, mieszkaniowo – usługową, mieszkaniowo – produkcyjną poza terenami obszarów zwartych oraz poza miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę produkcyjną, usługową gminy Duszniki, przedstawiono w tabeli poniżej.

Tab. 39. Zapotrzebowanie na nową zabudowę produkcyjną, usługową na terenie gminy Duszniki

Funkcja terenu*		Powierzchnia użytkowa zabudowy [m ²]
1	Zapotrzebowanie na zabudowę produkcyjną, usługową wynikające z: <ul style="list-style-type: none"> • prognozy wzrostu podmiotów gospodarczych, • rewitalizacji istniejącej zabudowy przemysłowej, • analiz wydanych decyzji o warunkach zabudowy, • analiz środowiskowych i społecznych, • analiz finansowych, 	198 699,56 m²
2	Zapotrzebowanie na zabudowę produkcyjną, usługową wynikające z niepewności procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz nie więcej niż o 30% (zgodnie z art. 10, ust. 7 pkt 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2022 poz. 503))	0 m ² (nie zachodzi potrzeba wzrostu zapotrzebowania na zabudowę produkcyjną, usługową wynikające z niepewności procesów rozwojowych)
RAZEM		198 699,56 m²

źródło: opracowanie własne

Dokonując obliczeń zapotrzebowania na zabudowę produkcyjną, usługową uwzględniono w ramach zabudowy produkcyjnej, usługowej również funkcje mieszane, w tym:

- U** tereny zabudowy usługowej,
- RU/U/P** tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych, tereny zabudowy usługowej i produkcyjnej
- P/U** tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej,

Powierzchnia rezerw w zwartych obszarach osadniczych oraz planach miejscowych dla funkcji produkcyjnej, usługowej przedstawia się następująco:

Tab. 40. Zestawienie powierzchni rezerw w obrębie istniejących zwartych obszarów osadniczych oraz w planach miejscowych – dla zabudowy o funkcji produkcyjnej, usługowej

Funkcja terenu	Rezerwy powierzchni					
	w tym:				Ogółem	
	w obrębie zwartych obszarów osadniczych		w planach miejscowych		w obrębie zwartych obszarów osadniczych oraz w planach miejscowych	
	powierzchnia terenów	powierzchnia użytkowa zabudowy	powierzchnia terenów	powierzchnia użytkowa zabudowy	powierzchnia terenów	powierzchnia użytkowa zabudowy
	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]
1	2	3	4	5	6	7
U	3 763,00	376,30	10 216,00	1 021,60	13 979,00	1 397,90
RU/U/P	98 404,00	5 904,24	0,00	0,00	98 404,00	5 904,24
P/U	831 140,00	35 620,29	2 295 400,00	98 374,29	3 126 540,00	133 994,57
RAZEM	933 307,00	41 900,83	2 305 616,00	99 395,89	3 238 923,00	141 296,71

źródło: opracowanie własne

Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę produkcyjną, usługową wynoszące **198 699,56 m²** przekracza sumę powierzchni użytkowej rezerw terenów w ramach obszarów zwartych oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wynoszącą **141 296,71 m²**. Zatem wyznacza się nowe tereny przeznaczone pod zabudowę produkcyjną, usługową poza terenami obszarów zwartych oraz poza miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

8.14. Lokalizowanie zabudowy na terenach poza obszarami zwartymi i obowiązującymi planami miejscowymi

Na rysunku Studium wyznaczono dziesięć terenów zlokalizowanych poza zwartymi jednostkami osadniczymi oraz poza planami miejscowymi. Są to tereny P/U, przeznaczone pod obiekty produkcyjne, składy, magazyny oraz tereny zabudowy usługowej, zlokalizowane w obrębach Podrzewie, Sękowo i Wilczyna w sąsiedztwie drogi krajowej nr 92, w obrębie Sędzinko, w sąsiedztwie autostrady A-2 a także w obrębie Sarbia, wzdłuż drogi powiatowej 1886P, jako kontynuacja istniejących planów zagospodarowania przestrzennego z przeznaczeniem pod tereny produkcyjno – usługowe.

Tab. 41. Powierzchnie terenów poza obszarami zwartej zabudowy oraz planami miejscowymi

Funkcja terenu*	Powierzchnia rezerw w zwartych jednostkach osadniczych [m ²]	Powierzchnia pojedynczej działki [m ²]	Liczba działek	Powierzchnia użytkowa zabudowy na pojedynczej działce [m ²]	Powierzchnia użytkowa zabudowy rezerw zwartych jednostek osadniczych [m ²]
1	2	3	4 (2/3)	5	6 (4x5)
P/U	1339400,00	7000	191,34	300	57402,85
RAZEM	1339400,00	7000	191,34	300	57402,85

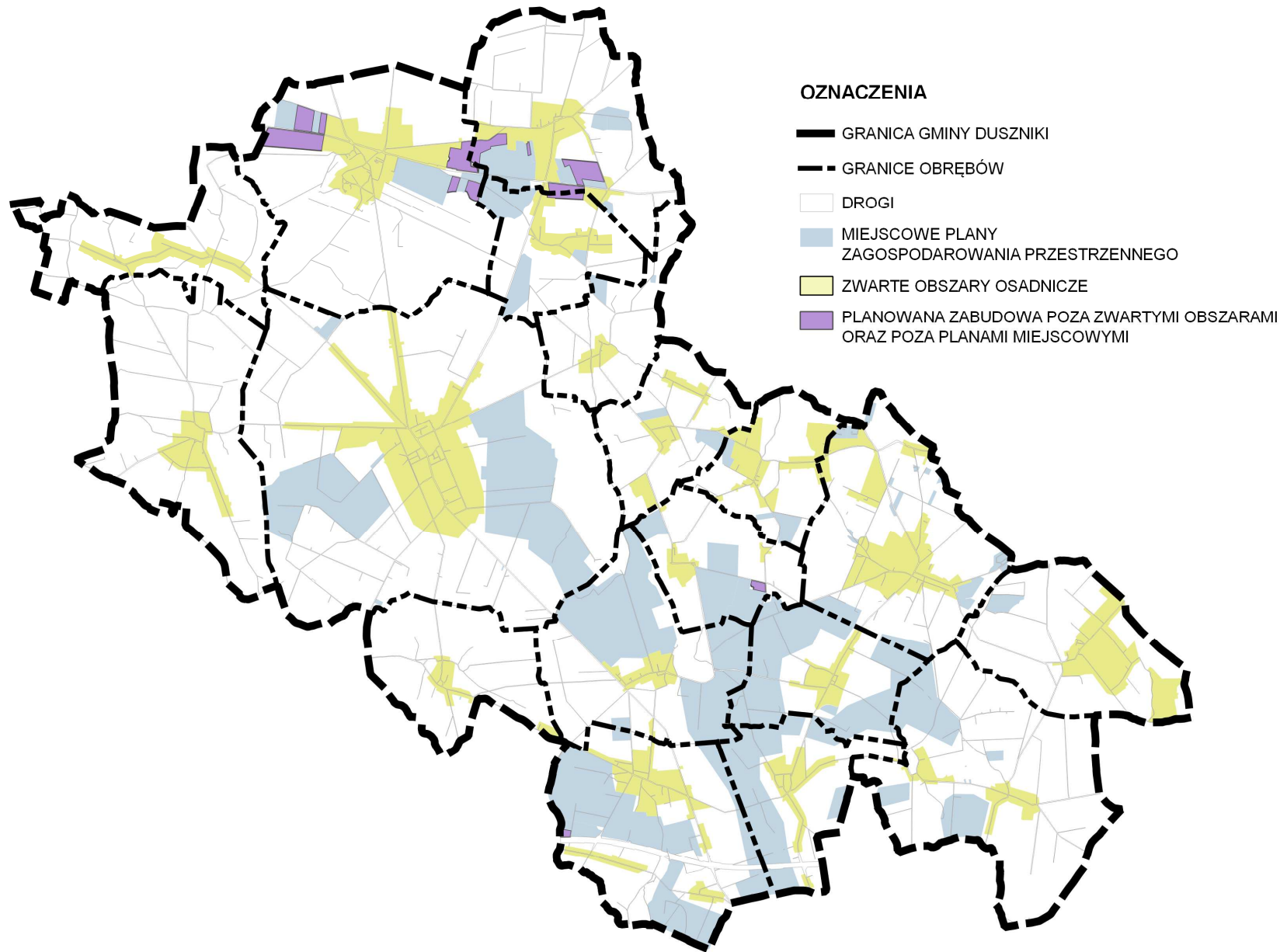
źródło: opracowanie własne

***OBJAŚNIENIA:**

P/U tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej,

Rozmieszczenie planowanej zabudowy poza terenami o wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zwarte obszary osadnicze) oraz poza obowiązującymi planami miejscowymi przedstawione zostało na rycinie poniżej.

ryc. 11. Rozmieszczenie planowanej zabudowy poza zwartymi obszarami osadniczymi i planami miejscowymi

źródło: opracowanie własne

Zaznaczyć należy, że prognozy demograficzne opierają się głównie na biologicznych przesłankach i nie uwzględniają pewnych czynników losowych i politycznych. Potencjalny rozwój szeroko rozumianego przemysłu może generować wzrost liczby ludności. Brak terenów mieszkaniowych wynikający z braku możliwości precyzyjnego oszacowania procesów gospodarczych, społecznych i demograficznych może stać się barierą dla rozwoju gospodarczego gminy Duszniki. Barierą dla rozwoju gospodarczego gminy może stać się również zbyt mała powierzchnia terenów przeznaczonych pod rozwój zabudowy produkcyjno - usługowej.

Gmina Duszniki aspiruje do bycia lokalnym centrum gospodarczym, korzystającym ze swojej atrakcyjnej lokalizacji i rozwiniętego rolnictwa. Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Gminy Duszniki na lata 2016 – 2024 jednym z celów strategicznych jest zapewnienie dogodnych warunków inwestowania na terenie gminy. W celu osiągnięcia rozwoju gospodarczego konieczne jest uwzględnienie w dokumentach planistycznych szerokiej możliwości lokalizowania nowych firm i technologii.

Dla harmonijnego rozwoju gminy Duszniki pożądane byłoby utrzymanie zależności pomiędzy terenami przeznaczonymi pod nową zabudowę na obszarach zwartych, objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz poza tymi terenami. W związku z powyższym, z uwagi na niepewność procesów rozwojowych uznać należy, iż uzasadnione jest uwzględnienie możliwości rozwoju zabudowy produkcyjno - usługowej na terenach poza obszarami zwartymi oraz objętymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Przeznaczenie terenów pod nową zabudowę umożliwi zrównoważony i całościowy rozwój gminy Duszniki.

9. Stan prawny gruntów

Gmina Duszniki posiada 389,23 ha (2,5% w stosunku do powierzchni gminy) gruntów stanowiących własność gminy, w tym: 219,32 ha przeznaczono pod drogi, 54,80 ha pod rowy, 115,11 ha stanowi tereny inne niż wyżej wymienione.

Na terenie gminy Duszniki uchwalono 109 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym:

- 6 w granicach obrębu Brzoza;
- 18 w granicach obrębu Ceradz Dolny;
- 2 w granicach obrębu Chełminko;
- 25 w granicach obrębu Duszniki;
- 1 w granicach obrębu Grodziszczko;
- 18 w granicach obrębu Grzebienisko;

- 4 w granicach obrębu Kunowo;
- 11 w granicach obrębu Mieściska;
- 3 w granicach obrębu Młynkowo;
- 2 w granicach obrębu Niewierz;
- 10 w granicach obrębu Podrzewie;
- 4 w granicach obrębu Sarbia;
- 6 w granicach obrębu Sędzinko;
- 4 w granicach obrębu Sędziny;
- 17 w granicach obrębu Sękowo;
- 5 w granicach obrębu Wierzeja;
- 3 w granicach obrębu Wilczyna;
- 1 w granicach obrębu Zakrzewko;
- 1 w granicach obrębu Zalesie.

Tab. 42. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Lp.	Nr działki	Uchwała Rady Gminy	Rodzaj zabudowy	Publikacja Dziennik Urzędowy
Obręb BRZOZA				
1	429, 139/2	XXXIII-209/2001 20.06.2001	MN (zabudowa mieszkaniowa)	81 poz. 1508 11.07.2001
2	304	V-25/2003 26.02.2003	MR/U (zabudowa siedliskowo-usługowa)	53 poz. 1003 02.04.2003
3	118	V-28/2003 26.02.2003	PE (eksploatacja kruszywa)	82 poz. 1568 22.05.2003
4	144	LIII/367/14 28.10.2014	US - zabudowa usługowa - teren sportu i rekreacji	2015 rok poz. 8 02.01.2015
5	209/12	LIII/366/14 28.10.2014	WS - teren wód powierzchniowych - przeciwpożarowy zbiornik wodny	2015 rok poz. 7 02.01.2015
6	209/6 i 209/7	LIII/365/14 28.10.2014	U - zabudowa usługowa	2015 rok poz. 6 02.01.2015
Obręb CERADZ DOLNY				
7	144/1	VI-32/99 24.02.1999	MN (zabudowa mieszkaniowa)	12 poz. 211 24.03.99
8	13	XXXI-196/2001 24.04.2001	eksploatacja złóż kruszywa	64 poz. 1195 07.06.01
9	151/2	XXXIX-261/2002 20.02.2002	MN (zabudowa mieszkaniowa)	48 poz. 1426 10.04.2002
	127/7, 127/9-127/12, 127/14 (przed podziałem dz. nr 127/5)		MN (zabudowa mieszkaniowa)	
	243/2-243/57		ML(zabudowa letniskowa)	
10	151/1	V/19/07 23.01.2007	P/U (obiekty produkcyjne, składy i magazyny z zab. usługową)	nr 31 poz.806 08.03.2007
11	209/2, 209/3, 209/4	XLII-280/2002	MN (zabudowa	75 poz. 1945

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Duszniki

		16.05.2002	mieszkaniowa)	03.06.2002
12	248/2-248/6 (po scaleniu dz. nr 96, 99), 172/3, 185/7, 178/5, 178/6, 178/9-178/16, 178/18, 178/19, 178/21, 166/2, 144/2, 249/1-249/3 (po scaleniu dz. nr 137/8, 138/2), 212/5, 251 (stary nr 100), 246/1, 246/2, 246/3 (przed podziałem działka nr 92), 210/2-210/5, 131/2-131/12, 247/1-247/3 (po scaleniu dz. nr 133, 136), 197/4-197/6	XXXVI-183/05 22.06.2005	MN (zabudowa mieszkaniowa)	123 poz.. 3357 16.08.2005
13	76/11 (nr przed podziałem)	XLIII/295/09 26.05.2009	MN; MN/U; WS/ZP; ZP	nr 135 poz. 2246 09.07.2009
14	246/5, 246/6	XXVI/153/08	RU (teren obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych)	nr 93 poz. 177 17.06.08
15	160, 161, 173/1, 173/2, 174, 175, 176, 177	LIV/389/10 26.01.2010	MN; MN/U	76 poz. 1520 17.04.2010
16	250/1, 250/2, 250/3, 250/4, 250/5, 250/6, 250/7, 250/8, 250/10, 250/11, 250/12, 250/13, 250/14, 250/15, 250/16, 250/17, 250/18, 250/19, 250/20, 250/21, 250/22, 250/23, 250/24	LIV/390/10 26.01.2010	MN	77 poz. 1531 19.04.2010
17	103	XXII/129/12 24.04.2012	MN	2012 poz.3452 1.08.2012
18	127/15	XXII/130/12 24.04.2012	MN	2012 poz.3453 1.08.2012
19	206/1, 206/2, 207/1, 207/2, 208	XXII/128/12 24.04.2012	MN	2012 poz.3451 1.08.2012
20	166/1	XXII/126/12 24.04.2012	MN	2012 poz.3449 1.08.2012
21	238	XXII/127/12 24.04.2012	MN	2012 poz.3450 1.08.2012
22	172/4	XXII/131/12 24.04.2012	MN	2012 poz.3454 1.08.2012
23	230/1 i 230/2	XXIX/181/12 30.10.2012	MN	2013 poz.1407 11.02.2013
24	254/2, 254/1 oraz 252/3	L/338/14 24.06.2014	MN, MN/U	poz.4238 28.07.2014
Obwód CHEŁMINKO				
25	83/7	VI-29/99 24.02.1999	AG (aktywizacja)	Nr 12 poz 208 24.03.99
26	140/1	XIV-97/99 07.12.1999	AG (aktywizacja)	90 poz.1642 10.12.1999
Obwód DUSZNIKI				
27	171/1 i 171/2, 188, 196/2-196/6, 231/1 i cz.231/2 317/1	VI-33/99 24.02.1999	MN (zabudowa mieszkaniowa) AG (aktywizacja)	12 poz. 212 24.03.99
28	196/2-196/6	XXII/133/12 24.04.2012	MN	2012 poz.3456 1.08.2012
29	192, 5/1 i 5/2, 189/1 i 189/2	XXXIII-209/2001 20.06.2001	MN (zabudowa mieszkaniowa)	81 poz.1508 11.07.2001
30	325/9, 325/7, 325/22 i	XLII-280/2002 16.05.2002	MN (zabudowa	75 poz. 1945

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Duszniki

	325/23, 542/4-542/6, 542/9, 542/10, 408/1- 408/9, 582/3, 184/1- 184/3, 185/1-185/3, 759,146/2		mieszkaniowa)	03.06.2002
	162, 163, 170/1i 170/2		MNR (zabudowa mieszkaniowo- rzemieślnicza)	
31	325/6	V-25/2003 26.02.2003	MN (zabudowa mieszkaniowa)	53 poz. 1003 02.04.2003
32	5/6 i 5/7	X-54/2003 02.07.2003	MN (zabudowa mieszkaniowa)	131 poz.2472 01.08.2003
33	582/2, 194/1-194/12, 553/4-553/13, 552/5- 552/10	XXXVI-183/05 22.06.2005	MN (zabudowa mieszkaniowa)	123 poz.. 3357 16.08.2005
34	583/5 i 583/6	XXIX-187/01	AG	26 poz 384 2001
35	299/10-299/15, 404, 405/1, 405/3-405/5, 406 cz. 584/4	V/19/07 23.01.2007	MN P	31 poz. 806 8.03.2007
36	884/3-884/8, 862/2, 883/1-883/17, 883/19- 883/33, 885, 886/3-886/5 i 886/7, 1235/17	V/20/07 23.01.2007	MN, MN/U	23, poz. 595 21.02.2007
37		XXIX/182/12 30.10.2012	MN	2013 poz. 1362 7.02.2013
38	294/5-294/11, 294/13- 294/25 i 293/1, 293/2 oraz cz. dz. 293/3	XXVI/145/08 31.03.2008	MN (zabudowa mieszkaniowa)	93 poz. 1766 17.06.2008
39	579/1-579/9	XXVI/146/08 31.03.2008	MN (zabudowa mieszkaniowa)	93 poz. 1767 17.06.2008
40	230	XXVI/147/08 31.03.2008	MN (zabudowa mieszkaniowa)	93 poz. 1768 17.06.2008
41	1021	XXVI/148/08 31.03.2008	MN (zabudowa mieszkaniowa)	93 poz. 1769 17.06.2008
42	913/13-913/16 i 914/3- 914/8	XXVI/149/08 31.03.2008	MN (zabudowa mieszkaniowa)	93 poz. 1770 17.06.2008
43	686/7, 686/8 778/1, 778/3, 778/2, 686/10	XXXI/187/08 26. 08. 2008	MN (zabudowa mieszkaniowa)	167 poz.2807 01.10.08
44	439/1-439/3, 439/7 i cz. dz. nr 439/8	L/361/09 27.10.2009	MN (zabudowa mieszkaniowa)	238 poz. 4445 31.12.2009
45	7/1-7/5, 7/7-7/11, 7/13- 7/28	LIV/388/10 26.01.2010	MN (zabudowa mieszkaniowa)	76 poz. 1519 17.04.2010
46	139/1, 140/1	LIV/391/10 26.01.2010	P	76 poz. 1521 17.04.2010
47	540/1, 540/3, 540/5- 540/7, 540/9-540/14	LIV/393/10 26.01.2010	MN (zabudowa mieszkaniowa)	76 poz. 1523 17.04.2010
48	297/9, 296, część 297/7	LIV/394/10 26.01.2010	MN (zabudowa mieszkaniowa)	76 poz. 1524 17.04.2010
49	191	LIV/395/10 26.01.2010	MN (zabudowa mieszkaniowa)	76 poz. 1525 17.04.2010
50	594/15 i 594/16	VIII/39/11 26.04.2011	MN (zabudowa mieszkaniowa) oraz usługowa	158 poz. 2564 06.06.2011
51	298	XXII/132/12 24.04.2012	MN	2012 poz.3455 1.08.2012
Obwód GRODZISZCZKO				
52	385/1, 385/3, 303	XLII-280/2002 16.05.2002	MN (zabudowa mieszkaniowa)	75 poz.1945 03.06.2002
Obwód GRZEBIENISKO				
53	195/5, 195/7 i 195/8	VI-30/99 24.02.1999	AG (aktywizacja)	12 poz 209 24.03.99
54	192/10-192/13, 133/11-	XXXIII-209/2001	MN (zabudowa	81 poz. 1508

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Duszniki

	133/13 i 133/15	20.06.2001	mieszkaniowa)	11.07.2001
55	480/3-480/11, 480/13-480/17, 480/36 i 480/37	XXXV-230/2001 26.09.2001	Mr (zabudowa rezydencka)	125 poz.2449 09.10.2001
56	447/9-447/13, 480/18-480/35, 1/28 i 1/31	XLII-280/2002 16.05.2002	MN	75 poz. 1945 3.06.02
57	496/1 i 496/2, 1/14, 1/15, 1/18-1/27, 1/35 i 1/36)	V-25/2003 26.02.2003	MN (zabudowa mieszkaniowa-rezydencjonalna)	53 poz. 1003 02.04.2003
58	140/3	X-54/2003 02.07.2003	MR (zabudowa mieszkaniowo-siedliskowa)	131 poz. 2472 01.08.2003
	133/1-133/8 i 133/10, 135, 474/4, 474/6, 474/9-474/20		MN (zabudowa mieszkaniowa)	
59	498/1-498/10 (przed scaleniem dz. nr 433/9, 429/1), 439/13-439/15, 78/1-78/4, 83/5-83/7, 83/9-83/12, 84/2, 84/3, 15/5	XXXVI-183/05 22.06.2005	MN (zabudowa mieszkaniowa)	123 poz.. 3357 16.08.2005
60	402/50-402/54	V/19/07 23.01.2007	MN	31 poz. 806 8.03.2007
61	439/16-439/27	XXVI/141/08 31.03.2008	MN (zabudowa mieszkaniowa)	93 poz. 1762 17.06.2008
62	241/5-241/13	XXVI/142/08 31.03.2008	MN (zabudowa mieszkaniowa)	93 poz. 1763 17.06.2008
63	206/5, 206/9-206/17	XXVI/143/08 31.03.2008	MN (zabudowa mieszkaniowa)	93 poz. 1764 17.06.2008
64	441/5	XXVI/144/08 31.03.2008	MN (zabudowa mieszkaniowa)	93 poz. 1765 17.06.2008
65	250/7 i 250/9	L/355/09 27.20.2009	MN (zabudowa mieszkaniowa)	238 poz. 4440 31.12.2009
66	245/16-245/40, 245/42-245/52	L/356/09 27.20.2009	MN (zabudowa mieszkaniowa), U (zabudowa usługowa)	238 poz. 4441 31.12.2009
67	142/5	L/357/09 27.20.2009	MN (zabudowa mieszkaniowa)	238 poz. 4442 31.12.2009
68	152/1	XXXIV/217/13 26.02.2013	MN (zabudowa mieszkaniowa)	poz. 2953 15.04.2013
69	254/54, 254/56, 255/13, część działki 258/7	L/337/14 24.06.2014	MN oraz MN/U	poz. 4237 28.07.2014
70	367/16 i 367/8	LI/346/14 z dnia 26.08.2014	dr	poz.4995 29.09.2014
Obwód KUNOWO				
71	149/5	XIV-97/99 07.12.1999	AG (aktywizacja)	90 poz.1642 10.12.1999
72	97/2, 95/6, 95/7	XXXIX-260/2002 20.02.2002	MN (zabudowa mieszkaniowa)	48 poz.1425 10.04.2002
73	22/6 (w mpzp 24/2)	XLII-280/2002 16.05.2002	PE (eksploatacja kruszywa)	75 poz.1945 03.06.2002
74	240/1-240/56 (przed scaleniem dz. nr 204, 206/7, 213, 215/5, 218, 219/1 220)	XLIII-296-09 26.05.2009	MN	135 poz. 2247 09.07.2009
Obwód MIEŚCISKA				
75	128/7, 128/9, 128/12, 128/14, 128/16, 128/21-128/23, 128/25, 128/26, 128/28-128/49, 128/55, 128/56 (część), 128/57, 128/62-128/64, 132/2,	XIV-97/99 07.12.1999	MN (zabudowa mieszkaniowa)	90 poz.1642 10.12.1999

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Duszniki

	78/12 (część), 78/2 (część), 94/2			
76	78/4, 95/2, 95/1, 135/5, 135/6	XXXIII-209/2001 20.06.2001	MN (zabudowa mieszkaniowa)	81 poz. 1508 11.07.2001
77	85/9-85/12, 86/1, 36/1-36/4, 36/6-36/8	XLII-280/2002 16.05.2002	MN (zabudowa mieszkaniowa)	75 poz. 1945 03.06.2002
78	126/19	XLII-282/2002 16.05.2002	MN (zabudowa mieszkaniowa)	75 poz. 1947 03.06.2002
79	126/1-126/18	X-53/2003 02.07.2003	MN (zabudowa mieszkaniowa)	137 poz. 2583 12.08.2003
80	78/6, 78/7	X-54/2003 02.07.2003	MN (zabudowa mieszkaniowa)	131 poz. 2472 01.08.2003
81	12/1, 79/2, 80/2	XXXVI-183/05 22.06.2005	MN (zabudowa mieszkaniowa)	123 poz.. 3357 16.08.2005
82	113/3-113/11	XXVI/150/08 31.03.2008	MN (zabudowa mieszkaniowa)	93 poz. 1771 17.06.2008
83	121/1 i 121/2	LX/342/10 22.06.2010	MN (zabudowa mieszkaniowa)	179 poz.3326 08.09.2010
84	38, 39	XXV/165/16 24.05.2016	MN (zabudowa mieszkaniowa)	poz. 3630 06.06.2016
85	74/2, 88/2, 87, 19	XXV/164/16 24.05.2016	MN (zabudowa mieszkaniowa)	poz. 3629 06.06.2016
Obwód MŁYŃKOWO				
86	27/3	XIV-97/99 07.12.1999	AG (aktywizacja)	90 poz.1642 10.12.1999
87	68/2-68/7	XXXIII-209/2001 20.06.2001	MN (zabudowa mieszkaniowa)	81 poz. 1508 11.07.2001
88	8/3, 8/1	XLII-280/2002 16.05.2002	ZL (zalesienie)	75 poz. 1945 03.06.2002
Obwód NIEWIERZ				
89	28/8 i 528/9	XIV-97/99 07.12.1999	MN (zabudowa mieszkaniowa)	90 poz.1642 10.12.1999
90	432/7-432/10	V/19/07 23.01.2007	MN (zabudowa mieszkaniowa)	31 poz. 806 8.03.2007
Obwód PODRZEWIE				
91	32	XXXII-135/97 (14.03.1997	AG (aktywizacja)	7 poz 48 z dnia 8.04.1997
92	50/9	XXV-161/2000 05.12.200	AG (aktywizacja)	Nr 88 poz.1171 14.12.2000
93	30/2, 37/1, 38/1, 38/2, 39/3	XXXV-229/2001 26.09.2001	AG (aktywizacja)	138 poz. 2730 14.11.01
94	464/1 i 464/2	V-25/2003 26.02.2003	MN (zabudowa mieszkaniowa)	53 poz. 1003 02.04.2003
95	47/9, 47/21, 47/26, 47/27, 53/3, 53/4, 53/7, 53/9, 53/10, 53/11, 53/12, 53/13, 53/14	XLIII-221/06 26. 01. 2006	AG	21 poz 571 9.02.2006
96	3	XLVIII/339/09 29.09.2009	AG	206 poz. 3545 26.11.2009
97	638	XLVIII/340/09 29.09.2009	AG	206 poz. 3546 26.11.2009
98	6/17, 6/20, 6/21, 6/22, 6/24	XLVIII/341/09 29.09.2009	AG	206 poz. 3547 26.11.2009
99	630/2, 630/3, 631, 632, 633, 634, 636/1	XLVIII/342/09 29.09.2009	AG	206 poz. 3548 26.11.2009
100	44/1, 44/2, 45/5, 45/6, 45/7, 47/15	LI/371/09 24.11.2009	P,U	48 poz. 1108 15.03.2010
Obwód SARBIA				
101	2/3	XIV-97/99 07.12.1999	zabudowa jednorodzinna	90 poz.1642 10.12.1999
102	36, 37/1, 37/3, 37/4	XXXIX-259/2002	AG (aktywizacja)	48 poz. 1424

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Duszniki

		20.02.2002		10.04.2002
103	74/19	XLII-280/2002 16.05.2002	MR (zabudowa zagrodowa)	75 poz. 1945 03.06.2002
104	4/2, 4/4, 4/5		MN (zabudowa mieszkaniowa)	
Obwód SĘDZINKO				
105	517/1-517/8, 517/10-517/13, 252/4-252/13,	XXXIII-209/2001 20.06.2001	MN (zabudowa mieszkaniowa)	81 poz. 1508 11.07.2001
106	566/1-566/15	L/358/09 27.10.2009	MN (zabudowa mieszkaniowa)	238 poz. 4443 31.12.2009
107	517/15-517/20	L/360/09 27.10.2009	MN (zabudowa mieszkaniowa)	238 poz. 4444 31.12.2009
108	534/3, 534/4, 534/6-534/16	LIV/387/10 26.01.2010	MN (zabudowa mieszkaniowa)	76 poz. 1518 17.04.2010
109	470/3, 471/3, 472/3, 499/2, 504/2, 505/2	LIV/392/10 26.01.2010	P	76 poz. 1522 17.04.2010
110	207, 139, 124 i części działki nr 138	L/336/14 24.06.2014	MN (zabudowa mieszkaniowa)	poz. 4236 28.07.2014
Obwód SĘDZINY				
111	296/1, 296/3-296/5 (obwód Sędzinko)	V-25/2003 26.02.2003	AG (aktywizacja)	53 poz. 1003 02.04.2003
112	169/2	XXXVI-183/05 22.06.2005	RM (zabudowa mieszkaniowo-zagrodowa)	123 poz.. 3357 16.08.2005
113	281, 282 (obwód Sędzinko)		P (teren obiektów produkcyjnych)	
114	164/12	LIII/368/14 28.10.2014	U - zabudowa usługowa	2015 rok poz. 9 02.01.2015
Obwód SĘKOWO				
115	348/5-348/10, 350, 358, 359/1, 360, 361, 365/2, 365/1, 368/1, 368/2, 371/3, 375, 349, 347	XXXII-135/97 14.03.1997	pod aktywizację	7 poz 48 z dnia 8.04.1997
116	277, 280/1, 280/2, 280/3, 301, 281	VI-34/99 24.02.1999	pod aktywizację	nr 12 poz. 213 24.03.1999
	308/2		zabudowa mieszkaniowa	
117	55	XXXIII-208/2001 20.06.2001	PE (eksploatacja kruszywa)	77 poz. 1406 25.06.2001
118	428/1, 428/2, 428/5-428/8	XXXIII-209/2001 20.06.2001	zabudowa mieszkaniowa	81 poz. 1508 11.07.2001
119	308/1	XLII-280/2002 16.05.2002	MN (zabudowa mieszkaniowa)	75 poz. 1945 03.06.2002
120	80337/1	XLII-283/2002 16.05.2002	AG (aktywizacja)	75 poz. 1948 03.06.2002
121	14/3, 14/4	XLIV-291/2002	PE (eksploatacja kruszywa)	125 poz.3446 15.10.2002
122	321/18 oraz cz. dz. nr 425 (po scaleniu dz. nr 321/14 i cz. dz. nr 321/15)	V-26/2003 26.02.2003	AG (aktywizacja)	53 poz. 1004 02.04.2003
123	cz. dz. 425 (po scaleniu 341/18, 323/2, 323/1, 343/)	XXVII-132/04 24.11.2004	AG (aktywizacja)	171 poz.3707 9.12.2004
124	cz. dz. 426, cz. dz. 425 (po scaleniu 341/18, 323/2, 323/1, 343/1)	VII/30/07 07.03.07	AG (aktywizacja)	37, poz. 920 19.03.2007
125	80335	XXXVII-188/05 21. 09. 2005	PE eksploatacja kruszywa	7 poz 119 13.01.2006
126	412/2	V/19/07 23.01.2007	MN/U, ZL	31 poz. 806 8.03.2007
	cz. dz. 412/3		MN/U	
127	cz. dz. 426, 345/2	X/48/07 22.05.2007	P, RM, ZP	109 poz 2567 20.07.2007

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Duszniki

128	271/1-271/5	XXVI/151/08 31.03.2008	MN (zabudowa mieszkaniowa)	93 poz. 1772 17.06.2008
129	357, 362/1, 362/3	LI/371/09 24.11.2009	P,U	48 poz. 1108 15.03.2010
130	309/1 i 325/4 oraz część działki 305/1 w Sękowie	IV/22/11 25.02.2011	P,U	71 poz. 1226 23.03.2011
131	359/2	XXII/135/12 24.04.2012	P/U	2012 poz.3458 1.08.2012
Obwód WIERZEJA				
132	94/1-94/4	XXXIII-209/2001 20.06.2001	MN (zabudowa mieszkaniowa)	81 poz. 1508 11.07.2001
133	133/1, 133/3, 133/4	V-25/2003 26.02.2003	MN (zabudowa mieszkaniowa)	53 poz. 1003 02.04.2003
134	132/2	V/19/07 23.01.2007	P/H	31 poz. 806 8.03.2007
135	133/2	XXII/134/12 24.04.2012	MN	2012 poz.3457 1.08.2012
136	154/3, 155	XXV/166/16 24.05.2016	MN, MN/U	poz. 3631 06.06.2016
Obwód WILCZYNA				
137	95/8-95/36, 95/38-95/76, 119/18-119/89	XLII-281/2002 16.05.2002	MN (zabudowa mieszkaniowa)	75 poz. 1946 03.06.2002
138	11, 17	LI/371/09 24.11.2009	P,U	148 poz. 1108 5.03.2010
139	45, 50/2, 50/4, 54/11, 50/5	XXV/167/16 24.05.2016	R, RU, RU/R	poz. 3632 06.06.2016
Obwód ZAKRZEWKO				
140	200	XXVI/152/08 31.03.2008	MN (zabudowa mieszkaniowa)	93 poz. 1773 17.06.2008
Obwód ZALESIE				
141	314/1	VI-31/99 24.02.1999	MN (zabudowa mieszkaniowa)	12, poz. 210 24.03.99
Obwód: DUSZNIKI, SĘDZINY, SARBIA, WIERZEJA, GRZEBIENISKO, BRZOZA, WILKOWO, SĘDZINKO				
142	Zgodnie z granicami obszaru objętego planem	XXXI/206/16 29.11.2016	RM, R, WS, KDW	2016 poz. 7754 07.12.2016
143	Zgodnie z granicami obszaru objętego planem	XXXI/207/16 29.11.2016	RM, R, WS, ZL, KDD, KDW	2016 poz. 7791 08.12.2016
144	Zgodnie z granicami obszaru objętego planem	XXXI/208/16 29.11.2016	R, ZLd, ZL, WS, KDL, KDD, KDW	2016 poz. 7792 08.12.2016
145	Zgodnie z granicami obszaru objętego planem	XXXI/209/16 29.11.2016	RM, R, WS, KDZ, KDW	2016 poz. 7799 08.12.2016
146	Zgodnie z granicami obszaru objętego planem	XXXI/210/16 29.11.2016	R, ZLd, WS, KDL, KDW	2016 poz. 7800 08.12.2016
147	Zgodnie z granicami obszaru objętego planem	XXXI/211/16 29.11.2016	RM, R, ZLd, WS, KDL, KDW	2016 poz. 7801 08.12.2016

źródło: opracowanie własne

W roku 2020 r. wydano 161 decyzji o warunkach zabudowy oraz 16 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Odnotowano nieznaczny spadek w roku 2012 i 2014 gdzie wydano znacznie mniej decyzji o warunkach zabudowy, niż w roku je poprzedzającym. Po roku 2016 zauważalny jest spadek liczby

wydawanych decyzji. Jednakże na podstawie pełnych danych z okresu jedenastu lat (Tab. 43) można stwierdzić, że gmina Duszniki nieustannie się rozwija.

Tab. 43. Zestawienie wydanych decyzji o warunkach zabudowy oraz o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
decyzje o warunkach zabudowy	181	186	216	150	194	132	175	207	186	154	176	161
decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	29	18	12	18	17	18	19	21	23	15	11	16

źródło: opracowanie własne

10. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Zgodnie z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+ (uchwalonego uchwałą nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r.) wyznaczano dla gminy Duszniki cele i zadania, które szczegółowo opisano w „Kierunkach rozwoju gminy”, tom II, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Duszniki.

11. Tereny zamknięte

Na terenie gminy Duszniki nie zostały zlokalizowane tereny zamknięte w rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989 r. *Prawo geodezyjne i kartograficzne*. Nie wyznacza się ich granic oraz stref ochronnych.

12. Zagrożenia ludności i jej mienia

Zagrożeniem bezpieczeństwa ludności i mienia na terenie gminy Duszniki stanowić mogą wypadki na drogach. Negatywny wpływ na warunki zamieszkania na terenie gminy Duszniki może wywierać hałas, który wiąże się z przebiegiem autostrady A2, drogi krajowej nr 92, drogi wojewódzkiej nr 306 oraz licznych dróg powiatowych.

Hałas jest powszechnym zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego, spośród wielu jego źródeł do najbardziej uciążliwych zalicza się hałas komunikacyjny. Na teren objęty Studium wpływ mają przebiegające przez teren gminy drogi: autostrada A2, droga krajowa nr 92 oraz droga wojewódzka 306:

- średni dobowy ruch roczny dla autostrady A2 (NOWY TOMYŚL/WĘŻEŁ/-BUK/WĘŻEŁ/) wynosił 23879 pojazdów silnikowych ogółem, w tym 17 motocykli, 15034 samochodów osobowych mikrobusów, 2412 lekkich samochodów ciężarowych

(dostawczych), 304 samochodów ciężarowych bez przyczepy, 6061 samochodów ciężarowych z przyczepą, 51 autobusów; udział transportu ciężkiego w strumieniu wszystkich pojazdów wynosi 26,6%;

- średni dobowy ruch roczny na drodze krajowej nr 92 (punkt pomiarowy SĘKOWO-TARNOWO PODGÓRNE) wynosił w latach 2020/21 14917 pojazdów silnikowych ogółem, w tym 45 motocykli, 9093 samochodów osobowych mikrobusów, 1602 lekkich samochodów ciężarowych (dostawczych), 385 samochodów ciężarowych bez przyczepy, 3707 samochodów ciężarowych z przyczepą, 69 autobusów oraz 5 ciągników rolniczych; udział transportu ciężkiego w strumieniu wszystkich pojazdów wynosi 27,4%;

- średni dobowy ruch roczny na drodze wojewódzkiej nr 306 (punkt pomiarowy SĘKOWO-BUK) wynosił w latach 2020/21 - 3486 pojazdów silnikowych ogółem, w tym 22 - motocykle, 2593 - samochodów osobowych mikrobusów, 384 - lekkich samochodów ciężarowych (dostawczych), 105 - samochodów ciężarowych bez przyczepy, 306 - samochodów ciężarowych z przyczepą, 24 - autobusów oraz 52 - ciągniki rolnicze; udział transportu ciężkiego w strumieniu wszystkich pojazdów wynosi 11,8%.

W związku z powyższym na w/w drogach ruch pojazdów ciężkich nie jest duży, przeważają samochody osobowe. Zasadniczymi czynnikami mającymi wpływ na poziom hałasu komunikacyjnego kołowego są: natężenie ruchu i udział transportu ciężkiego w strumieniu wszystkich pojazdów, stan techniczny pojazdów, rodzaj i stan nawierzchni dróg etc.

13. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej

Ustalenia dotyczące ochrony przeciwpowodziowej uznaje się za bezpodstawne. Gmina Duszniki znajduje się:

- poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 9 ust. 1 pkt 6c) lit. b) ustawy *Prawo wodne*, tj. poza obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$);
- poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 9 ust. 1 pkt 6c) lit. a) ustawy *Prawo wodne* tj. poza obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$);
- poza obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$);

- poza obszarem narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Rzeka Samica Stęszewska przepływająca przez teren gminy Duszniki, zgodnie z wykazem obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego (tab. 10.2 Raportu z wykonania wstępnej oceny ryzyka powodziowego – dokument dostępny na www.kzgw.gov.pl) została zakwalifikowana do opracowania map zagrożenia i map ryzyka powodziowego w II cyklu planistycznym, na odcinku km 0 do km 33.

SPIS RYCIN:

ryc. 1. Położenie gminy Duszniki na tle gmin sąsiednich	10
ryc. 2. Mapa pogładowa złóż, terenów i obszarów górniczych oraz otworów wiertniczych	16
ryc. 3. Przebieg Głównych Zbiorników Wód Podziemnych na tle gminy Duszniki	24
ryc. 4. Struktura użytkowania gruntów na terenie gminy Duszniki.....	25
ryc. 5. Obszary objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	28
ryc. 6. Stan liczby ludności w latach 1975-2019.....	41
ryc. 7. Dochody i wydatki gminy Duszniki w latach 2021 -2030.....	71
ryc. 8. Istniejące zagospodarowanie i zabudowa na terenie gminy Duszniki.....	87
ryc. 9. Zwarte obszary osadnicze na terenie gminy Duszniki	89
ryc. 10. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Duszniki poza zwartymi obszarami osadniczymi wraz z istniejącą zabudową.....	92
ryc. 11. Rozmieszczenie planowanej zabudowy poza zwartymi obszarami osadniczymi i planami miejscowymi.....	100

SPIS TABEL:

Tab. 1. Złoża gazu ziemnego.....	17
Tab. 2. Złoża kruszyw naturalnych.....	17
Tab. 3. Tereny górnicze	18
Tab. 4. Obszary górnicze.....	19
Tab. 5. Jednolite Części Wód Powierzchniowych, w granicach których znajduje się gmina Duszniki zgodnie z ustaleniami Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.....	21
Tab. 6. Obiekty budowlane wpisane do rejestru zabytków.....	32
Tab. 7. Zabytkowe parki podworskie wpisane do rejestru zabytków.....	33
Tab. 8. Stanowiska archeologiczne.....	33
Tab. 9. Stan liczby ludności (zameldowanych na stałe) w poszczególnych wsiach w roku 2010 i 2020	42
Tab. 10. Przedszkole publiczne - rok szkolny 2018/2019 i 2019/2020.....	43
Tab. 11. Stopień zaspokojenia potrzeb wychowania przedszkolnego w gminie, w roku szkolnym 2018/2019.....	43
Tab. 12. Publiczne szkoły podstawowe - rok szkolny 2017/2018 i 2018/2019	44
Tab. 13. Liczba turystów zagranicznych (nierezydentów) w latach 2006-2016	45
Tab. 14. Standardy mieszkaniowe w latach 2004-2020.....	46
Tab. 15. Zasoby mieszkaniowe w latach 1995-2020.....	46
Tab. 16. Zasoby mieszkaniowe gminne (komunalne) w latach 2009 - 2020.....	47
Tab. 17. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w latach 2002-2020	48
Tab. 18. Drogi przebiegające przez teren gminy Duszniki.....	52
Tab. 19. Bilans dochodów i wydatków budżetowych w latach 2010 - 2020.....	58
Tab. 20. Dochody gminy Duszniki w latach 2010 - 2020.....	59
Tab. 21. Wydatki bieżące gminy Duszniki w latach 2010 - 2020.....	62
Tab. 22. Wydatki inwestycyjne gminy Duszniki w latach 2010 - 2020.....	65
Tab. 23. Zadłużenie gminy Duszniki w latach 2010 - 2020	66
Tab. 24. Prognozowane dochody gminy Duszniki do 2030 r.	69
Tab. 25. Prognozowane wydatki gminy Duszniki do 2030r.....	70
Tab. 26. Prognozowany wynik budżetu do 2030.....	71
Tab. 27. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na terenie gminy Duszniki w latach 2010-2020.....	73

Tab. 28. Prognozowana liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON na terenie gminy Duszniki do roku 2051	74
źródło: opracowanie własne	74
Tab. 29. Prognozowane zmiany liczby ludności w latach 2016 - 2046	74
Tab. 30. Wydatki gminy Duszniki na drogi w latach 2010-2020	74
Tab. 31. Wydatki na zadania inwestycyjne w zakresie infrastruktury technicznej oraz społecznej.....	78
Tab. 32. Wydatki gminy Duszniki na przedsięwzięciach w latach 2017-2020	83
Tab. 33. Zestawienie powierzchni zabudowy oraz powierzchni użytkowych niezbędnych do wyliczenia zapotrzebowania na nową zabudowę produkcyjną, usługową	85
Tab. 34. Powierzchnie rezerw w zwartych jednostkach osadniczych.....	90
Tab. 35. Powierzchnie rezerw w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	93
Tab. 36. Zestawienie powierzchni rezerw w obrębie istniejących zwartych obszarów osadniczych oraz w planach miejscowych	94
Tab. 37. Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową, mieszkaniowo – usługową, mieszkaniowo - produkcyjną na terenie gminy Duszniki	95
Tab. 38. Zestawienie powierzchni rezerw w obrębie istniejących zwartych obszarów osadniczych oraz w planach miejscowych – dla zabudowy o funkcji mieszkaniowej, mieszkaniowo – usługowej, mieszkaniowo - produkcyjnej.....	96
Tab. 39. Zapotrzebowanie na nową zabudowę produkcyjną, usługową na terenie gminy Duszniki	97
Tab. 40. Zestawienie powierzchni rezerw w obrębie istniejących zwartych obszarów osadniczych oraz w planach miejscowych – dla zabudowy o funkcji produkcyjnej, usługowej.....	98
Tab. 41. Powierzchnie terenów poza obszarami zwartej zabudowy oraz planami miejscowymi	99
Tab. 42. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.....	102
Tab. 43. Zestawienie wydanych decyzji o warunkach zabudowy oraz o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.....	109